

Etappen einer Zusammenarbeit in Handel und Wirtschaft

(Zum 50. Jahrestag des ersten sowjetisch-türkischen Handels- und Schiffahrtsvertrags).

W. Kutusow

Bei den sowjetisch-türkischen Handelsbeziehungen gab es im vergangenen Jahr zwei denkwürdige Daten: Es jährte sich zum fünfzigsten Mal die Unterzeichnung des ersten Handels- und Schiffahrtsvertrags zwischen der UdSSR und der Türkei und zum vierzigsten Mal die des Handels- und Schiffahrtsvertrags und des Handels- und Zahlungsabkommens, die beide noch heute in Kraft sind. Die Geschichte des sowjetisch-türkischen Handels ist ein Beispiel dafür, wie friedliche Koexistenz und freundschaftliche Zusammenarbeit zweier Nachbarstaaten mit unterschiedlichen sozialen Systemen jene entscheidenden Faktoren waren, die das Fundament einer solchen Zusammenarbeit in der Frühperiode des Werdgangs der Sowjetrepublik und der Republik Türkei legten.

Schon 1921 begann, und zwar durch Warenaustauschgeschäfte, eine rege Entwicklung von Handelsbeziehungen zwischen der jungen Sowjetrepublik und ihrem südlichen Nachbarn Türkei, obwohl der erste Handels- und Schiffahrtsvertrag zwischen beiden Staaten erst am 11. März 1927 unterzeichnet wurde.

Am 16. März 1921 wurde in Moskau ein Vertrag über Freundschaft und Brüderlichkeit zwischen der RSFSR und der Türkei geschlossen, und noch im selben Jahr weilte eine Handelsdelegation der RSFSR für den Nahen Osten in Konstantinopel. Ende 1921 wurde in Ankara auch ein Büro eines Bevollmächtigten des Volkskommissariats für Außenhandel eröffnet. Obwohl diesen zwei Vertretungen des jungen Sowjetstaates in der Türkei keinerlei Regierungsabkommen vorangingen, die eine rechtliche Grundlage für deren Tätigkeit dargestellt hätten, begann eine schnelle Entwicklung der Handelsoperationen zwischen beiden Staaten. Bei der Abwicklung dieser Operationen sowie bei der Tätigkeit der erwähnten sowjetischen Vertretungen kam es zu keinerlei Schwierigkeiten, Konflikten oder Reibungen mit den entsprechenden türkischen Behörden. Das zeigt, daß Freundschaftlichkeit und Wohlwollen

in den Beziehungen zwischen den Staaten eine nicht weniger wichtige Rolle als die Paragraphen von Abkommen spielen können. Ein solches gut-nachbarliches Verhältnis förderte natürlich ein schnelles Wachstum des Warenumsatzes zwischen der jungen Sowjetrepublik und der Türkei. Er belief sich 1921 auf 1,2 Millionen Rubel, 1923 auf 4,6 Millionen und 1924 bereits auf mehr als 10 Millionen. In jener Zeit betätigten sich in der Türkei sehr rege eine Zweigstelle der Allrussischen Gesellschaft der Konsumgenossenschaften in Konstantinopel und die gemischte Gesellschaft Russoturk. In Konstantinopel bestand auch eine Filiale der sowjetischen Bank für Außenhandel. Türkische Kaufleute beteiligten sich stark an den Messen in Nishni Nowgorod und Baku.

1923 wurde die Handelsdelegation der RSFSR in Konstantinopel mit dem Büro des Bevollmächtigten des Volkskommissariats für Außenhandel in Ankara zu einer Handelsvertretung mit Sitz in Ankara zusammengelegt. Ihr oblag nur der Handel mit der Türkei (die Handelsdelegation der RSFSR hatte auch Geschäfte mit Ägypten, Griechenland und Palästina getätigt).

Der Rechtsstatus der Handelsvertretung war zu jener Zeit faktisch durch mündliche Vereinbarung mit den türkischen Behörden geregelt. Die weitere Entwicklung und Vervollkommnung der Formen des Handels zwischen beiden Staaten machte eine juristische Fixierung der gesammelten Erfahrungen nötig. Die logische Folge war die Unterzeichnung des ersten Handels- und Schiffahrtsvertrags zwischen der UdSSR und der Republik Türkei. Dieser Vertrag verankerte das inzwischen in der Praxis entstandene System der Handelsbeziehungen. Die sowjetische Seite hatte damals noch keine ausreichenden Erfahrungen in Handelsverhandlungen. Die Handels- und Vertragspraxis der jungen Sowjetrepublik war erst im Entstehen begriffen. Bis zum Jahre 1927 gab es Handelsverträge oder -abkommen nur mit wenigen Ländern — mit Großbritannien, Italien, Schweden, Deutschland und Norwegen. Nichts-

destoweniger kann der sowjetisch-türkische Vertrag von 1927, was seine Formulierungen, seinen Inhalt, die Größe des Fragenkreises und die Perspektiven, die er den Handelsbeziehungen eröffnete, anbelangt, zum klassischen Typ dieser Dokumente in der Vertragspraxis und im internationalen Handel der Sowjetunion gerechnet werden. Er basiert auf solchen fortschrittlichen Prinzipien des Völkerrechts wie friedliche Koexistenz, Achtung der staatlichen Souveränität, Gleichberechtigung, Nichteinmischung in die inneren Angelegenheiten, friedliche Beilegung von Streitigkeiten, Selbstbestimmung der Völker und Nationen, Achtung der Menschenrechte und Einhaltung internationaler Verpflichtungen.

Der ganze Inhalt des Vertrages widerspiegelt den Geist der sowjetisch-türkischen Freundschaft und Zusammenarbeit, die während des aufopferungsvollen Kampfes des türkischen Volkes für die nationale Unabhängigkeit entstanden, deren Grundlagen von W. I. Lenin und K. Atatürk gelegt wurden. Der Vertrag sah Meistbegünstigung in allen Fragen vor, die mit der Einreise, dem Aufenthalt und der Tätigkeit natürlicher und juristischer Personen der einen Seite auf dem Territorium der anderen Seite zusammenhingen. Meistbegünstigung galt auch bei Zöllen und sonstigen Abgaben. Der Vertrag enthielt ausführlich Transitbestimmungen. In Schifffahrtsfragen hielten sich die Seiten an ihre nationalen Gesetze. Der Vertrag definierte präzise den Rechtsstatus der Handelsvertretung der UdSSR in Ankara. Sie erhielt das Recht, Zweigstellen in Istanbul, Izmir, Trabzon, Mersin, Kars, Konya oder Eskişehir einzurichten. Die türkische Seite erhielt das Recht, eine Handelsvertretung in Moskau zu eröffnen. Der Vertrag legte Nettobilanz-Handel fest, also wertgleiche Lieferung. Dieser Vertrag mit der Türkei war das erste Handelsabkommen der UdSSR mit den Ländern des Orients. Er führte zu einer weiteren Festigung der gutnachbarlichen Beziehungen zwischen den zwei jungen Republiken auf der Grundlage völliger Gleichheit, gegenseitiger Achtung und Freundschaft und schuf Voraussetzungen für die weitere Entwicklung des Handels. 1930 belief sich der Warenumsatz zwischen den beiden Ländern schon fast auf 22 Millionen Rubel.

Damit hatte auch die Türkei zum ersten Mal einen solchen Vertrag mit ihrem nördlichen Nachbarn, der jungen Sowjetrepublik.

Die historische Bedeutung dieses Vertrages besteht darin, daß hier zwei Staaten mit unterschiedlichen sozialen Systemen nach völlig neuen, wahrhaft demokratischen Prinzipien der internationalen Beziehungen verfahren. Er bestätigte den Wunsch beider Länder, ihre Handelsbeziehungen nach diesen Prinzipien zum Wohl ihrer Völker auch weiterhin zu entwickeln und zu festigen.

Der Vertrag wurde auch in einer für die UdSSR und die Türkei schwierigen Zeit geschlos-

sen: Beide Staaten hatten soeben den Kampf für ihre nationale Befreiung vollendet und den Aufbau eines neuen Lebens begonnen. Dabei trugen sie der Notwendigkeit Rechnung, den Handel und die Wirtschaftsverbindungen zwischen ihnen allseitig zu entwickeln.

Der Vertrag von 1927 blieb etwa 5 Jahre in Kraft und wurde durch den vom 16. März 1931 abgelöst, der bis 1937 gültig war.

Am 8. Oktober 1937 wurde dann in Ankara ein neuer Handels- und Schifffahrtsvertrag und gleichzeitig ein Handels- und Zahlungsabkommen geschlossen, die, wie gesagt, beide noch in Kraft sind. Der Vertrag von 1937 hat vieles gemeinsam mit seinen zwei Vorgängern. Er demonstrierte wieder den Wunsch beider Seiten, ihre Handelsbeziehungen bei beiderseitigem Nutzen weiter auszubauen. Der Vertrag summierte sozusagen die Handelsvertragspraxis, die sich zwischen beiden Ländern herausgebildet hatte. Er übernahm alle guten und bewährten Bestimmungen der vorangegangenen Verträge; und sein Text war präziser und konsequenter. Der Vertrag, dem wieder das Meistbegünstigungsprinzip zugrunde lag, legte den Status der Handelsvertretung der UdSSR fest, regelte Fragen der Tätigkeit der natürlichen und juristischen Personen, der Besteuerung, des Transits, der Jurisdiktion sowie andere Fragen, die den Handel betrafen. Das gleichzeitig mit ihm unterzeichnete Handels- und Zahlungsabkommen verankerte das zwischen den beiden Ländern bereits übliche Clearing. Dieses Abkommen regelte exakt die komplizierte Frage der zwischenstaatlichen Beziehungen und erleichterte und förderte damit die Handelsgeschäfte und Verrechnungen zwischen den Käufern und Verkäufern.

Vertrag und Abkommen von 1937 verallgemeinerten alle Erfahrungen der vorangegangenen sowjetisch-türkischen Vertragsbeziehungen und schufen noch bessere Voraussetzungen für die Entwicklung der Wirtschaftsverbindungen zwischen der UdSSR und der Türkei.

Dennoch muß festgestellt werden, daß der Handel zwischen der UdSSR und der Türkei sowohl in der Vorkriegs- als auch in der Nachkriegszeit nicht die nötige Entwicklung erfuhr. Es waren Jahre starker Schwankungen des Warenaustauschs, und erst 1960, als man Jahresprotokolle über den Warenumsatz einführte, begann eine schnelle Aufwärtsentwicklung. Bis jetzt sind also achtzehn solche Protokolle unterzeichnet worden. Sie brachten in die Handelsbeziehungen mehr Stabilität und Planmäßigkeit. Mit ihnen vergrößerte sich der Warenumsatz auf mehr als das 10fache, und 1976 erreichte er 114,5 Millionen Rubel. Es liegt auf der Hand, daß damit nicht die Grenze erreicht ist. Die territoriale Nachbarschaft, die Naturressourcen und die Wirtschaftsstruktur beider Länder bieten besonders günstige Möglich-

keiten für weiteren mannigfaltigen Handelsverkehr.

Neben den Handelsbeziehungen gibt es zwischen der UdSSR und der Türkei vielfältige wirtschaftliche Zusammenarbeit. Sie begann schon in den 30er Jahren, als der Türkei ein Kredit gewährt und beim Bau der Textilkombinate in Kayseri und Nazilli Hilfe erwiesen wurde. Eine neue Etappe in dieser Zusammenarbeit fing im Jahre 1967 an, als beide Regierungen ein Abkommen über sowjetische Unterstützung beim Bau eines Hütten- und eines Aluminiumwerks,¹⁾ einer Erdölraffinerie, eines Schwefelsäurewerks und anderer Betriebe und Objekte schlossen. Weitere Abkommen folgten 1972, 1973, 1975 und 1977.

Nach diesen Abkommen sind in der Türkei mit technischer Unterstützung der Sowjetunion bereits 9 Industrieobjekte gebaut worden. Die Errichtung anderer Industriebetriebe wird fortgesetzt, weitere sind geplant. Zur Rückzahlung der Kredite, die zu günstigen Bedingungen für den Bau dieser Objekte gewährt wurden, liefert die Türkei Waren ihres traditionellen Exports: Lambertsnüsse, Zitrusfrüchte, Tabak, Tiftik, Baumwolle, Tonerde, Gebrauchsartikel und anderes. Die Verstärkung der technischen Zusammenarbeit hilft der Türkei, die Eisen- und NE-Metallurgie, die chemische, die Holzverarbeitende und die Erdölverarbeitende Industrie, also Zweige, die das Fundament für die industrielle Entwicklung bilden, zu entwickeln und zu festigen.

Das im März 1977 unterzeichnete Abkommen über weitere Entwicklung der ökonomischen und technischen Zusammenarbeit legte die Hauptrichtungen und die Perspektiven für die wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen der UdSSR und der Türkei in den nächsten 10 Jahren fest.

Die gemäß dem 1975er Abkommen eingesetzte Gemischte Sowjetisch-Türkische Regierungskommission für wirtschaftliche Zusammenarbeit ist Beweis für eine qualitativ neue Etappe in den Beziehungen zwischen den zwei Ländern. Der Kommission obliegt die Leitung und Koordinierung der vielfältigen Zusammenarbeit in allen Bereichen der Handels- und Wirtschaftsbeziehungen und die Ausarbeitung der Perspektiven dieser Zusammenarbeit. Es fanden zwei Sitzungen dieser

Kommission statt: im Dezember 1976 in Moskau und im Dezember 1977 in Ankara.

Ihre erste Sitzung hielt die Kommission im Dezember 1976 in Moskau ab. Sie behandelte eine Vielzahl von Fragen — beurteilte den Verlauf der Erfüllung der Abkommen über wirtschaftliche Zusammenarbeit und der Verträge, die im Rahmen dieser Abkommen mit entsprechenden Einrichtungen geschlossen wurden, legte eventuelle Objekte für die weitere Zusammenarbeit in den kommenden 10 Jahren fest und befaßte sich auch mit Fragen der Handelsbeziehungen und mit den Perspektiven für die wirtschaftliche und technische Zusammenarbeit zwischen beiden Ländern.

Die sowjetisch-türkischen Handels- und Wirtschaftsbeziehungen haben in den mehr als 50 Jahren eine lange Entwicklung durchlaufen. Sie begannen mit einzelnen Geschäften und wuchsen nach und nach in große Operationen hinüber.

Die Besonderheiten der Wirtschaftsstrukturen der beiden Länder und das Exportpotential der Sowjetunion ermöglichen es, Waren anzubieten, an denen der andere Interesse hat. Auch daß die beiden Länder unmittelbar aneinander liegen, macht solche Zusammenarbeit effektiv und aussichtsreich. Das bisher bei den Handelsbeziehungen und der wirtschaftlichen Zusammenarbeit zwischen der UdSSR und der Türkei Erreichte ist lediglich eine Art Ausgangspunkt für weiteren Aufstieg.

Die Erfahrung aus der Zusammenarbeit zwischen beiden Ländern zeigt, daß die Suche nach neuen Formen der Kooperation, die Schaffung eines elastischeren Systems für die Verrechnungen, die Nutzung der Möglichkeiten beiderseitiger vorteilhafter Arbeitsteilung und die Bereicherung der Zusammenarbeit durch Elemente langfristiger Planung nach entsprechenden Abkommen immer den Ausbau des Warenumsatzes auf stabiler Basis förderten. Es steht außer Zweifel, daß die neuen Initiativen beider Seiten in dieser Richtung zur weiteren Entwicklung und Vertiefung der Handels- und Wirtschaftszusammenarbeit und zur Festigung der gutnachbarlichen Beziehungen zwischen der UdSSR und der Türkei beitragen werden.

- 1) Bandırma
- 2) Aliaga, İzmir
- 3) Isdemir
- 4) Seydişehir

(TABLO : 384)
AET İLE OLAN İTHALAT VE İHRACATIMIZ GELİŞMELERİ

Yıllar	İthalat	Zincirleme İndeks	Genel İthalata	İhracat	Zincirleme İndeks	Genel İhracata
1969	284,5	100,9	35,5	214,9	130,9	40,0
1970	325,2	114,3	34,3	239,1	111,3	40,6
1971	455,6	140,0	38,9	266,6	111,5	39,4
1972	652,2	143,1	41,8	347,0	130,2	39,2
1973	1.142,3	175,1	54,8	611,5	176,2	46,4
1974	1.708,2	149,5	45,2	717,3	117,3	46,8
1975	2.338,2	136,9	49,3	615,1	85,7	43,9
1976	2.342,0	100,1	45,6	958,9	155,8	48,9
1977	2.470,0	105,4	42,6	868,0	90,5	49,5
1978	1.872,6	75,8	40,7	1.090,0	125,6	47,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Değerlendirme G. Md.

rakı yıllarda düzensiz bir seyrir takip etmiştir. Ticaret dengesi ağırlı 1978'de, genel dış ticaret hacminizdeki daralmaya paralel olarak yarı yarıya azalmıştır. Ancak bu değerlendirme yapılırken, İngiltere, Danimarka ve İrlanda'nın AET'ye tam üye olarak 1973 başında katıldığı ve bu ülkelerle olan ticaretimizin daha önceki yıllar rakamlarına dahil olmadığı hatırlanmalıdır.

AET ülkeleri içinde Almanya'dan yapılan ithalatımız devamlı olarak birinci sırayı korumuştur. İkinci sırayı 1978'e kadar İtalya ve İngiltere paylaşmışlar; ancak son yılda bu iki ülkeden yapılan ithalat önemi ölçüde azalmış, buna karşılık Fransa ithalatın arttığı yegâne ülke olarak ikinci sıraya yükselmiştir. (Tablo: 385).

Anılan yıllarda ihracatımızın en büyük ölçüde yöneldiği AET ülkesi yine Almanya olmuştur. 1978 yılında da ihracatımızdaki en büyük artış da yine bu ülkeye yöneliktir. İtalya ikinci sırayı tutmakta, Fransa ve İtalya da bunlardan sonraki en büyük alıcılarımızı oluşturmaktadır (Tablo: 386).

(TABLO : 385)
AET'den İTHALATIMIZ (ÜLKELER İTİBARIYLA)

	(Milyon \$)									
Memleketler	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Batı Almanya	147,6	176,3	209,8	301,4	437,3	680,9	1.057,7	945,6	944,8	811,6
İtalya	75,5	74,1	120,7	165,9	170,2	270,8	357,9	386,1	454,4	290,4
Fransa	26,7	32,5	75,4	104,7	133,6	244,9	278,6	308,7	327,6	357,7
Hollanda	19,7	24,7	26,3	45,6	99,8	116,2	138,9	168,0	154,1	100,7
Belçika-Lük	14,9	17,6	23,4	34,9	70,0	106,6	129,3	103,3	159,6	97,3
Danimarka	4,5	4,6	4,1	6,1	6,3	20,6	29,0	19,4	21,9	8,5
İngiltere	94,7	90,9	111,5	170,2	223,9	266,9	344,3	409,9	402,8	205,0
İrlanda	0,5	0,4	0,5	0,7	1,2	1,2	2,5	1,0	4,4	1,0
Toplam :	384,1	421,1	571,7	829,5	1.142,3	1.708,1	2.338,2	2.342,0	2.470,0	1.872,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Değerlendirme Gn. Md. lüğü,

(TABLO : 386)
AET'YE İHRACATIMIZ

(Milyon \$)

	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Batı Almanya	112,4	117,4	131,0	186,5	221,2	343,0	305,0	376,8	388,8	506,7
İtalya	42,9	39,0	39,4	53,3	115,6	90,4	82,1	171,5	163,2	175,2
Fransa	27,6	39,4	48,9	50,8	72,8	66,6	61,9	108,3	94,1	127,4
Hollanda	16,4	21,3	24,4	27,5	41,0	52,4	50,8	63,8	57,4	76,8
Belçika-Lük.	15,5	22,0	22,8	28,9	42,9	67,5	30,2	85,9	56,2	76,6
Danimarka	4,9	9,3	9,5	10,5	15,1	12,7	12,1	11,9	8,6	7,4
İngiltere	30,3	33,7	32,2	45,6	100,5	81,6	70,1	137,6	94,3	113,7
İrlanda	1,0	0,9	0,9	1,6	2,4	3,0	2,9	3,1	5,1	6,2
TOPLAM:	251,0	283,0	309,1	404,7	611,5	717,2	615,1	958,9	868,0	1.090,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Değerlendirme G. Md.

Tablo: 3
tümiz 1978 y
\$31,4 milyon
gelişmeye rağ
milyon kadar
rı münasebeti
1978'de de az

Ticaretin
vigredir 1978
ruptan yapıla
yapılan ihraç
için, sırasile

TOPLAM

İsviçre 3
İsveç 7
Avusturya 7
Norveç
Portekiz
Finlandiya
İrlanda

İt

Avrupa
ret hacmini
yon dolarar
deki payı %
Bölge ile ol
yona imişti

(TABLO : 388)
ABD İLE TİCARETİMİZ

(Milyon \$)

İthalat	Genel		İhracat		Dış Ticaret	Hacmi
	Değer	İthalata % si	Değer	İhracata % si	Dengesiz	
1968	120,6	15,79	72,5	14,61	- 48,1	193,1
1969	154,5	19,29	59,8	11,16	- 94,7	214,3
1970	206,0	21,74	56,2	9,56	- 149,8	262,2
1971	171,9	14,69	68,8	10,18	- 103,1	240,7
1972	191,8	12,28	103,5	11,70	- 88,3	295,3
1973	183,4	8,89	130,8	9,93	- 54,6	316,2
1974	350,3	9,27	144,2	9,41	- 206,1	494,5
1975	425,7	8,98	147,1	10,50	- 278,6	572,8
1976	437,8	8,54	191,4	9,77	- 246,4	629,3
1977	502,8	8,7	121,8	6,94	- 380,9	624,5
1978	280,8	6,1	153,2	6,69	- 127,6	433,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Değerlendirme G. Md.

4. DOĞU BLOKU ÜLKELERİLE TİCARETİMİZ

Doğu Bloku ülkelerinden yaptığımız ithalat 1978 yılında \$42,7 milyonluk bir artışla \$383 milyon dolara çıkmıştır. Böylece, Blokun toplam ithalatımızdaki payı %5,9'dan %8,3'e yükselmiş olmaktadır. Yıl içinde en büyük artış \$60,4 milyon ile Romanya'da görülmektedir. Bu suretle bu ülke, 1976 yılından beri gürup içinde en çok ithalat yaptığımız ülke durumunu korumaktadır. Diğer önemli artışlar Macaristan (\$13,5 m) ve Çekoslovakya'dan (\$12,5 m) yapılan ithalatlardır. Bunlara karışık Sovyetler Birliğinden ithalat \$13,7 milyon, Bulgaristan'dan yapılan ithalat da \$19 milyon azalmıştır (Tablo: 389).

Doğu Avrupa ülkelerine yapılan ihracatımız ise 1977'ye nazaran \$150 milyon kadar artarak \$324 milyona ulaşmış; buna paralel olarak da toplam ihracatımız içindeki payı %9,9'dan %14,2'ye çıkmıştır. Yalnız Bulgaristan'a olan ihracatımız bir miktar gerilemiş, öteki ülkeler için önemli sayılabilecek artışlar olmuştur. (Tablo: 390).

Sonuç olarak 1978 yılında Doğu Bloku ülkelerle ticaret ilişkilerimizde, ihracatımız %85,8, ithalatımız ise %12,5 oranlarında artışlar göstermiş; açığımız \$166 milyondan \$59 milyona inmiş; toplam dış ticaret hacmi de %37,4'lük bir genişleme göstermiştir.

(TABLO : 389)

DOĞU BLOKU MEMLEKETLERİNDEN İTHALATIMIZ

(Milyon \$)

Memleketler	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
SSCB	33,26	38,75	63,99	120,11	129,09	95,03	73,65	88,95	81,97	68,32
Polonya	10,28	28,45	6,47	7,10	8,19	29,54	29,66	27,18	28,38	23,41
Çekoslovakya	12,38	13,01	11,24	12,33	11,05	16,25	24,58	21,64	42,00	54,48
D. Almanya	11,85	11,28	7,64	8,13	9,60	8,81	13,06	19,40	17,16	10,78
Macaristan	19,57	10,80	11,24	6,55	4,45	16,76	17,15	20,86	15,59	29,44
Romanya	7,55	8,26	6,93	8,89	7,86	77,97	59,65	89,95	114,34	174,72
Bulgaristan	3,98	4,57	5,96	4,25	7,24	15,15	26,34	50,99	40,86	21,83
Arnavutluk	—	—	—	—	0,44	2,63	0,54	—	—	—
Toplam	98,87	115,12	113,47	162,36	174,92	260,14	244,63	318,97	340,30	382,98
Genel ithalata % si	12,34	12,15	9,69	10,37	8,38	6,88	5,16	6,22	5,87	8,33

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Değerlendirme Gn. Md.lüğü.

(TABLO : 390)

DOĞU BLOKU MEMLEKETLERİNE İHRACATIMIZ

(Milyon \$)

Memleketter	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
SSCB	29,97	29,38	34,25	41,60	50,39	77,46	73,46	80,99	80,41	105,24
Macaristan	14,28	16,37	10,94	5,53	10,57	19,19	12,90	10,00	21,80	42,17
Çekoslovakya	13,84	11,47	11,83	13,70	10,80	16,79	4,20	13,52	3,87	34,64
D. Almanya	10,71	9,81	5,77	7,46	6,90	8,39	7,60	9,03	13,17	13,86
Polanya	8,44	8,03	9,81	4,72	6,38	9,86	10,54	15,70	15,35	42,55
Bulgaristan	4,82	4,81	4,58	5,30	6,84	7,66	6,86	6,87	14,10	11,36
Romanya	8,50	3,95	4,05	8,80	9,61	5,98	6,63	30,62	25,65	74,15
Arnavutluk	—	—	—	0,16	0,44	0,71	0,10	0,11		
Toplam	90,56	83,82	81,23	87,27	101,93	146,04	122,47	166,85	174,34	323,97
Genel										
İhracata % si	16,87	14,24	12,00	9,86	7,73	9,53	8,74	8,51	9,94	14,16

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Değerlendirme Gn. Md.

Daha önce 1978 yılında da müştür (1977 de ithalat giderleri Görünmeye oluşturan, yaba vizler \$983 milya ramlanan miktaz leşmiştir. Turizm dar ağık verdiği milyon net gelir derlerin azalması bir iyileşmeyi ita eden ve başlıca den oluşan "Diğ milyonluk bir fa

1978 yılı nı sağlayabilme muhtağ bulund leri programla olmuştur. İhra ystile tle eke 1978 yılı nı denge ise \$ 36 imkanlar ve k gahışılmıştır.

Çerik ülkelerde dış ticaret açığı ve dışsatımın dışalımın karşılama oranı.
(1974⁴-78 yılları toplamı)

AET ülkeleri: % 40

ABD % 38

SSCB % 102

Sosyalist ülkeler toplamı % 75

(Kaynak, 1979 Rapor, ~~556-562~~ S. 556-562)

	Buna İmalat Sanayi iş kollarının dışsatım / dışalım oranları		% olarak
	1978 ^a	1976 ^b	
1. Doküma	% 650	% 341	
2. Petrol ürünleri	% 15	% 15	
3. Gıda Sanayii	% 746		
4. Demir Çelik San.	% 5		
5. Kimya Sanayii	% 7	% 6	
6. Tırtı araçları	% 7	% 1	
7. Elektrik makineleri ve gereçleri	% 1	% 0,4	
8. Madeni eşya	% 8 ^c	% 1	
9. Madeni imalat (tarn makineleri dahil)	% 2		

Kaynak

a: 4. B. Y. K. P., S. 236

b: TİP, Demokrasi, 1978 işin
Planı, S. 128

c: Odalar Mikij 1979 Raporu, S. 271

Türkiye'nin Dış Ticareti (Milyon Dolar)

	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Dışalım	801,2	947,6	1170,8	1562,5	2086,2	2777,5	4738,5	5128,6	5736,8
Dışatım	536,8	588,4	676,6	884,9	1317,0	1532,2	1401,0	1960,2	1753,0
Dış ticaret açığı	264,4	359,2	494,2	677,6	769,2	2245,3	3337,5	3168,4	4043,3
Yurt dışında- ki işçilerin yol- ladıkları dövizl.	141	273	471	740,2	1183,3	1426,2	1312,4	982,7	982

	<u>1978</u>	<u>1979 (Ocak-Ekim)</u>
Dışalım	4599,1	4068,7
Dışatım	2288,2	1830,2
Dış ticaret açığı	2310,9	2238,5
Yurt dışın. işçilerin yolladıkları dövizler	983	1501,7

Kaynak:

Türkiye Odalar
Birliği, "İktisadi
Rapor 1979";
İş Bülteni, çeşitli
sayılar.

Türk Lirasının Değerinin Düşüşü (Resmî kur):

Çeşitli kurların geçerli oldukları dönemler:

8.8.1960 — 10.8.1970

10.8.70 — 23.12.71

23.12.71 — 28.10.75 (küçük oynamalarla)

28.10.75 — 14.3.76

15.3.76 — 1.4.76

2.4.76 — 26.10.76

27.10.76 — 28.2.77

1.3.77 — 20.9.77

21.9.77 — 28.2.78

1.3.78 — 9.4.79

10.4.79 — 11.6.79

12.6.79 — 25.1.80

25.1.80 —

Dış alımda:

1\$ = 9,08 TL

1\$ = 15,15 TL

1\$ = 14,30 TL

1\$ = 15,30 TL

1\$ = 15,81 TL

1\$ = 16,32 TL

1\$ = 16,83 TL

1\$ = 17,85 TL

1\$ = 19,64 TL

1\$ = 25,50 TL

1\$ = 27,03 TL

1\$ = 47,70 TL

1\$ = 72,10 TL

Dış satımda:

1\$ = 9 TL

1\$ = 14,85 TL

1\$ = 14,00 TL

1\$ = 15,00 TL

1\$ = 15,50 TL

1\$ = 16,00 TL

1\$ = 16,50 TL

1\$ = 17,50 TL

1\$ = 19,25 TL

1\$ = 25,00 TL

1\$ = 26,50 TL

1\$ = 47,00 TL

1\$ = 70,00 TL

T. C.
Dışışleri Bakanlığı
Avrupa Toplulukları B ros 

KATMA PROTOKOL
MALÎ PROTOKOL

AVRUPA KÖMÜR VE ÇELİK TOPLULUĞU
YETK  ALANINA GÖREN MADDELERLE İLG L 
ANLAŞMA

PROTOCOLE ADDITIONNEL
PROTOCOLE FINANCIER

ACCORD
RELATIF AUX PRODUITS RELEVANT DE LA
COMMUNAUTE EUROPEENNE DU CHARBON ET DE L'ACIER

BAŞLANGIÇ

Bir yandan,

Türkiye Cumhurbaşkanı,

Öte Yandan,

Majeste Belçikalılar Kralı,

Federal Almanya Cumhurbaşkanı,

Fransa Cumhurbaşkanı

İtalya Cumhurbaşkanı

Altes Ruayal Lüksemburg Büyük Dükü,

Majeste Hollanda Kraliçesi,

ve Avrupa Toplulukları Konseyi,

Le Président de la

Sa Majesté Roi d

Le Président de la

Le Président de la

Le Président de la

Son Altesse Royale

Sa Majesté la Reine

et le Conseil des

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık Yaratıcı Anlaşma -
nın Ortaklığın Hazırlık Döneminden sonra bir Geçiş Dönemi öngördüğünü
GÖZÖNÜNDE BULUNDURARAK,

Ortaklık Anlaşması hedeflerine uygun olarak, Hazırlık Döneminin Türkiye ile
Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında genellikle ekonomik ilişkilerin güçlendi-
rilmesine ve özellikle ticarî alışverişlerin gelişmesine büyük ölçüde katkıda
bulunduğunu KAYDEDEREK,

Hazırlık Döneminden Geçiş Dönemine intikal için şartların bir araya geldiği
KANISINA VARARAK,

Söz konusu Geçiş Döneminin gerçekleşme şartları, usulleri, sıra ve süreleri ile
ilgili hükümlerini bir Katma Protokol ile tesbit etmeye AZMEDEREK,

Geçiş Dönemi süresince Âkit Tarafların, karşılıklı ve dengeli yükümler esaslı üze-
rinden, Türkiye ile Topluluk arasında bir gümrük birliğinin gitgide yerleşmesini
ve Ortaklığın iyi işlermesini sağlamak amacıyla Türkiye'nin ekonomik politika-
larının Topluluğunkilere yaklaştırılmasını ve bunun için gerekli ortak eylemle-
rin geliştirilmesini sağlayacaklarını GÖZÖNÜNDE TUTARAK,

CONSIDERANT que
nomique Européenn
phase transitoire d

CONSTATANT que l
conformément aux
relations économiques
en particulier, entre

ESTIMANT que les c
à la phase transito

RESOLUS à arrêter, s
nant les conditions,
sitoire,

CONSIDERANT qu'a
assurent, sur la base
progressive d'une un
le rapprochement d
Communauté en vu
que le développeme

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL'i

MAJESTE BELÇİKALILAR KRALI :

Dışişleri Bakanı Bay Pierre HARMEL'i

FEDERAL ALMANYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Walter SCHEEL'i

FRANSA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Maurice SCHUMANN'ı

İTALYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Bay Mario PEDİNİ'yi

ALTES RUAYAL LÜKSEMBURG BÜYÜK DÜKÜ :

Dışişleri Bakanı Bay Gaston THORN'u

MAJESTE HOLLANDA KRALİÇESİ :

Dışişleri Bakanı Bay J. M. A. H. LUNS'u

AVRUPA TOPLULUKLARI KONSEYİ :

Avrupa Toplulukları Konseyi Dönem Başkanı Bay Walter SCHEEL'i

Avrupa Toplulukları Komisyonu Başkanı Bay Franco Maria Malfatti'yi

Tam yetki ile ATAMIŞLARDIR. ADLARI GEÇENLER, yetki belgelerinin karşılıklı olarak verilmesinden ve bunların usul ve şekil bakımından uygunluklarının anlaşılmasından sonra,

Ortaklık Anlaşmasına eklenen aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR :

ONT DESIGNÉ comme

LE PRÉSIDENT DE LA R

M. İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL

SA MAJESTÉ LE ROI DE

M. Pierre HARMEL, Mi

LE PRÉSIDENT DE LA R

M. Walter SCHEEL, Mir

LE PRÉSIDENT DE LA R

M. Maurice SCHUMAN

LE PRÉSIDENT DE LA R

M. Mario PEDINI, Sous

SON ALTESSE ROYALE

M. Gaston THORN, Mi

SA MAJESTÉ LA REINE

M. J. M. A. H. LUNS, A

LE CONSEIL DES COMA

M. Walter SCHEEL,
Européennes

M. Franco Maria MAL
Européennes

LESQUELS, après avoir
forme,

SONT CONVENUS de
d'Association :

MADDE 1

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmanın 4 üncü maddesinde belirtilen Geçiş Döneminin gerçekleşme şartları, usulleri, sıra ve süreleri, bu Protokol ile tesbit edilmiştir.

KISIM I

MALLARIN SERBEST DOLAŞIMI

MADDE 2

1. Bu kısmın I'inci bölümünün 1 inci kısmı ile II nci bölümü hükümleri :

- a) Türkiye veya Topluluk'da serbest dolaşım durumunda bulunan üçüncü ülkeler çıkışlı maddelerden tamamen veya kısmen elde edilenler de dahil olmak üzere, Türkiye veya Topluluk'da üretilen mallara,
 - b) Türkiye veya Topluluk'da serbest dolaşım durumunda bulunan üçüncü ülkeler çıkışlı mallara,
- uygulanır.

2. Türkiye veya Topluluk'da ithal işlemleri tamamlanmış, gerekli gümrük vergisi ve eş etkili vergi veya resimleri tahsil edilmiş ve bu vergi veya resimleri tam veya kısmî bir iadeden yararlanmamış olan üçüncü ülkeler çıkışlı mallar, Türkiye veya Topluluk'da serbest dolaşım durumunda sayılır.

3. Kaynağı veya çıkışı nedeni ile özel bir gümrük rejiminden yararlanarak üçüncü ülkelerden Türkiye veya Topluluğa ithal edilmiş mallar, diğer Âkit Tarafa tekrar ihraç edildiğinde serbest dolaşım durumunda sayılamaz. Bununla beraber, Ortaklık Konseyi, tesbit edeceği şartlar içinde, bu kurala sapmalar getirilebilir.

4. I'nci ve 2'nci fıkraların hükümleri bu Protokolün imzası tarihinden itibaren Türkiye veya Topluluk'dan ihraç edilen mallara uygulanır.

Par le présent Pro
de réalisation de la ph
Association entre la Co

LIB

1. Les dispositions
titre s'appliquent :

- a) aux marchan
y compris ce
produits en p
tique dans la
- b) aux marchan
libre pratique

2. Sont considérés
munauté ou en Turquie,
les formalités d'importati
d'effet équivalent exigib
et qui n'ont pas bénéfici
taxes.

3. Les marchandises
Turquie au bénéfice d'un
ou de leur provenance
pratique lorsqu'elles sont
le Conseil d'Association
conditions qu'il détermine

4. Les dispositions
marchandises exportées
date de la signature du p

MADDE 3

1. Bu kısmın I nci bölümünün I nci kesimi ile II nci bölümleri hükümleri, Türkiye veya Topluluk'da elde edilen ve imaline Türkiye veya Topluluk'da serbest dolaşım durumunda bulunmayan üçüncü ülkeler çıkışlı maddeler giren mallara da uygulanır. Bununla beraber, söz konusu malların bu hükümlerden yararlanabilmesi, imallerine giren üçüncü ülkeler maddeleri için Ortak Gümrük Tarifesinde öngörülen vergi hadlerinin belli bir yüzdesine eşit bir fark giderici verginin ihracatçı Devlette tahsiline bağlıdır. Ortaklık Konseyinin belirteceği her dönem için tesbit edeceği bu oran, ithalâtçı Devlet tarafından bu mallara tanınan tarife indirimine bağlı olarak değişir. Ortaklık Konseyi, üye Devletler arasındaki alışverişlerde 1 Temmuz 1968 tarihinden önce bu konuda yürürlükte olan kuralları gözönünde tutarak, fark giderici verginin tahsil usullerini de tesbit eder.

2. Bununla beraber, bu maddede belirtilen şartlar içinde elde edilmiş olan malların Türkiye veya Topluluk tarafından ihracı sırasında, bu Protokolle tesbit edilmiş bulunan değişik gümrük indirimi sıra ve sürelerine göre diğer Âkit Tarafa ithal edilen malların çoğunluğu için gümrük vergileri indirim oranı % 20'yi aşmadıkça, fark giderici vergi alınmaz.

MADDE 4

Ortaklık Konseyi, 2 nci ve 3 üncü maddelerin uygulanması için gerekli idarî işbirliği usullerini, üye Devletler arasındaki mal alışverişleri konusunda Toplulukça kararlaştırılan usulleri gözönünde tutarak, tesbit eder.

MADDE 5

1. Gerek gümrük vergileri, gerek miktar kısıtlamaları, gerekse ithalât-taki bütün eş etkili tedbirlerle diğer herhangi bir ticaret politikası tedbirinin uygulanmasından meydana gelen uyarısızlıkların alışverişlerde yön değişmelerine yol açmak veya ülkesinde ekonomik güçlükler sebep olmak tehlikesini doğurduğu kanısına varan her Âkit Taraf Ortaklık Konseyine baş vurabilir ve Konsey, gerektiğinde, bu uyarısızlıklardan doğabilecek zararları önleyecek nitelikte usulleri tavsiye eder.

2. Alışverişlerde yön değişimleri veya ekonomik güçlükler ortaya çıktığında, bunların ivedi bir eylemi gerektirdiği kanısına varan ilgili Taraf gerekli korunma tedbirlerini kendisi alabilir ve bunları Ortaklık Konseyine geciktirmeksizin bildirir; Ortaklık Konseyi ilgili Tarafın bu tedbirleri değiştirmesi veya kaldırması gerekip gerekmediği hususunda karar verebilir.

1. Les dispositions du titre s'appliquent également en Turquie, dans le cas de provenance de pays tiers. La Communauté, ni en Turquie, ne peut saisir le Conseil d'Administration pour l'application de ces dispositions est toute autre mesure de politique commerciale, elle doit les modifier c

2. Toutefois, le Conseil d'Administration de la Communauté, en tenant compte des conditions visées, ne peut saisir le Conseil d'Administration pour l'application de la réduction des différents rythmes de

Le Conseil d'Administration pour l'application de ces dispositions par la Communauté à ses membres.

1. Chaque Partie ne peut saisir le Conseil d'Administration pour l'application de toutes les mesures de politique commerciale, elle doit les modifier c

2. Lorsque des difficultés se manifestent et que la Communauté ne peut saisir le Conseil d'Administration pour l'application de ces dispositions, elle doit les modifier c

3. Bu tedbirlerin seçiminde, Ortaklığın işleyişini ve özellikle alışverişlerin normal gelişmesini en az bozacak olanlara öncelik verilmelidir.

MADDE 6

Geçiş Dönemi süresince Âkit Taraflar, Topluluk üyesi Devletlerce daha önce yapılmış yaklaşımları da gözönünde tutarak, gümrüklerle ilgili kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerini, Ortaklığın iyi işlemesinin gerektirdiği ölçüde, yaklaştıma yoluna giderler.

BÖLÜM I

GÜMRÜK BİRLİĞİ

KESİM I

TÜRKİYE VE TOPLULUK ARASINDA GÜMRÜK VERGİLERİNİN KALDIRILMASI

MADDE 7

1. Âkit Taraflar, aralarında, ithalât ve ihracata yeni gümrük vergileri veya eş etkili vergi veya resimler koymaktan ve bu Protokolün yürürlüğe giriş tarihinde karşılıklı ticarî ilişkilerinde uyguladıkları gümrük vergileri ile eş etkili vergi veya resimleri arttırmaktan sakınırlar.

2. Bununla beraber, Anlaşma amaçlarının gerçekleşmesi için gerekli olduğunda, Ortaklık Konseyi Âkit Tarafları ihracata yeni gümrük vergileri veya eş etkili vergi veya resimler koymaya yetkili kılabilir.

MADDE 8

Türkiye ve Topluluk arasında yürürlükte olan ithalât gümrük vergileri ile eş etkili vergi veya resimler, bu Protokolün 9 ilâ 11 inci maddelerinde öngörülen şartlar içinde, gitgide kaldırılır.

MADDE 9

Topluluk, bu Protokolün yürürlüğe girişinde, Türkiye çıkışlı ithalâta uyguladığı gümrük vergileri ile eş etkili vergi veya resimleri kaldırır.

3. Par priorité de perturbation au pement normal des

Au cours de dans la mesure nécessairement de leurs en matière douanière Etats membres de la

ELIMINATION D

1. Les Parties nouveaux droits de équivalent, et d'augmentation mutuelles à

2. Toutefois, les tantés à introduire de d'effet équivalent si de l'Accord.

Les droits de équivalent en vigueur supprimés dans les co

La Communauté les droits de douane en provenance de la T

MADDE 10

1. Her madde için Türkiye'nin yapacağı birbirini izleyecek indirimlerin uygulanacağı temel vergi, bu Protokolün imzası tarihinde Topluluğa karşı fiilen uygulanan vergidir.

2. Türkiye tarafından yapılacak indirimlerin sıra ve süreleri aşağıdaki şekilde tesbit edilmiştir: İlk indirim bu Protokolün yürürlüğe girişinde uygulanır. İkinci ve üçüncü indirimler sırasıyla üç yıl ve beş yıl sonra yapılır. Dördüncü ve daha sonraki indirimler ise, son indirim Geçiş Döneminin sonunda gerçekleştirilecek şekilde, her yıl uygulanır.

3. Her indirim, her maddenin temel vergisi % 10 azaltılarak yapılır.

MADDE 11

10uncu maddenin 2nci ve 3ncü fıkraları hükümlerinden sapma olarak, Türkiye, 3 sayılı Ekte yer alan maddeler için, Topluluğa uyguladığı temel vergileri, yirmi iki yıllık bir dönemde, aşağıdaki sıra ve sürelerle, gitgide kaldırır: Bu Protokolün yürürlüğe girişinde her vergi üzerinden % 5 indirim yapılır. % 5 oranındaki diğer üç indirim sırasıyla üç, altı ve on yıl sonra uygulanır.

% 10 oranındaki diğer sekiz indirimin her biri, sırasıyla, bu Protokolün yürürlüğe girişinden on iki, on üç, on beş, on yedi, on sekiz, yirmi, yirmi bir ve yirmi iki yıl sonra yapılır.

MADDE 12

1. Bu Protokol yürürlüğe girdiği sırada Türkiye'de olmayan yeni bir işleme sanayiinin kurulup gelişmesini korumak veya mevcut bir işleme sanayiinin o sırada uygulanmakta olan Türk Kalkınma Planında öngörülen gelişmesini sağlamak amacıyla Türkiye Geçiş Döneminin ilk sekiz yılında, aşağıdaki şartlarla, 3 sayılı Ekte gerekli değişiklikleri yapabilir:

— Bu değişikliklerin tümü, 1967 yılına ait Topluluk çıkışlı toplam ithalat değerinin % 10'unu aşmamalıdır.

— 3 sayılı Ekte yer alan tüm maddelerin, yine 1967 yılı rakamlarına göre hesaplanan Topluluk çıkışlı ithalat değeri artmamalıdır.

1. Pour chaque pr
opérer les réductions suc
liqué à l'égard de la C
Protocole.

2. Le rythme des
comme suit : la premiè
présent Protocole. La de
trois ans et cinq ans plu
viennent chaque année c
fin de la période transitoi

3. Chaque réduction
de base de chaq prod

Par dérogation à l'a
ressivement les droits de
période de vingt - deux a
le rythme suivant : une ré
trée en vigueur du présent
respectivement trois ans,

Huit autres réduction
treize, quinze, dix - sept,
l'entrée en vigueur du pr

1. En vue de proté
n'existant pas en Turquie
d'assurer l'expansion, pré
d'application au ment
la Turquie peut, pendant
apporter à l'Annexe n° 3

— que l'ensemble de ces
calculée sur la base
10 % des importations
même année ;

— que la valeur des imp
semble des produits i
chiffres de l'année 19

3 sayılı Eke alınan maddelere, 11 inci madde hükümlerine göre hesaplanmış olan vergiler derhal uygulanabilir; bu Ekten çıkarılanlara 10 uncu madde hükümlerine göre hesaplanmış olan vergiler derhal uygulanır.

2. Türkiye, yukarıdaki hükümler uyarınca almayı tasarladığı tedbirleri Ortaklık Konseyine bildirir.

3. Yukarıdaki 1 inci fıkrada belirtilen amaçla ve 1967 yılında Topluluk çıkışlı ithalatın % 10'u ile sınırlı kalmak üzere, Geçiş Dönemi süresince Ortaklık Konseyi, Türkiye'yi, 10 uncu madde hükmüne giren maddelerin ithalatında, kaldırılan gümrük vergilerini yeniden koymak, olanları arttırmak veya yeni vergiler koymaya yetkili kılabilir.

Bu tarife tedbirleri, etkilediği tarife pozisyonlarının her birinde, Topluluk çıkışlı ithalata uygulanan vergileri, ad valorem % 25'in üstünde bir orana çıkaramaz.

4. Ortaklık Konseyi 1 inci ve 3 üncü fıkralar hükümlerinin dışına çıkabilir.

MADDE 13

1. 9 ilâ 11 inci maddeler hükümlerine bağlı olmaksızın, Âkit Taraflar -özellikle ekonomik kalkınmasını teşvik için gerekli bazı malların ithalatını kolaylaştırmak amacıyla Türkiye - birbirlerinden ithal ettikleri maddelere uygulanan vergilerin tahsilini, karşı Tarafa bildirmek suretiyle, tamamen veya kısmen durdurabilirler.

2. Âkit Taraflar, genel ekonomik durumları ve ilgili sektörün durumu elverdiği takdirde, diğer Tarafa karşı gümrük vergilerini 9 ilâ 11 inci maddelerde öngörülenlerden daha hızlı bir sıra ve süre içinde indirmeye hazır olduklarını bildirirler. Ortaklık Konseyi bu amaçla tavsiyelerde bulunur.

MADDE 14

Türkiye'nin, Ortaklık dışı bir ülkeye karşı, gümrük vergilerine eş etkili bir vergi veya resmi, 10 uncu ve 11 inci maddelerde öngörülenlerden daha hızlı bir sıra ve süre ile kaldırma yoluna gitmesi halinde, aynı sıra ve süre, bu vergi veya resmin Topluluğa karşı kaldırılması için de uygulanacaktır.

MADDE 15

7 inci maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Âkit Taraflar, bu Protokolün yürürlüğe girişinden en geç dört yıl sonra, aralarındaki ihracat gümrük vergileri ile eş etkili vergi veya resimleri kaldırır.

Les produits ajoutés aux droits calculés selon les traités sont immédiatement appliqués en vertu de l'article 10.

2. La Turquie notifie au Conseil d'As les mesures qu'elle envisage de prendre conformément à l'article 10.

3. Dans le même délai, le Conseil d'As fixe les limites de 10 % des importations pour l'année 1967, le Conseil d'As décide, à la phase transitoire, à l'importation pour les produits concernés.

Ces mesures tarifaires affectent, porter les droits de la Communauté à un niveau supérieur.

4. Le Conseil d'As décide, en vertu des articles 1 et 3.

1. Indépendamment des dispositions contractantes peuvent suspendre l'application des droits appliqués aux produits, notamment - en ce qui concerne certains produits nécessitant une attention particulière.

2. Les Parties Contractantes conviennent, à l'égard de l'autre Partie, de l'application des articles 9 à 11, si leur situation les intéresse le leur permet, à cette fin.

Au cas où la Turquie applique des droits de douane à des droits de douane à un rythme plus rapide qu'il n'est appliqué pour la suppression.

Sans préjudice des dispositions contractantes supprimer les taxes d'effet équivalent.

MADDE 16

1. 7 inci maddenin 1 inci fıkrasıyla 8 ilâ 15 inci (dahil) maddeler hükümleri malî nitelikteki gümrük vergilerine de uygulanır.

2. Türkiye ve Topluluk, bu Protokolün yürürlüğe girişiyle birlikte, malî nitelikteki gümrük vergilerini Ortaklık Konseyine bildirirler.

3. Türkiye, bu malî nitelikteki gümrük vergileri yerine 44 üncü madde hükümlerine uygun bir iç vergi veya resim koymak hakkını saklı tutar.

4. Ortaklık Konseyi, Türkiye'de malî nitelikteki bir gümrük vergisi yerine bir iç vergi veya resim konulmasının ciddi güçlüklerle karşılaştığını tesbit ettiği takdirde, en geç Geçiş Dönemi sonunda kaldırmak şartıyla, Türkiye'ye bu vergiyi yürürlükte bırakmak yetkisini tanır. Yetki, bu Protokolün yürürlüğe girişinden itibaren on iki ay içinde istenmelidir.

Türkiye, Ortaklık Konseyi tarafından bir karar verilinceye kadar, söz konusu vergileri geçici olarak yürürlükte bırakabilir.

KESİM II

ORTAK GÜMRÜK TARİFESİNİN TÜRKİYE TARAFINDAN KABULÜ

MADDE 17

Türk Gümrük Tarifesinin Ortak Gümrük Tarifesine uyumu, bu Protokolün imzası tarihinde Türkiye'nin üçüncü ülkelere fiilen uyguladığı vergilerden hareket edilerek, Geçiş Dönemi içinde, aşağıdaki usullerle yapılır :

1. Yukarıda belirtilen tarihte Türkiye tarafından fiilen uygulanan vergi hadleri, Ortak Gümrük Tarifesi hadlerine göre, fazla veya eksik olarak, % 15'i aşan bir farklılık göstermeyen maddelere, 10 uncu maddede öngörülen ikinci indirimden bir yıl sonra, Ortak Gümrük Tarifesi hadleri uygulanır.

2. Diğer hallerde Türkiye, 10 uncu maddede öngörülen ikinci indirimden bir yıl sonra, bu Protokolün imzası tarihinde fiilen uyguladığı gümrük haddi ile Ortak Gümrük Tarifesi haddi arasındaki farkı % 20 oranında azaltan gümrük vergisi hadleri uygular.

3. Bu fark, 10 uncu maddede öngörülen beşinci ve yedinci gümrük vergisi indirimleri sırasında, yeniden % 20 oranında azaltılır.

4. Ortak Gümrük Tarifesi, 10 uncu maddede öngörülen onuncu gümrük vergisi indirimi ile birlikte tam olarak uygulanır.

1. Les dispositions inclus sont applicables

2. La Communauté dès l'entrée en vigueur tère fiscal.

3. La Turquie caractère fiscal par un

4. Lorsque le Co droit de douane à caract il autorise ce pays à n tard à la fin de la pha douze mois à compter

La Turquie peut ce qu'une décision du

ADOPTION PAR

L'alignement du t s'effectue au cours de partir des droits effect tiers à la date de la s

1. En ce qui conc appliqués par la Turqu 15 % en plus ou en m droits sont appliqués un à l'article 10.

2. Dans les autres réduction des droits pré entre le taux effectivem tocole et celui du tarif

3. Cet écart est réo et de la septième rédu

4. Le tarif douanier dixième réduction des d

MADDE 18

17 nci madde hükmünden sapma olarak ve 3 sayılı Ekte yer alan maddeler için Türkiye, yirmi iki yıllık bir süre içinde, aşağıdaki usullere göre, tarifesi- nin uyumu yoluna gider:

1. Bu Protokolün imzası tarihinde Türkiye tarafından fiilen uygulanan vergi hadleri, Ortak Gümrük Tarifesi hadlerine göre, fazla veya eksik olarak, % 15'i aşan bir farklılık göstermeyen maddelere, 11 inci maddede öngörülen dördüncü vergi indirimi sırasında, Ortak Gümrük Tarifesi hadleri uygulanır.

2. Diğer hallerde, Türkiye, 11 inci maddede öngörülen dördüncü vergi indirimi sırasında, bu Protokolün imzası tarihinde fiilen uyguladığı gümrük haddi ile Ortak Gümrük Tarifesi haddi arasındaki farkı % 20 oranında azaltan gümrük vergisi hadleri uygular.

3. Bu fark, 11 inci maddede öngörülen yedinci ve dokuzuncu indirimler yapılırken, sırasıyla, % 30 ve % 20 oranında yeniden azaltılır.

4. Ortak Gümrük Tarifesi yirmi ikinci yılın sonunda tam olarak uygulanır.

MADDE 19

1. 1967 yılı toplam ithalatının değer olarak % 10'unu aşmayan bir kısım maddeler için, Türkiye, Ortaklık Konseyinde danışmadan sonra, 17 nci ve 18 inci maddeler uyarınca üçüncü ülkelere yapacağı gümrük vergisi indirimlerini, bu Protokolün yürürlüğe girişini izleyen yirmi ikinci yılın sonuna kadar ertelemeye yetkilidir.

2. 1967 yılı toplam ithalatının değer olarak % 5'ini aşmayan bir kısım maddeler için Türkiye, Ortaklık Konseyinde danışmadan sonra, üçüncü ülkelere yirmi iki yıllık sürenin ötesinde de, Ortak Gümrük Tarifesi hadleri üstünde vergi uygulamaya yetkilidir.

3. Bununla beraber, yukarıdaki fıkralar hükümlerinin uygulanmasının Ortaklık içinde malların serbest dolaşımına zarar vermemesi gerekir ve bu uygulama Türkiye'nin 5 inci madde hükümlerine baş vurmasına yol açamaz.

4. Gümrük tarifesi- nin Ortak Gümrük Tarifesine uyumunu hızlandırması halinde, Türkiye bu bölümde öngörülen uygulamalardan doğana eş bir tercihi Topluluğa saklı tutar.

Par dérogation

3, la Turquie procède vingt-deux ans, selon

1. En ce qui concerne les droits appliqués par la Turquie, s'écarteront pas de plus du tarif commun, ces derniers droits prévus

2. Dans les autres cas, la réduction des droits pécuniaires entre le taux effectif appliqué et celui du tarif

3. Cet écart est maintenu au moment de la septième

4. Le tarif douanier sera vingt-deuxième année.

1. Pour un certain nombre de la valeur de ses importations au sein du Conseil d'Association, la fin de la vingt-deuxième année, les abaissements de droits devrait effectuer conformément

2. Pour un certain nombre de la valeur de ses importations du Conseil d'Association, tiers, après une période de vingt-deux ans, ceux du tarif commun

3. Toutefois, l'application de ces dispositions ne doit pas porter préjudice à l'Association et ne peut être que de l'article 5.

4. Dans le cas d'application sur le tarif douanier commun, une préférence équivalente sera maintenue.

Ortaklık Konseyinin ön müsaadesi olmadıkça, 3 sayılı Ekte yer alan maddeler için Geçiş Döneminin sonundan önce bu hızlandırma yapılamaz.

5. 16 ncı maddenin 4 üncü fıkrasının 1 inci bendinde öngörülen yetki talebine konu olan veya 16 ıncı maddenin 4 üncü fıkrasının 2 nci bendi uyarınca geçici olarak yürürlükte bırakılabileceği gümrük vergileri için Türkiye, 17 nci ve 18 inci maddeler hükümlerini uygulamakla yükümlü değildir. Yetki süresinin bitiminde Türkiye bu maddelerin uygulanmasıyla ulaşılmış olacak vergi hadlerini uygular.

MADDE 20

1. Türkiye'nin ikili ticaret anlaşmalarının işlenmesi, bu Protokol hükümleri veya bu Protokolün uygulanması yolunda alınan tedbirler dolayısıyla hissedilir şekilde aksarsa, Türkiye, söz konusu anlaşmalarla bağlı bulunduğu ülkeler çıkışlı bazı maddelerin ithalini kolaylaştırmak için, Ortaklık Konseyinin ön müsaadesi ile sıfır veya indirilmiş gümrük vergili tarife kontenjanları açmaya yetkilidir.

2. 1 inci fıkrada belirtilen tarife kontenjanlarının aşağıdaki şartlara uymaları halinde, bu müsaade verilmiş sayılır :

- a) Bu kontenjanların yıllık toplam değeri, istatistik verilerin bulunduğu son üç yıl içinde Türkiye'nin üçüncü ülkeler çıkışlı ithalâtından, 4 sayılı Ekte belirtilen kaynaklarla gerçekleştirilen ithalât çıkarıldıktan sonra bulunacak ortalama değerin % 10'unu aşmamalıdır. % 10 tutarındaki bu miktardan 4 sayılı Ek çerçevesinde üçüncü ülkelere gümrük vergilerinden muaf olarak yapılan ithalâtın miktarı düşülür.
- b) Her madde için, tarife kontenjanları çerçevesinde öngörülen ithalât değeri, Türkiye'nin, istatistik verileri bulunan son üç yıl içinde üçüncü ülkeler çıkışlı ithalât değeri ortalamasının üçte birini geçmemelidir.

3. Türkiye, 2 nci fıkra hükümlerine uygun olarak almayı düşündüğü tedbirleri Ortaklık Konseyine bildirir.

Ortaklık Konseyi, Geçiş Döneminin sonunda, 2 nci fıkra hükümlerinin kaldırılmasının veya değiştirilmesinin gerekip gerekmediğine karar verebilir.

4. Bir tarife kontenjanı çerçevesinde uygulanan vergi, hiçbir halde, Türkiye tarafından Topluluk çıkışlı ithalâta fiilen uygulanan vergiden düşük olamaz.

En ce qui concerne
ration ne peut intervenir
préalable du Conseil d'

5. Pour les droits d'
à l'article 16 paragraph
provisoirement conformé
est dispensée d'appliquer
de l'autorisation, elle ap
ces articles.

1. Pour faciliter l'
pays avec lesquels la Tu
si le fonctionner et de
cation des dispositions d
de celui-ci, la Turquie a
réduits ou nuls avec l'a

2. Une telle autori
gents tarifaires visés au
suivantes :

- a) la valeur totale
10 % de la v
des pays tier
des statistiqu
réalisées par
montant de 1
venance des
dans le cadre
- b) pour chaque
des contingen
ne du impor
tiers au cours
tiques sont c

3. La Turquie notif
de prendre conforméme

A la fin de la ph
les dispositions du para

4. En aucun cas, le
celui effectivement appl
de la Communauté.

BÖLÜM II

ÂKİT TARAFLAR ARASINDA MİKTAR KISITLAMALARININ

KALDIRILMASI

MADDE 21

Aşağıdaki hükümler saklı kalmak üzere, Âkit Taraflar arasında ithalat miktar kısıtlamaları ve eş etkili bütün tedbirler yasaklanmıştır.

MADDE 22

1. Âkit Taraflar, aralarında, ithalâta yeni miktar kısıtlamaları ve eş etkili tedbirler koymaktan sakınırlar.

2. Bununla beraber, bu Protokolün yürürlüğe girişinde, Türkiye yönünden bu hüküm, 1967 yılında Topluluk çıkışlı özel ithalatının ancak % 35'i için uygulanır. Bu Protokolün yürürlüğe girişinden üç, sekiz, on üç ve on sekiz yıl sonra bu oran, sırasıyla, % 40, 45, 60 ve 80'e yükseltilir.

3. Son üç vadenin her birinden altı ay önce, Ortaklık Konseyi, liberasyon oranının yükseltilmesinin Türkiye'nin ekonomik kalkınması üzerinde yapacağı etkileri inceler ve gerektiğinde, Türk ekonomisinin hızlı kalkınmasını sağlamak için, vadenin, tesbit edeceği bir süre kadar, ertelenmesini kararlaştırır.

Bir karar alınmadığı takdirde, söz konusu vade bir yıl ertelenmiş olur. İnceleme işlemi, bu sürenin son bulmasından altı ay önce yeniden başlar. Ortaklık Konseyi yine bir karar almadığı takdirde, bir yıllık ikinci bir erteleme daha yapılır.

Bu ikinci sürenin sonunda, Ortaklık Konseyinin aksine kararı olmadıkça, liberasyon oranı arttırımı Türkiye tarafından uygulanır.

4. Türkiye'ye ithali libere edilen Topluluk çıkışlı maddelerin listesi, bu Protokolün imzası sırasında Topluluğa bildirilir. Bu liste Topluluğa konsolide edilir. 2'nci fıkrada belirtilen vadelerin her birinde libere edilen maddelerin listeleri Topluluğa bildirilir ve konsolide edilir.

ELIMINAT

ENT

Les restrictions qu
d'effet équivalent, sont i
des dispositions ci-après

1. Les Parties Cont
velles restrictions quantif

2. Toutefois, en ce
à l'entrée en vigueur du
vées en provenance de l
est porté à 40, 45, 60
années après l'entrée en

3. Six mois avant d
sociation examine les co
le développement économi
assurer un développeme
l'échéance d'un délai qu

En l'absence d'une
La procédure d'examen e
délai. Un deuxième rep
d'Association ne , end p

Au terme de ce de
appliquée par la Turquie

4. La liste des pro
nauté est libérée en Tur
signature du présent Pro
munauté. Les listes des
paragraphe 2 sont notifi

5. Türkiye, libere olmakla beraber bu madde uyarınca konsolide edilmemiş bulunan maddeler ithalatına, kısıtlama koyduğu tarihten önceki son üç yıllık Topluluk çıkışlı ithalat ortalamasının en az % 75'ine eşit miktarda Topluluk lehine kontenjanlar açmak şartıyla, yeniden miktar kısıtlamaları koyabilir. Bu kontenjanlara 25'inci maddenin 4'üncü fıkrası hükümleri uygulanır.

6. Türkiye Topluluğa, her hal ve kârda üçüncü ülkelerden daha az elverişli bir işlem uygulamaz.

MADDE 23

Âkit Taraflar, 22'nci maddenin 5'inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, karşılıklı alışverişlerinde bu Protokolün yürürlüğe giriş tarihinde mevcut ithalat miktar kısıtlamalarını ve eş etkili tedbirleri daha kısıtlayıcı hale getirmekten sakınırlar.

MADDE 24

Topluluk, bu Protokolün yürürlüğe girişinde, Türkiye çıkışlı ithalâta uyguladığı bütün miktar kısıtlamalarını kaldırır. Bu liberasyon Türkiye'ye konsolide edilir.

MADDE 25

1. Türkiye, aşağıdaki fıkralarda belirtilen şartlar içinde, Topluluk çıkışlı ithalâta uyguladığı miktar kısıtlamalarını gittikçe kaldırır.

2. Bu Protokolün yürürlüğe girişinden bir yıl sonra, Türkiye'de libere olmayan her maddenin ithalatında Topluluk lehine kontenjanlar açılır. Bu kontenjanlar, istatistik verileri bulunan son üç yılda gerçekleştirilen Topluluk çıkışlı ithalâttan :

a) Belirli yatırım projelerine bağlı özel yardım kaynaklarıyla,

b) Bedelsiz ithalat yoluyla,

c) Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu çerçevesinde, gerçekleştirilen ithalat düşüldükten sonra bulunacak ortalamaya eşit bir miktarda tesbit edilir.

3. Libere edilmemiş bir maddenin Topluluk çıkışlı ithalatı, bu Protokolün yürürlüğe girişinden sonraki ilk yılda o maddenin toplam ithalatının % 7'sini bulmadığı takdirde, bu Protokolün yürürlüğe girişinden bir yıl sonra, söz konusu toplam ithalatın % 7'sine eşit bir kontenjan açılır.

5. La Turquie peut libérer des produits libérés en vertu de la présente Convention d'ouvrir, en faveur de la Communauté, des contingents de 75 % de la moyenne des importations des trois dernières années. Ces contingents sont soumis aux dispositions de la présente Convention.

6. En tout état de cause, la Turquie ne peut appliquer un traitement moins favorable aux importations de la Communauté que celui qui est appliqué aux importations de la Communauté.

Les Parties Contractantes s'engagent à maintenir leurs échanges mutuels de marchandises sur une base d'effet équivalent existant à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole, sans préjudice des dispositions de la présente Convention.

La Communauté libère toutes les restrictions quantitatives appliquées aux importations de la Communauté. Cette libération est consignée dans le présent Protocole.

1. La Turquie supprime progressivement les importations en provenance de la Communauté conformément aux paragraphes suivants :

2. Un an après l'entrée en vigueur du présent Protocole, la Turquie ouvre des contingents de 7 % de la moyenne des importations des trois dernières années pour les marchandises non libérées en vertu de la présente Convention. Ces contingents sont soumis à la déduction faite des importations de la Communauté :

a) sur ressources propres de la Communauté ;

b) sans allocation de contingents ;

c) dans le cadre des dispositions de la présente Convention relatives aux capitaux étrangers.

3. Lorsque pour une marchandise non libérée en vertu de la Communauté réalisée en vertu du présent Protocole n'est pas ouvert un contingent égal à 7 % de la moyenne des importations des trois dernières années, la Turquie ouvre un contingent égal à 7 % de la moyenne des importations des trois dernières années.

4. Bu Protokolün yürürlüğe girişinden üç yıl sonra, Türkiye, bu suretle tesbit edilmiş bütün kontenjanları, bir yıl öncesine göre, toplam değer olarak en az % 10 ve her madde ile ilgili kontenjanın değerinde de en az % 5 oranında bir genişleme gerçekleştirilecek şekilde arttırır. Bu değerler, her iki yılda bir, önceki döneme göre aynı oranlarda arttırılır.

5. Bu Protokolün yürürlüğe girişinin on üçüncü yılından başlayarak, iki yılda bir, her kontenjan, önceki döneme göre en az % 20 oranında arttırılır.

6. Bu Protokolün yürürlüğe girişinden sonraki ilk yılda, libere edilmemiş bir madde için, Türkiye'de hiç bir ithalât gerçekleştirilmemiş ise, bir kontenjanın açılması ve genişletilmesi usulleri Ortaklık Konseyi tarafından tesbit edilir.

7. Ortaklık Konseyi, libere edilmemiş bir maddenin ithalâtının, birbirini izleyen iki yıl içinde, açılmış olan kontenjanın hissedilir şekilde altında kaldığı kanısına varırsa, bu kontenjan, Topluluğa açılacak kontenjanların toplam değeri hesaplanırken gözönüne alınamaz. Bu durumda Türkiye, Topluluğa bu maddedeki kontenjan kısıtlamasını kaldırır.

8. Türkiye'de uygulanan bütün ithalât miktar kısıtlamalarının bu Protokolün yürürlüğe girişinden en geç yirmi iki yıl sonra kaldırılması gereklidir.

MADDE 26

1. Akit Taraflar, aralarında uyguladıkları ithalât miktar kısıtlamalarına eş etkili bütün tedbirleri en geç yirmi iki yıllık bir dönem sonunda kaldırır. Ortaklık Konseyi, Topluluk içinde alınmış olan kararları da gözönünde bulundurarak, bu dönemde kademeli olarak yapılacak uyumlar hususunda tavsiyede bulunur.

2. Özellikle, Türkiye, Topluluk çıkışlı malların ithalâtında, ithalâtçılar tarafından yatırılması gerekli teminatları, 10 uncu ve 11 inci maddelerde öngörülen sıra ve sürelerle göre gitgide kaldırır.

Ayrıca, bu Protokolün yürürlüğe girişiyle birlikte, Topluluktan ithal edilen, Türk Gümrük Tarifesi'nin 87.06 pozisyonundaki Topluluk çıkışlı motorlu kara nakil vasıtalarının aksam, parça ve teferruatında, bu malların gümrük değerinin % 140'ını ve diğer Topluluk çıkışlı mallarda da aynı değer % 120'sini aşan ithalât teminatları bu oranlar seviyesine indirilir.

4. Trois ans après l'entrée en vigueur du Protocole, la Turquie, par ce moyen, fixe l'ensemble des contingents, par rapport à l'année précédente, dans une mesure d'au moins 10 % et, pour chaque produit, dans une mesure d'au moins 5 %. Ces valeurs sont augmentées, tous les deux ans, dans la même mesure que par rapport à la période précédente.

5. À partir de la dixième année de l'entrée en vigueur du Protocole, chaque contingent est augmenté, tous les deux ans, d'au moins 20 % par rapport à la période précédente.

6. Lorsque, dans la première année suivant l'entrée en vigueur du Protocole, aucune importation n'a été réalisée au cours d'une année, les modalités d'ouverture et d'élargissement des contingents sont fixées par le Conseil de l'Union.

7. Lorsque le Conseil de l'Union constate que, dans une période de deux ans consécutifs, les importations d'un produit non libéré, dans le calcul de la valeur du contingent, sont inférieures au contingent fixé, la Turquie supprime la restriction d'importation relative à ce produit.

8. Toutes les restrictions d'importation existant au moment de l'entrée en vigueur du Protocole sont abolies au plus tard deux ans après l'entrée en vigueur du Protocole.

1. Les Parties Contractantes s'engagent à supprimer, au plus tard à la fin d'une période de vingt-deux ans, toutes les mesures restrictives d'importation existant au moment de l'entrée en vigueur du Protocole, y compris les adaptations graduelles des contingents.

2. En particulier, la Turquie s'engage à supprimer, au plus tard à la fin d'une période de vingt-deux ans, toutes les mesures restrictives d'importation existant au moment de l'entrée en vigueur du Protocole, y compris les adaptations graduelles des contingents.

En outre, dès l'entrée en vigueur du Protocole, les droits de douane sur les produits originaires de la Turquie, y compris les pièces et les accessoires des véhicules automobiles de la position 87.06 du Tarif douanier commun, sont ramenés au niveau des droits de douane existant au moment de l'entrée en vigueur du Protocole.

MADDE 27

1. Âkit Taraflar arasında ihracat miktar kısıtlamaları ve bütün eş etkili tedbirler yasaklanmıştır.

Türkiye ve Topluluk, en geç Geçiş Döneminin sonunda, aralarındaki ihracat miktar kısıtlamalarını ve bütün eş etkili tedbirleri kaldırır.

2. Yukarıdaki fıkra hükmünden sapma olarak, Türkiye ve Topluluk, Ortaklık Konseyinde danışmadan sonra, ekonomilerinin bazı faaliyet dallarının gelişmesini teşvik veya temel maddelerde muhtemelen bir kıtlığa karşı konulması için gerekli olduğu ölçüde, bu maddeler ihracatındaki mevcut kısıtlamaları muhafaza edebilir veya yeni kısıtlamalar koyabilirler.

Bu durumda, ilgili Taraf, diğeri lehine, bir yandan istatistik verileri bulunan son üç yıllık ihracatın ortalamasını, öte yandan da gitgide gerçekleşecek gümrük birliği içinde alışverişlerin normal gelişmesini gözönünde bulundurarak, bir kontenjan açar.

MADDE 28

Türkiye, genel ekonomik durumu ve ilgili sektörün durumu elverdiği takdirde, ithalât ve ihracat miktar kısıtlamalarını Topluluğa karşı yukarıdaki maddelerde öngörülenden daha hızlı sıra ve sürelerde kaldırmaya hazır olduğunu beyan eder. Ortaklık Konseyi bu konuda Türkiye'ye tavsiyelerde bulunur.

MADDE 29

21 ilâ 27 nci (dahil) maddeler hükümleri, kamu ahlâkı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan ve hayvanların hayat ve sağlıklarının veya bitkiler ile sanat, tarih veya arkeoloji değeri olan millî servetlerin veya ticarî ve sınai mülkiyetin korunması nedenlerinin haklı kıldığı ithalât, ihracat veya transit yasaklamaları veya kısıtlamaları konulmasına engel teşkil etmez. Bununla beraber, bu yasaklama veya kısıtlamalar, ne bir keyfî ayırım aracı, ne de Âkit Taraflar arasındaki ticarete örtülü bir kısıtlama niteliği taşımamalıdır.

MADDE 30

1. Âkit Taraflar ticarî nitelik taşıyan millî tekellerini, tedarik ve sürüm şartları bakımından, Türkiye ve Topluluk üyesi Devletler uyrukluları arasındaki her türlü farklılığın yirmi iki yıllık bir süre sonunda kalkmasını sağlayacak şekilde, gitgide düzenlerler.

1. Les restrictions quant à l'effet équivalent sont interdites.

La Communauté et la Turquie, à la fin de la phase transitoire, les mesures d'effet équivalent.

2. Par dérogation au principe, la Turquie, après consultation du Conseil, peut introduire des restrictions quantitatives nécessaires pour promouvoir le développement de l'économie ou pour faire face à une situation de rareté.

Dans ce cas, la Partie concernée établit un contingent qui tient compte de la situation des trois dernières années pour la Turquie, d'autre part, du développement progressif de l'union douanière.

La Turquie se déclare prête à supprimer ses restrictions quantitatives à un rythme plus rapide que celui prévu dans la déclaration générale et la situation du secteur de la Turquie.

Les dispositions des articles 21 à 27 (inclus) ne s'appliquent pas aux restrictions d'importation ou d'exportation imposées pour des raisons de moralité publique, de protection de la santé et de la vie, de protection des végétaux, de protection de l'héritage historique ou archéologique, ou de protection commerciale. Toutefois, ces dispositions ne peuvent être utilisées comme un moyen de discrimination entre les Parties Contractantes.

1. Les Parties Contractantes s'engagent à supprimer les restrictions nationales présentant un caractère discriminatoire d'une période de vingt-deux ans, à l'exception des restrictions de nature définitive et de débouchés, l'exemption des Etats membres de

Bu madde hükümleri, Türkiye'nin veya bir üye Devletin Türkiye ile Topluluk arasındaki ihracat veya ithalatı dolaylı veya dolaysız, hukuken veya fiilen kontrol ettiği, yönettiği veya hissedilir şekilde etkilediği bütün kuruluşlara uygulanır. Bu hükümler, idaresi devredilmiş Devlet tekellerine de uygulanır.

2. Âkit Taraflar, 1 inci fıkrada yer alan ilkelere aykırı veya aralarındaki gümrük vergilerinin ve miktar kısıtlamalarının kaldırılması ile ilgili maddelerin hükümlerinin kapsamını daraltan her türlü yeni tedbir almaktan sakınırlar.

3. Bu maddede belirtilen Türk tekellerinin uyumu ve Türkiye ile Topluluk arasındaki alışveriş engellerinin azaltılmasıyla ilgili usul, sıra ve süreler, bu Protokolün yürürlüğe girişinden en geç altı yıl sonra Ortaklık Konseyi tarafından tesbit edilir.

Yukarıdaki bentte öngörülen Ortaklık Konseyi kararına kadar, Âkit Taraflar, diğer Tarapta tekel konusu olan maddelere en çok kayırları üçüncü ülkenin aynı mallarına uygulanan en azından eşit bir işlem uygulayarak.

4. Âkit Tarafların yükümleri, mevcut milletlerarası anlaşmalarla bağdaştığı ölçüde geçerlidir.

BÖLÜM III

ORTAK TARIM POLİTİKASININ UYGULAMA ALANINA KONULMASI SONUCU OLARAK TOPLULUĞA İTHALİ ÖZEL DÜZENE BAĞLI ÜRÜNLER

MADDE 31

Tarım ürünleri için IV üncü bölümde belirtilen rejim, Ortak Tarım Politikasının uygulama alanına konulması sonucu olarak Topluluğa ithali özel bir düzene bağlı ürünlere uygulanır.

BÖLÜM IV

TARIM

MADDE 32

Bu Protokolün hükümleri, 33 ilâ 35 inci maddelerde öngörülen aykırı hükümler saklı kalmak üzere, tarım ürünlerine uygulanır.

Les dispositions du
lequel un Etat membre
influence sensiblement,
exportations entre la Com
également aux monopoles

2. Les Parties Contr
traire aux principes énoncés
relatifs à l'élimination d
entre elles.

3. Les modalités et
présent article doivent être
munauté et la Turquie ré
tard six ans après l'entr

Jusqu'à la décision
les Parties Contractantes
dans l'autre Partie Contr
celui appliqué aux mêm

4. Les obligations
qu'elles sont compatibles

PRODUITS SOUMIS, L A UNE REG LA MISE EN OE

Le régime défini au
produits soumis, lors de
tation spécifique à la su
mune.

Les dispositions d
coles, sauf dispositions

MADDE 33

1. Yirmi iki yıllık bir dönem içinde, Türkiye, tarım ürünlerinin Türkiye ile Topluluk arasında serbest dolaşımı için Türkiye'de uygulanması gerekli Ortak Tarım Politikası tedbirlerini bu dönemin sonunda alabilmek amacıyla, kendi tarım politikasının uyumu yoluna gider.

2. 1 inci fıkrada belirtilen sürede Topluluk, tarım politikasının tesbiti veya ilerideki gelişmesi sırasında, Türk tarımının çıkarlarını göz önünde tutar. Türkiye, bu amaca yararlı bütün unsurları Topluluğa bildirir.

3. Topluluk, Ortak Tarım Politikasının tesbiti veya gelişmesi ile ilgili Komisyon tekliflerini, bu tekliflere ilişkin görüşleri ve alınan kararları Türkiye'ye bildirir.

4. Tarım alanında Türkiye tarafından Topluluğa bildirilmesi gereken hususları Ortaklık Konseyi kararlaştırır.

5. 3 üncü fıkrada belirtilen Komisyon teklifleri ve 1 inci fıkra uyarınca Türkiye'nin tarım alanında almayı öngördüğü tedbirlerle ilgili olarak, Ortaklık Konseyi çerçevesinde, danışmalar yapılabilir.

MADDE 34

1. Yirmi iki yıllık dönemin sonunda Ortaklık Konseyi, Türkiye'nin 33 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen Ortak Tarım Politikası tedbirlerini aldığı tesbit ettikten sonra, tarım ürünlerinin Türkiye ve Topluluk arasında serbest dolaşımının gerçekleşmesi için gerekli hükümleri tesbit eder.

2. 1 inci fıkrada belirtilen hükümler, bu Protokolde öngörülen kurallardan gerekli her türlü sapmayı kapsayabilir.

3. Ortaklık Konseyi 1 inci fıkrada belirtilen tarihi değiştirebilir.

MADDE 35

1. 34 üncü maddede öngörülen hükümlerin tesbit edilmesine kadar ve 7 ilâ 11, 15 ilâ 18 inci maddeler, 19 uncu maddenin 1 inci ve 5 inci fıkraları, 21 ilâ 27 ve 30 uncu maddeler hükümlerinden sapma olarak, Türkiye ve Topluluk, birbirlerine, tarım ürünleri alışverişleri için, genişliği ve usulleri Ortaklık Konseyi tarafından tesbit edilecek olan tercihlî bir rejim tanırlar.

2. Bununla beraber, Geçiş Döneminin başından itibaren uygulanacak rejim 6 sayılı Ekte tesbit edilmiştir.

1. La Turquie procède à l'adaptation de sa politique agricole aux mesures de la politique agricole indispensable à l'établissement de la Communauté.

2. Au cours de la période de l'établissement ou de l'adaptation, la Turquie tient compte des intérêts de la Communauté tous éléments.

3. La Communauté examine les propositions relatives à l'établissement d'une politique agricole commune, ainsi que les mesures prises.

4. Le Conseil d'Administration fait, dans le domaine agricole, des propositions.

5. Dans le cadre de la politique agricole, il y a lieu d'avoir sur les mesures que la Communauté prend conformément au para-

1. A la fin de la période de l'établissement ou de l'adaptation, après avoir constaté que la politique agricole commune visées à la réalisation de la Communauté et la Turquie.

2. Les dispositions nécessaires aux mesures de la Communauté.

3. Le Conseil d'Administration.

1. En attendant que la Communauté et par dérogation aux dispositions des articles 27, et 30, la Communauté des échanges de produits agricoles, les modalités sont déterminées.

2. Toutefois, le régime agricole fixé à l'Annexe n° 6.

3. Bu Protokolün yürürlüğe girişinden bir yıl sonra ve bundan sonra da iki yılda bir, Ortaklık Konseyi, iki Taraftan birinin isteği üzerine, tarım ürünlerine uygulanan tercihli rejimin sonuçlarını inceler. Ortaklık Konseyi, Ortaklık Anlaşmasının amaçlarının gitgide gerçekleşmesini sağlamak üzere, gerekli olabilecek iyileştirmeleri kararlaştırabilir.

4. 34 üncü maddenin 2 nci fıkrası hükümleri bu madde için de geçerlidir.

KISIM II

KİŞİLERİN VE HİZMETLERİN DOLAŞIMI

BÖLÜM I

İŞÇİLER

MADDE 36

Türkiye ile Topluluk üyesi Devletler arasında işçilerin serbest dolaşımı, Ortaklık Anlaşmasının 12 nci maddesinde yer alan ilkelere uygun şekilde, Anlaşmanın yürürlüğe girişinden sonra on ikinci yılın sonu ile yirmi ikinci yılın sonu arasında kademeli olarak gerçekleştirilecektir.

Ortaklık Konseyi bu konuda gerekli usulleri kararlaştıracaktır.

MADDE 37

Her üye Devlet, Topluluk'ta çalışan Türk uyruklu işçilere, çalışma şartları ve ücret bakımından, Topluluk üyesi diğer Devletler uyruklu işçilere göre uyrukluktan ötürü herhangi bir farklı işleme yer vermeyen bir rejim tanıır.

MADDE 38

Türkiye ile Topluluk üyesi Devletler arasında işçilerin serbest dolaşımının kademeli olarak gerçekleşmesine değin, Ortaklık Konseyi, Türk uyruklu işçilerin her üye Devlette çalışmalarını kolaylaştırmak amacıyla, bu işçilerin serbestçe meslek ve yer değiştirmelerinden ortaya çıkan bütün sorunları ve özellikle çalışma ve oturma izinlerinin uzatılmasını inceleyebilir.

Bu amaçla, Ortaklık Konseyi üye Devletlere tavsiyelerde bulunabilir.

3. Un an après l'entrée en vigueur du Protocole, et par la suite tous les deux ans, le Conseil des Parties, sur demande de l'une d'elles, examine les résultats du régime préférentiel appliqué aux produits agricoles. Le Conseil peut décider des améliorations progressives à apporter.

4. Les dispositions

CIRCULA

La libre circulation des personnes et la Turquie s'engagent à l'article 12 de la vingt-deuxième

Le Conseil d'Asso

Chaque Etat membre de la Communauté doit assurer une situation de travail et la rémunération fondée sur la comparaison avec les autres Etats membres.

En attendant la mise en œuvre de la libre circulation des personnes entre les Etats membres, le Conseil d'Association peut examiner les conditions de travail et professionnelle des travailleurs et l'extension des permis de séjour des travailleurs dans chaque

A cette fin, le Conseil d'Association peut formuler des recommandations aux Etats membres.

MADDE 39

1. Bu Protokolün yürürlüğe girişinin birinci yılının bitiminden önce, Ortaklık Konseyi, sosyal güvenlik alanında, Topluluk içinde yer değiştiren Türk uyruklu işçiler ve bunların Topluluk'ta oturan aileleri yararına hükümler tesbit eder.

2. Bu hükümler, tesbit edilecek usullere göre, Türk uyruklu işçilere yaşlılık, ölüm ve sakatlık gelir ve aylıkları ile işçi ve Topluluk içinde oturan ailesine sağlanan sağlık hizmetleri yönünden, çeşitli üye Devletlerde geçen sigorta veya çalışma sürelerinin birleştirilmesine imkân verecektir. Bu hükümler, Topluluk üyesi Devletler için, Türkiye'de geçmiş süreleri gözönünde tutmak zorunluğunu yaratmaz.

3. Yukarıda belirtilen hükümler, işçinin ailesinin Topluluk içinde oturması halinde, aile yardımlarının ödenmesini sağlayacak nitelikte olmalıdır.

4. 2'nci fıkranın uygulanması sonucu kararlaştırılan hükümler uyarınca hak kazanılan yaşlılık, ölüm ve sakatlık gelir ve aylıkları Türkiye'ye gönderilebilecektir.

5. Bu maddede belirtilen hükümler, Türkiye ile Topluluk üyesi Devletler arasındaki ikili anlaşmalardan doğan hak ve yükümleri, bunlar Türk uyruklular yararına daha elverişli bir rejim öngördükleri ölçüde, değiştirmez.

MADDE 40

Ortaklık Konseyi, Topluluğu kuran Andlaşmanın 50'nci maddesinin üye Devletlerce uygulama alanına konması sonucu alınan tedbirlerden esinlenerek, aralarında genç işçi değişimini kolaylaştırmak üzere Türkiye ve üye Devletlere tavsiyelerde bulunabilir.

BÖLÜM II

YERLEŞME HAKKI, HİZMETLER VE ULAŞTIRMA

MADDE 41

1. Âkit Taraflar, aralarında, yerleşme hakkı ve hizmetlerin serbest edimine yeni kısıtlamalar koymaktan sakınırlar.

1. Avant la fin de la présente Protocole, le Conseil de sécurité sociale en faveur de la Communauté à l'intérieur de la Communauté.

2. Ces dispositions de que, selon des modalités d'emploi accomplies dans les pensions et rentes de vi de santé du travailleur et de Ces dispositions ne pourront de la Communauté de pré Turquie.

3. Les dispositions vi ment des allocations familia rieur de la Communauté.

4. Les pensions et re en vertu des dispositions p voir être exportées vers la

5. Les dispositions vis droits et obligations découle et les Etats membres de la en faveur des ressortissants

Le Conseil d'Associati membres et à la Turquie s'inspirant des mesures réso de l'article 50 Traité institu

DROIT D'ETAB

1. Les Parties Contract velles restrictions à la liberté

2. Ortaklık Konseyi, Ortaklık Anlaşmasının 13 üncü ve 14 üncü maddelerinde yer alan ilkelere uygun olarak, Âkit Tarafların yerleşme hakkı ve hizmetlerin serbest edimindeki kısıtlamaları aralarında gitgide kaldırmalarında uygulanacak sıra, süre ve usulleri tesbit eder.

Ortaklık Konseyi, söz konusu sıra, süre ve usulleri, çeşitli faaliyet dalları için bu alanlarda Topluluğun daha önce koyduğu hükümleri ve Türkiye'nin ekonomik ve sosyal alanlardaki özel durumunu gözönüne alarak, tesbit eder. Üretim ve alışverişlerin gelişmesine özellikle katkıda bulunan faaliyetlere öncelik verilir.

MADDE 42

1. Ortaklık Konseyi, özellikle Türkiye'nin coğrafi durumunu da gözönünde bulundurarak, tesbit edeceği usullere göre, Topluluğu kuran Andlaşmanın ulaştırma ile ilgili hükümlerini Türkiye'ye teşmil eder. Ortaklık Konseyi, bu hükümlerin demiryolu, karayolu ve su yolu ulaştırmalarına uygulanması amacıyla Topluluk tarafından alınmış olan kararları Türkiye'ye, aynı şartlar içinde, teşmil edebilir.

2. Topluluğu kuran Andlaşmanın 84 üncü maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca Topluluk, deniz ve hava ulaştırmasına ilişkin hükümler tesbit ettiği takdirde, Ortaklık Konseyi, Türk deniz ve hava ulaştırması için hangi ölçüde ve hangi usule göre hükümler tesbit edilebileceğini kararlaştırır.

KISIM III

EKONOMİ POLİTİKALARININ YAKLAŞTIRILMASI

BÖLÜM I

REKABET, VERGİLEME VE MEVZUATIN YAKLAŞTIRILMASI

MADDE 43

1. Ortaklık Konseyi, bu Protokolün yürürlüğe girişinden sonra altı yıllık bir süre içinde, Topluluğu kuran Andlaşmanın 85, 86, 90 ve 92 nci maddelerinde belirtilen ilkelerin uygulama şartlarını ve usullerini tesbit eder.

2. Le Conseil d'Association des Parties Contractantes, en vertu des articles 13 et 14 de l'Accord, établit les conditions auxquelles les Parties Contractantes s'engagent à supprimer progressivement les restrictions à la liberté d'établissement.

Le Conseil d'Association des Parties Contractantes, en tenant compte des catégories d'activités, établit les conditions auxquelles la Communauté turque s'engage à supprimer progressivement les restrictions à la liberté d'échanges.

1. Le Conseil d'Association des Parties Contractantes, en tenant compte des dispositions du Traité, établit les conditions auxquelles la Communauté turque s'engage à appliquer les dispositions du Traité de fer, par route et par air.

2. Si la Communauté turque instituant la Communauté européenne, le Conseil d'Association des Parties Contractantes, établit les conditions, des dispositions du Traité de fer, par route et par air.

RAPPROCH

CONCURRENCE, FIS

1. Le Conseil d'Association des Parties Contractantes, en vertu de l'entrée en vigueur du protocole, établit les conditions auxquelles la Communauté turque s'engage à appliquer les principes visés par le Traité.

2. Geçiş Döneminde Türkiye. Topluluğu kuran Andlaşmanın 92 nci maddesinin 3 (a) fıkrasında öngörülen durumda sayılabilir. Bu bakımdan Türkiye'nin ekonomik kalkınmasının kolaylaştırılmasına yönelik yardımlar, alışveriş şartlarını Akit Tarafların ortak çıkarına aykırı düşecek ölçüde değiştirmedikçe, Ortaklığın iyi işlemesi ile bağdaşır kabul edilir.

Geçiş Döneminin sonunda, Ortaklık Konseyi, Türkiye'nin o tarihteki ekonomik durumunu gözönünde bulundurarak, yukarıdaki bentte öngörülen hükmün uygulanma süresinin uzatılmasının gerekip gerekmiyeceğini kararlaştırır.

MADDE 44

1. Hiçbir Akit Taraf, diğer Tarafın mallarına, benzeri millî mallara dolaylı veya dolaysız şekilde uyguladıklarından, hangi nitelikte olursa olsun, dolaylı veya dolaysız daha yüksek hiçbir iç vergi uygulayamaz.

Hiçbir Akit Taraf, diğer Tarafın mallarına, başka üretimleri dolaylı olarak koruyacak nitelikte bir iç vergi uygulayamaz.

Akit Taraflar, imza tarihinde mevcut olan ve yukarıdaki kurallara aykırı bulunan hükümleri en geç bu Protokolün yürürlüğe girişinden sonraki üçüncü yılın başında kaldırır.

2. Türkiye ile Topluluk arasındaki mal alışverişlerinde, ihraç edilen mallar, dolaylı veya dolaysız olarak bu mallara uygulanan vergilerden daha yüksek bir iç vergi iadesinden yararlanamaz.

3. Muamele vergisi kademeli toplu vergi sistemine göre alınıyorsa, ithal mallarına uygulanan iç vergiler veya ihraç mallarına tanınan iadeler için, yukarıdaki fıkralarda yer alan ilkelere dokunmamak şartıyla, mallar veya mal grupları itibariyle ortalama hadler tesbit olunabilir.

4. Ortaklık Konseyi, Topluluğun bu maddede belirtilen alandaki tecrübesini gözönünde bulundurarak, yukarıdaki hükümlerin uygulanmasını gözetir.

MADDE 45

Muamele vergileri, tüketim vergileri ve diğer dolaylı vergiler dışındaki vergilendirmelerde, Türkiye ile Topluluk arasındaki mal alışverişlerinde, muafiyet tanınması ve ihracatta vergi iadesi yapılması ile ithalatta fark giderici vergi veya resimler konulması, ancak alınması tasarlanan bu tedbirlerin, Ortaklık Konseyince, sınırlı bir süre için önceden onaylanmış olmasına bağlıdır.

2. Pendant la période de transition, la situation économique de la Communauté étant dans la situation de la Communauté économique européenne, les échanges dans une mesure limitée.

A la fin de la période de transition, compte de la situation économique, de proroger la disposition.

1. Aucune Partie ne peut imposer des produits de l'autre Partie, sous quelque forme que ce soit, des taxes ou des droits de produits nationaux similaires.

Aucune Partie ne peut imposer des produits de l'autre Partie, sous quelque forme que ce soit, des taxes ou des droits de produits nationaux similaires.

Les Parties Contractantes ne peuvent imposer des produits de l'autre Partie, sous quelque forme que ce soit, des taxes ou des droits de produits nationaux similaires, à la date de la signature.

2. Dans les échanges de produits, les taxes ou des droits ne peuvent bénéficier d'une réduction ou d'une exemption aux impositions dont ils sont assujettis.

3. Lorsque la taxe cumulée est appliquée, les produits peuvent être taxés, mais les produits importés ne sont pas taxés sans toutefois porter atteinte à la concurrence.

4. Le Conseil de l'Union européenne, en tenant compte de l'expérience acquise, peut décider de proroger la disposition.

En ce qui concerne les droits d'accise, les droits de douane, les droits de consommation à l'importation, les droits de consommation de la Communauté et la Turquie, les mesures ont été préalablement appliquées.

MADDE 46

Âkit Taraflar, Ortaklık Konseyinin 43 üncü maddenin 1° inci fıkrasında belirtilen şart ve usulleri tesbit eden bir karar almamış olmasından ve bu kararların veya 44 üncü ve 45 inci maddelerde öngörülen hükümlerin uygulanmamasından doğacak güçlükleri gidermek için gerekli gördükleri korunma tedbirlerini alabilirler.

MADDE 47

1. Yirmi iki yıllık bir dönem içinde Ortaklık Konseyi, Âkit Taraflardan birinin istemi üzerine, Türkiye ile Topluluk arasındaki ilişkilerde dumping uygulamaları bulunduğunu tesbit ederse, dumpinge sebep olan veya olanlara bu uygulamaya son vermeleri amacıyla tavsiyelerde bulunur.

2. Zarar gören Taraf :

- a) Ortaklık Konseyinin, 1 inci fıkra uyarınca, istemin yapıldığı tarihten başlayarak üç aylık bir süre içinde hiçbir karar almaması,
- b) 1 inci fıkrada öngörülen tavsiyelerin yapılmasına rağmen dumping uygulamalarının devam etmesi,

hallerinde, Ortaklık Konseyine haber verdikten sonra, uygun gördüğü koruma tedbirlerini alabilir.

Ayrıca, zarar gören Tarafın çıkarı derhal bir eylemi gerektiriyorsa, bu Taraf, çıkarını korumak amacıyla, Ortaklık Konseyine haber verdikten sonra, dampainge karşı konulacak vergiler de dahil olmak üzere, koruyucu nitelikte geçici tedbirler olabilir. Bu tedbirlerin uygulamaya süresi, istemin yapıldığı veya zarar gören Tarafın yukarıdaki bendin (b) hükmü uyarınca korunma tedbirlerini aldığı tarihten başlayarak üç ayı geçemez.

3. 2 nci fıkranın 1 inci bendinin (a) hükmü veya 2 nci bendinde belirtilen hallerde korunma tedbirleri alındığı takdirde, Ortaklık Konseyi, 1 inci fıkrada öngörülen tavsiyeler yapılınca kadar, bu korunma tedbirlerinin geriye bırakılmasını her an kararlaştırabilir.

2 nci fıkranın 1 inci bendinin (b) hükmünde belirtilen halde korunma tedbirleri alındığı takdirde, Ortaklık Konseyi, bu korunma tedbirlerinin kaldırılmasını veya değiştirilmesini tavsiye edebilir.

4. Âkit Taraflardan biri kaynaklı veya o Âkit Taraf ülkesinde serbest dolaşım durumunda bulunan ve diğer bir Âkit Tarafa ihraç edilen mallar, birinci Âkit Taraf ülkesine tekrar ithal edildiğinde, hiçbir gümrük vergisi, miktar kısıtlaması veya eş etkili tedbir uygulanmaksızın kabul olunur.

Les Parties Contraires ont estimé que l'absence de décision sur les modalités d'application visait la publication de ces décisions.

1. Si, au cours d'une année, un particulier a exercé sur demande d'une des personnes mentionnées à l'article 170 A, des fonctions ou des activités exercées dans les relations d'affaires, les recommandations à l'alinéa 170 A.1.1. s'appliquent à la fin.

2. La Partie lésée prendre les mesures de

- a) le Conseil d'Etat

b) en dépit de
les pratique

En outre, lorsque cette Partie peut, après conservatoire, des mesures antidumping. La durée de l'introduction de la dernière des mesures de protection

3. Lorsque les me
paragraphe 2 premier a
peut, à tout moment,
pendues en attendant

Lorsque les mesu
ragraphe 2 premier ali
la suppression de ces n

4. Les produits qui se trouvent en libre pratique sont admis à la mesure d'effet équivalent, pourvu qu'ils puissent être assujettis à la mesure d'effet équivalent.

Ortaklık Konseyi, bu fıkra hükümlerinin uygulanması amacıyla, bu alanda Topluluğun edindiği tecrübeden esinlenerek, her türlü yararlı tavsiyede bulunabilir.

MADDE 48

Bu Protokol hükümlerinin kapsamına girmemekle beraber Ortaklığın işlemlerini doğrudan doğruya etkileyen veya bu hükümler kapsamına girdiği halde bunlarla ilgili herhangi bir usul öngörülmemiş olan alanlarda Ortaklık Konseyi, Âkit Taraflardan her birine, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerinin yaklaştırılmasına yönelik tedbirler almalarını tavsiye edebilir.

BÖLÜM II

EKONOMİ POLİTİKASI

MADDE 49

Ortaklık Anlaşmasının 17 nci maddesinde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak amacıyla, Âkit Taraflar, ekonomi politikalarını koordine etmek için, Ortaklık Konseyinde, düzenli olarak danışmada bulunurlar.

Ortaklık Konseyi, gerektiğinde, duruma uygun tedbirler tavsiye eder.

MADDE 50

1. Âkit Taraflar, genellikle ekonomik durumları ve özellikle ödemeler dengelerinin durumu elverdiği ölçüde ödemelerini Ortaklık Anlaşmasının 19 uncu maddesinde öngörülenden daha fazla serbestleştirme yoluna gitmeye hazır olduklarını bildirirler.

2. Mal ve hizmet alışverişleri ile sermaye hareketleri sadece bunlara ait ödemelerin kısıtlanmasıyla sınırlandırıldığı ölçüde, bu kısıtlamaların gitgide kaldırılması amacıyla, miktar kısıtlamalarının kaldırılması, hizmet edimi ve sermaye hareketleriyle ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır.

3. Âkit Taraflar, Avrupa Ekonomik Topluluğunu kuran Andlaşmanın III sayılı Ekinde yer alan görünmeyen işlemlere ilişkin transferlere uygulamakta bulundukları rejimi, Ortaklık Konseyinin ön müsaadesi olmadıkça, daha kısıtlayıcı bir hale getirmemeyi üstlenirler.

Le Conseil d'Association, en vue de l'application des dispositions de l'Accord d'Association, s'inspire de l'expérience que la Communauté a acquise dans ce domaine.

Dans les domaines non couverts par l'Accord d'Association et qui ont une incidence directe sur les domaines couverts par l'Accord, aucune procédure spécifique n'est prévue. Toutefois, chacune des Parties Contractantes s'engage à examiner, en vue d'un rapprochement des dispositions,

En vue de faciliter la mise en œuvre de l'Accord d'Association, les Parties Contractantes, dans le sein du Conseil d'Association, se consultent régulièrement.

Le Conseil d'Association s'efforce d'adopter des mesures appropriées à la situation.

1. Les Parties Contractantes s'engagent à examiner, dans la mesure du possible, les possibilités de leur balance des paiements.

2. Dans le domaine des mouvements de capitaux non couverts par l'Accord d'Association, les Parties Contractantes, s'efforcent d'appliquer, dans la mesure du possible, des restrictions quantitatives, à la prestation des services.

3. Les Parties Contractantes s'engagent à ne pas modifier, sans l'accord préalable du Conseil d'Association, les transferts afférents aux transactions courantes. Le Traité instituant la Communauté Economique Européenne.

4. Ortaklık Anlaşmasının 19 uncu maddesi ile bu maddede belirtilen ödemelerin ve transferlerin gerçekleştirilmesini sağlamak için alınacak tedbirler konusunda Âkit Taraflar, gerektiğinde, birbirlerine danışırlar.

MADDE 51

Ortaklık Anlaşmasının 20 nci maddesinde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türkiye, bu Protokolün yürürlüğe girişiyle birlikte, Topluluk'tan gelen ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunabilecek özel sermayeye tanıdığı rejimi iyileştirmek için çaba gösterir.

MADDE 52

Âkit Taraflar, aralarındaki sermaye hareketlerine ve bu hareketlere ilişkin cari ödemelere zarar verecek yeni kısıtlamalar koymamaya ve mevcut rejimi daha kısıtlayıcı hale getirmemeye çaba gösterirler.

Âkit Taraflar, sermaye işlem ve sermaye transferlerinin yapılmasında veya yürütülmesinde uygulanan izin ve kontrol işlemlerini mümkün olan ölçüde basitleştirirler ve gerektiğinde, bu basitleştirme için birbirlerine danışırlar.

BÖLÜM III

TİCARET POLİTİKASI

MADDE 53

1. Âkit Taraflar, Geçiş Dönemi süresince, ticaret politikalarının, özellikle Topluluğu kuran Andlaşmanın 113 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen alanlarda, üçüncü ülkelere karşı koordinasyonunu sağlamak için, Ortaklık Konseyinde danışmada bulunurlar.

Bu amaçla her Âkit Taraf, diğerinin istemi üzerine, akdettiği tarife ve ticaret hükümleri kapsayan anlaşmalarla dış alışverişler rejiminde yaptığı değişiklikler hakkında yararlı bütün bilgileri verir.

Bu anlaşmaların veya değişikliklerin Ortaklığın işleyişi üzerinde doğrudan doğruya ve özel bir etkisi olması halinde, Âkit Tarafların çıkarlarını gözetmek amacıyla, Ortaklık Konseyinde duruma uygun danışmalar yapılacaktır.

2. Geçiş Döneminin sonunda, Âkit Taraflar, eşbiçimde ilkeler üzerine kurulmuş bir ticaret politikasına erişmek amacıyla, Ortaklık Konseyinde, ticaret politikalarının koordinasyonunu güçlendirirler.

4. En cas de besoin, à prendre pour permettre l'article 19 de l'Accord d'

En vue de la réalisation d'Association, la Turquie d'améliorer le régime acc et susceptibles de contribu

Les Parties Contract triction de change affecte les paiements courants a restrictif le régime existo

Les Parties Contract les formalités d'autorisa l'exécution des transacti concertent en vue de cet

1. Les Parties Cont pour assurer, pendant l commerciales vis-à-vis d l'article 113 paragraph

A ce titre, chaque Partie, communication d des dispositions tarifair modifications q elle a

Au cas où ces ma et particulière sur le f quates auront lieu au s intérêts des Parties Co

2. A l'expiration cent, au sein du Conse merciales en vue de p cipes uniformes.

MADDE 54

1. Topluluk, Ortaklığın işleyişi üzerinde doğrudan doğruya ve özel bir etkisi olan bir ortaklık anlaşması veya bir tercihlî anlaşma akdettiği takdirde, Türkiye ile Topluluk arasındaki Ortaklık Anlaşmasında belirtilen karşılıklı çıkarların Toplulukça dikkate alınmasını sağlamak üzere, Ortaklık Konseyinde duruma uygun danışmalar yapılacaktır.

2. Ortaklık içinde malların dolaşımında karşılaşılan engellerin kaldırılması için gerekli olduğu takdirde, Türkiye, Topluluğa bir ortaklık anlaşması veya bir tercihlî anlaşma ile bağlı ülkelerle olan alışverişlerinin ortaya çıkarabileceği pratik meselelerin çözümünü kolaylaştırmak amacıyla, yararlı bütün tedbirleri almak için çaba gösterir.

Bu tedbirlerin alınmamış olması halinde, Ortaklığın iyi işlemesini sağlamak için, Ortaklık Konseyi gerekli hükümleri tesbit edebilir.

MADDE 55

«Kalkınma için Bölgesel İşbirliği'nin (RCD)» uygulanması konusunda Ortaklık Konseyinde danışmalar yapılacaktır.

Ortaklık Konseyi, icabında gerekli hükümleri kararlaştırabilir. Bu hükümler Ortaklığın iyi işlemesini engellememelidir.

MADDE 56

Bir üçüncü Devletin Topluluğa katılması halinde, Türkiye ve Topluluğun Ortaklık Anlaşmasında belirtilen karşılıklı çıkarlarının dikkate alınmasını sağlamak amacıyla, Ortaklık Konseyinde duruma uygun danışmalar yapılacaktır.

KISIM IV

GENEL VE SON HÜKÜMLER

MADDE 57

Äkit Taraflar, kamu idareleri veya teşebbüsleri ile kendilerine özel veya münhasır haklar tanınmış olan özel teşebbüsler tarafından girilecek satın almalara katılma şartlarını, birbirlerinin ülkelerinde yerleşmiş Türk ve üye Devletler uyrukluları arasında fark gözetken bütün işlemleri yirmi iki yıllık bir sürenin sonunda kaldırılacak şekilde, gitgide düzenlerler.

1. Lorsque la Com
préférentiel ayant une
de l'Association, des con
sociation, afin de perme
intérêts réciproques défi
la Turquie.

2. La Turquie s'eff
entraves à la circulatio
prendre toutes mesures
pratiques que pourrai
la Communauté par un

Au cas où de telle
ciation pourra arrêter
fonctionnement de l'Ass

Des consultations
cation de la «Coopérat

Le Conseil d'Ass
nécessaires. Ces dispos
de l'Association.

Dans le cas d'une
tations adéquates auron
que soient pris en cons
de la Turquie définis p

Les Parties Contra
participation aux march
publiques, ainsi que le
exclusifs sont accordés,
ans toute discrimination
Turquie établis sur le t

Ortaklık Konseyi bu düzenlemenin sıra, süre ve usullerini, bu alanda Topluluk'ta kabul edilmiş çözüm yollarından esinlenerek tesbit eder.

MADDE 58

Bu Protokolün kapsamına giren alanlarda :

- Türkiye tarafından Topluluğa uygulanan rejim, üye Devletler ile bunların uyrukluları veya ortaklıkları arasında hiçbir farklı işleme meydan veremez;
- Topluluk tarafından Türkiye'ye uygulanan rejim, Türk uyrukluları veya Türk ortaklıkları arasında hiçbir farklı işleme meydan veremez.

MADDE 59

Bu Protokolün kapsamına giren alanlarda, Türkiye, üye Devletlerin, Topluluğu kuran Andlaşma uyarınca birbirlerini tanıdıklarından daha elverişli bir işlemenden yararlanamaz.

MADDE 60

1. Türk ekonomisinin bir faaliyet sektörünü veya dış malî istikrarını tehlikeye düşürecek ciddi bozukluklar ortaya çıkar veya Türkiye'nin bir bölgesinin ekonomik durumunun bozulması şeklinde güçlükler belirirse, Türkiye gerekli korunma tedbirlerini alabilir.

Bu tedbirler ve bunların uygulama usulleri Ortaklık Konseyine geciktirmeksizin bildirilir.

2. Topluluğun veya bir veya birkaç üye Devletin bir ekonomik faaliyet sektörünü veya bir veya birkaç üye Devletin dış malî istikrarını tehlikeye düşüren ciddi bozukluklar ortaya çıkar veya Topluluğun bir bölgesinin ekonomik durumunun bozulması şeklinde güçlükler belirirse, Topluluk gerekli korunma tedbirlerini alabilir veya ilgili üye Devlet veya Devletleri bu tedbirleri almakla yetkili kılabilir.

Bu tedbirler ve bunların uygulama usulleri Ortaklık Konseyine geciktirmeksizin bildirilir.

3. 1 inci ve 2 inci fıkralar hükümlerinin uygulanmasında, Ortaklığın işleyişini en az aksatacak tedbirlerin öncelikle seçilmesi gereklidir. Bu tedbirler, ortaya çıkan güçlüklerin giderilmesi için gerekli ölçüyü hiçbir şekilde aşmamalıdır.

Le Conseil d'Association en s'inspirant de la solution adoptée.

Dans les domaines

- le régime appliqué donner lieu à aucun traitement différentiel ou leurs sa
- le régime appliqué donner lieu à aucun

Dans les domaines, les membres du Conseil d'Association bénéficient d'un traitement égal devant la loi.

1. Si des perturbations économiques de la Turquie ou si des difficultés économiques d'une région nécessitent des mesures de sauvegarde nécessaires.

Ces mesures ainsi que les modalités de leur application sont soumises au Conseil d'Association.

2. Si des perturbations économiques de la Turquie ou compromettent la stabilité économique de la Turquie ou de ses membres, ou si des difficultés économiques d'une région nécessitent des mesures de sauvegarde nécessaires.

Ces mesures ainsi que les modalités de leur application sont soumises au Conseil d'Association.

3. Pour l'application des mesures de sauvegarde, les mesures doivent être choisies par priorité dans le fonctionnement normal de la portée strictement inévitablement manifestées.

4. 1'inci ve 2'inci fıkraların uygulanması sonucu alınan tedbirler üzerinde Ortaklık Konseyinde danışmalar yapılabilir.

MADDE 61

Geçiş Döneminin süresi, bu Protokolün özel hükümleri saklı kalmak üzere, on iki yıldır.

MADDE 62

Bu Protokol ve Ekleri, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmanın ayrılmaz parçalarıdır.

MADDE 63

1. Bu Protokol imza eden Devletlerin kendi anayasa usullerine uyularak onaylanır ve Topluluk yönünden Konseyce, Topluluğu kuran Andlaşma hükümleri uyarınca bir karar alınması ve bu kararın Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmanın Âkit Taraflarına tebliği ile geçerli bir şekilde aktedilmiş olur.

Yukarıda belirtilen akdin onaylama ve tebliğ belgeleri Brüksel'de karşılıklı olarak verilir.

2. Bu Protokol, 1'inci fıkrada belirtilen onaylama ve tebliğ belgelerinin karşılıklı olarak verilmesi tarihini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3. Bu Protokolün yürürlüğe giriş tarihinin takvim yılı başına rastlamaması halinde, Ortaklık Konseyi, bu Protokolde öngörülen süreleri, özellikle malların serbest dolaşımının gerçekleştirilmesi bakımından, takvim yılı ile birlikte son bulacak şekilde kısaltabilir veya uzatabilir.

MADDE 64

Bu Protokol, her metin eşitlikle geçerli olmak üzere, Türk, Alman, Fransız, İtalyan ve Hollanda dillerinde ikişer nüsha olarak yazılmıştır.

4. Des consultations p
les mesures prises en appli

La phase transitoire a
positions particulières du pr

Le présent Protocole e
créant une Association ent
Turquie.

1. Le présent Protocole
avec leurs règles constitution
concerne la Communauté pa
dispositions du Traité institu
tantes de l'Accord créant u
Européenne et la Turquie.

Les instruments de rat
visés ci-dessus seront échang

2. Le présent Protocole
la date de l'échange des ins
visés au paragraphe 1.

3. Au cas où l'entrée en
le début de l'année c...e, le
les délais prévus au présent
libre circulation des marchand
civile.

Le présent Protocole es
mande, française, italienne, n
également foi.

BUNUN BELGESİ OLARAK, aşağıda adları yazılı tam yetkili temsilciler bu Katma Protokolün altına imzalarını atmışlardır.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Zusatzprotokoll gesetzt.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent Protocole additionnel.

IN FEDE DI CHE, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente Protocollo addizionale.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit Aanvullend Protocol hebben gesteld.

Brüksel'de, yirmi üç Kasım bin dokuz yüz yetmiş gününde yapılmıştır.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten November neunzehnhundert-siebzig.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois novembre mil neuf cent soixante-dix.

Fatto a Bruxelles, addi'ventitre novembre millenovecentosettanta.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste november negentienhonderd zeventig.

Türkiye Cumhurbaşkanı
İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİ

Pour Sa Majesté le Roi de
Voor Zijne Majesteit de K

Pierre HARMEL

Für den Präsidenten der B
Walter SCHEEL

Pour le Président de la R
Maurice SCHUMANN

Per il Presidente della Rep
Mario PEDINI

Pour Son Altesse Royale
Gaston THORN

Voor Hare Majesteit de K
Joseph M. A. H. LUNS

In Namen des Rates der E
Pour le Conseil du Comm
Per il Consiglio delle Com
Voor de Raad der Europe

Walter SCHEEL

Franco Maria Malfatti.

E K L E R

Türkiye çıkışlı petrol ürünlerinin
Topluluğa ithalinde uygulanacak rejime ilişkin

1 sayılı EK

TEK MADDE

1. Katma Protokol'ün 9 ve 21 ilâ 30 uncu maddeleri hükümlerinden sapma olarak, aşağıdaki listeye giren Türkiye'de rafine edilmiş ürünler, yılda 200.000 tonluk bir global Topluluk kontenjanı hacmi çerçevesinde, gümrük vergilerinden muaf olarak Topluluğa ithal edilir :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
27.10	Petrol yağları veya bitümenli madenlerden elde edilen yağlar (Ham yağlar hariç); esas unsur olarak, ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağını veya bitümenli madenlerden elde edilen yağları ihtiva eden ve tarifinin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan müstahzarlar : A. Hafif yağlar : III. Diğer kullanımlara tahsis edilenler B. Orta yağlar : III. Diğer kullanımlara tahsis edilenler C. Ağır yağlar : I. Gazoiller : c) Diğer kullanımlara tahsis edilenler II. Fuel oiller : c) Diğer kullanımlara tahsis edilenler III. Yağlama yağları ve diğerleri : c) 27 nci faslın 7 sayılı tamamlayıcı notunda yazılı şartlara uygun olarak karıştırılmaya tahsis edilenler (a) d) Diğer kullanımlara tahsis edilenler

(a) Bu alt pozisyona kabul yetkili makamlarca belli edilecek şartlara bağlıdır.

1. Par dérogation additionnelle, les produits de l'importation dans la limite d'un contingent de 200.000 tonnes

No du tarif douanier commun	
27.10	Huiles huiles aillées ou de dont A. Hu III B. Hu III C. Hu II III.

a) L'admission dans cet
déterminer par les a

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
27.11	Petrol gazı ve gaz halinde sair hidro karbürler : A. Ticarî propanlar ve bütanlar : III. Diğer kullanımlara tahsis edilenler
27.12	Vazelin : A. Ham : III. Diğer kullanımlara tahsis edilenler B. Diğer
27.13	Parafin; petrol veya bitümenli maden mumları; ozokerit, lin- yit mumu, turb mumu, parafinli bakiyeler («gatsch, slack wax» v.s.) (Boyanmış olsun olmasın) : B. Diğerleri : I. Hamlar : c) Diğer kullanımlara tahsis edilenler II. Diğerleri
27.14	Petrol bitümeni, petrol koku; petrol yağlarının veya bitümenli madenlerden elde edilen yağların diğer bakiyeleri : C. Diğerleri

2. Topluluk, 1 inci fıkra da belirtilen rejimi :

— Üçüncü Devletler ve ortak ülkeler çıkışlı petrol ürünleri için ortak bir
kaynak tanımlanmasının kabulü;

— Bir Ortak Ticaret Politikası çerçevesinde kararlar alınması ;

— Bir ortak Enerji Politikasının kurulması,
sırasında değiştirmek hakkını saklı tutar.

Bu durumda, Topluluk, 1 inci fıkra da belirtilen ithalâta, söz konusu fık-
rada öngörülenlere kapsam bakımından eşdeğer kolaylıklar sağlar.

3. 2 nci fıkranın uygulanması için alınan tedbirler üzerinde Ortaklık Kon-
seyinde danışmalar yapılabilir.

4. Topluluğun, üç yıllık bir sürede, 2 nci fıkra gereğince alınacak tedbir-
leri tesbit etmemesi halinde, Ortaklık Konseyi, 1 inci fıkra da öngörülen konten-
janın hacmini yeniden inceleyebilir.

5. 1 inci ve 2 nci fıkralar saklı kalmak üzere, Katma Protokol hükümleri,
petrol ürünlerinin ithalâtına uygulanan hükümlere dokunmaz.

No du tarif doutanier commun	
27.11	Gaz d A. Pro III
27.12	Vaseli A. br III B. aut
27.13	Parafin rite, ci lack B. aut I II
27.14	Bitume de pé C. aut

2. La Communauté

— lors de l'adoption c
pétroliers en prover

— lors de décisions pri

— lors de l'établisseme

Dans cette éventu
au paragraphe 1 des
paragraphe.

3. Des consultation
sur les mesures prises e

4. Au cas où la C
des mesures en vertu d
miner le volume du cor

5. Sous réserve de
additionnel ne portent
tation des produits pétro

Türkiye çıkışlı bazı dokuma maddelerinin Topluluğa ithalinde
uygulanacak rejime ilişkin

2 sayılı EK

MADDE 1

1. Katma Protokolün 9 uncu maddesinden sapma olarak, Türkiye çıkışlı aşağıda belirtilen maddelerin ithalatında Topluluk, Ortak Gümrük Tarifesi hadlerini, birbirini izleyen % 25 oranındaki dört indirimle, on iki yılda gitgide kaldırır. Bu indirimler, sırasıyla, Katma Protokolün yürürlüğe girişinde ve bu tarihten dört, sekiz ve on iki yıl sonra yapılır.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
55.05	Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş pamuk iplikleri
55.09	Sair pamuklu dokumalar
58.01	Düğümlü veya sarmalı halılar (Hazır eşya halinde olsun olmasın) y. A. Yünden ve-veya ince kıldan (Elle yapılmış olanlar hariç)

2. Bununla beraber, Türkiye çıkışlı 55.05 ve 55.09 pozisyonlarındaki maddelerin ithalatında, Topluluk, Katma Protokolün yürürlüğe girişiyle birlikte, yılda, 55.05 pozisyonunda 300 ton ve 55.09 pozisyonunda 1.000 tonluk Topluluk tarife kontenjanı sınırı içinde Ortak Gümrük Tarifesinde % 75 indirim uygular.

MADDE 2

Topluluk, Katma Protokolün 21 ilâ 24 üncü maddeleri hükümlerinden sapma olarak, Türkiye çıkışlı aşağıdaki maddelerin ithalatına yeni miktar kısıtlamaları koymak hakkını saklı tutar :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
50.01	Mancınıktan geçirilmeye elverişli ipek böceği kozaları
50.02	Ham ipek (Bükülmemiş)

relative au n
Comm

1. Par dérogation à
dont la liste suit, importés
progressivement les droi
quatre réductions success
respectivement, à la dat
quatre ans, huit ans et

No du tarif douanier commun	
55.05	Fils de c
55.09	Autres ti
58.01	Tapis à ex A. d à l

2. Toutefois, pou
importés en provenance
en vigueur du Protocole
douanier commun, dans
annuels de, respectiveme
pour la position 55.09.

Par déroga aux
tionnel, la Communauté
tatives à l'importation en

No du tarif douanier commun	
50.01	Cocons d
50.02	Soie grèg

3 sayılı EK

11 inci maddede öngörülen tarife indirimine bağlı maddeler listesi

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
15.05	Yapağı ve bundan müştak yağlı maddeler (Lanolin dâhil) :
— 90	Diğerleri
15.09	Degra
15.10	Sınai yağ asitleri; rafinaj mahsulü asit yağları; sınai yağ al- kolleri :
— 10	Sınai yağ asitleri
15.11	Gliserin (Gliserinli sular ve gliserinli lesivler dâhil) :
— 10	Gliserin
17.04	Şeker mamulleri (Kakaosuz) :
— 90	Diğerleri
17.05	Şeker, şurup ve melâslar (Koku veya renk verici maddeler ka- tılmış), (Vanilyalı veya vanilinli şekerler dâhil; ne nispette olur- sa olsun, şeker katılmış meyva suları hariç).
18.06	Çikolata ve kakao ihtiva eden başka gıda müstahzarları.
19.02	Çocuk mamaları, perhiz yemekleri veya mûtat yemekler için hazırlanmış olan ve esasını un, nişasta veya malt hülâsası teşkil eden müstahzarlar (Ağırlık itibariyle % 50 den az kakao ihtiva edenler dâhil).
21.07	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmiyen veya bulunmiyan gı- da müstahzarları.
22.08	Alkol derecesi 80 ve daha yukarı olan tağıyir edilmemiş etil al- koller; derecesi ne olursa olsun tağıyir edilmiş etil alkoller.
24.02	Mamul tütün; tütün hülâsa ve salçaları.
25.32	Stronsiyum karbonat (Stronsiyanit), kalsine edilmiş olsun olma- sın (Stronsiyum oksit hariç); tarifenin başka yerlerinde zikri geç- miyen veya bulunmiyan madeni maddeler; çömlekçi eşyası kı- rıkları ve döküntüleri :
y 90	Stronsiyum karbonat (kalsine edilmiş olsun olmasın)
27.04	Taşkömüründen, linyitten ve turbdan elde edilen kok ve sö- mikok :
— 21	Taşkömüründen elde edilen kok ve sömikok

Liste des p

No du tarif dovanier turc	
15.05	Graisses
— 90	la lanolin
15.09	Autres
15.10	Dégradés
15.11	Acides g
— 10	glis indu
15.11	Acides g
— 10	Glycérine
17.04	Glycérine
— 90	Sucrerie
17.05	Autres
18.06	Sucres, s
19.02	colorants
21.07	des jus d
22.08	Chocolat
24.02	cacao
25.32	Préparatio
27.04	diététique
— 21	ou extrait
— 21	proportion
— 21	Préparatio
— 21	leurs
— 21	Alcool éth
— 21	dénaturé
— 21	Tabacs fa
— 21	Carbonate
— 21	clusion de
— 21	nommées
— 21	ex 90 Carbonate
— 21	Cokes et
— 21	Cokes et

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
28.06	Klorhidrik asit; klorosülfonik veya klorosülfirik asit :
— 10	Klorhidrik asit
28.08	Sülfirik asit; dumanlı sülfirik asit (oleum) :
— 30	Dumanlı sülfirik asit (Oleum)
28.15	Metaloit sülfürler (Fosfor trisülfür dâhil) :
— 20	Karbon sülfür
28.17	Sodyum hikroksit (Kostik soda); potasyum hikroksit (Kostik po- tas); sodyum ve potasyum peroksitler :
— 11	Kimyaca saf sodyum hikroksit
— 12	Sodyum hidroksit
28.20	Alüminyum oksit ve alüminyum hidroksit (Alümin); suni ko- rendon :
— 10	Alüminyum oksit
— 20	Alüminyum hidroksit
28.21	Krom oksitleri ve hidroksitleri.
28.22	Manganez oksitleri :
— 10	Manganez dioksit
28.23	Demir oksitleri ve hidroksitleri (Fe_2O_3 formülü dâhilinde ağırlık itibariyle % 70 ve daha fazla kombine demir ihtiva eden tabii demir oksidi asıllı boyayıcı topraklar dâhil).
28.27	Kurşun oksitleri (Minyum ve minoraç dâhil).
28.30	Klorürler ve oksiklorürler :
— 30	Amonyum (Nişadır)
28.32	Kloratlar ve perkloratlar.
28.35	Sülfürler (Polisülfürler dâhil) :
— 20	Sodyum
28.37	Sülfidler ve hiposülfidler.
28.38	Sülfatlar ve şaplar; persülfatlar :
— 31	Sodyum sülfat
— 40	Alüminyum sülfat
— 71	Demir sülfat
28.40	Fosfitler, hipofosfitler ve fosfatlar :
— 11	Sodyum fosfatlar

No du tarif dovanier turc	
28.06	Acide
— 10	Acide
28.08	Acide
— 30	Oléum
28.15	Sulfure
— 20	Sulfure
28.17	Hydrox
	tassium
	tassium
— 11	ydrox
— 12	Hydrox
28.20	Oxyde
	ficiels :
— 10	Oxyde
— 20	Hydrox
28.21	Oxydes
28.22	Oxydes
— 10	Bioxyde
28.23	Oxydes
	à base
	plus de
28.27	Oxydes
28.30	Chlorure
— 30	Ammoni
28.32	Chlorate
28.35	Sulfures,
— 20	Sodium
28.37	Sulfites
28.38	Sulfates
— 31	Sulfates
— 40	Sulfates
— 71	Sulfates
28.40	Phosphite
— 11	Phosphate

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
28.42	Karbonatlar ve perkarbonatlar (Amonyum karbonat ihtiva eden ticari amonyum karbonat dâhil) :
— 11	Sodyum bikarbonat
— 12	Sodyum perkarbonat
— 13	Sodyum karbonat (Kalsine)
— 14	Sodyum karbonat (Kristal)
— 42	Presipite kalsiyum karbonat
28.45	Silikatlar (Ticari sodyum ve potasyum silikatlar dâhil) :
— 10	Sodyum
— 20	Potasyum
28.47	Maden oksitleri asitlerinin tuzları (Kromatlar, permanganatlar, stanatlar, v.s.) :
— 32	Sodyum kromat
— 33	Potasyum kromat
— 34	Kurşun kromat
— 35	Sodyum bikromat
— 36	Potasyum bikromat
28.54	Hidrojen peroksit (Oksijenli su) (Katı oksijenli su dâhil).
28.56	Karbürler (Silisyum karbür, bor karbür ve madeni karbürler, v.s.).
29.02	Hidrokarbürlerin halojenli müştakları :
— 30	Trikloroetilen
— 40	Karbon tetraklor
— 60	Perkloretilen
— 80	Klorofilüorometanlar
— 90	Diğerleri
29.03	Hidrokarbürlerin sülfonlu, nitrolu, nitrozolu müştakları («29.03.10» Trinitro-Bütil-Ksilen (Musc xyline) hariç)
29.04	Asiklik alkoller ve bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitrozolu müştakları :
— 10	Pentaeritritol
— 21	Saf Methyl alkol
— 22	Bütil alkol
— 23	Propil, izopropil alkoller
— 24	Setil ve stearyl alkoller

No du tarif dovanier turc	
28.42	Carbonat
— 11	Bicarbonate
— 12	Percarbonate
— 13	Carbonate
— 14	Carbonate
— 42	Carbonate
28.45	Silicate
— 10	Sodium
— 20	Potassium
28.47	Is de
— 32	Chromate
— 33	Chromate
— 34	Chromate
— 35	Bichromate
— 36	Bichromate
28.54	Peroxyde
28.56	Carbures
29.02	Dérivés
— 30	Trichloro
— 40	Carbone
— 60	Perchloro
— 80	Chloroflu
— 90	Autres
29.03	Dérivés s
29.04	Alcools a
— 10	Pentaéryth
— 21	Alcool mé
— 22	Alcool but
— 23	Alcool pro
— 24	Alcool sté

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 25	Sorbitol, mannitol
— 26	Propilen glikol
— 39	Diğerleri
29.09	Epoksitler, epoksi-alkoller, epoksi-fenoller ve epoksi-eterler (Alfa veya beta); bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitrozolu müştakları :
— 90	Diğerleri
29.14	Monoasitler, anhidritleri, halojenürleri, peroksitleri ve perasitler; bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitrozolu müştakları :
— 21	Asetik asit (Anhidr)
— 22	Asetik asit (Anhidrden gayri)
— 30	Oleik asit
— 41	Formik asit
— 42	Sodyum asetat
— 43	Alüminyum asetat
— 46	Mağnezyum asetat
— 47	Bütil asetat
— 48	Etil stearat
— 49	Diğerleri
29.15	Poliasitler, anhidritleri, halojenürleri, peroksitleri ve perasitler; bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitrozolu müştakları :
— 51	Dioktil ftalât
— 52	Dibutil ftalât
— 53	Dietil ftalât
— 54	Dimetil ftalât
29.16	Asit-alkoller, asit-aldehitler, asit-setonlar, asit-fenoller ve basit veya kompleks oksijen fonksiyonlu sair asitler; anhidritleri, halojenürleri, peroksit ve perasitler; bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu nitrozolu müştakları :
— 41	Asit sitrik
— 53	Kalsiyum glükonat
— 54	Kalsiyum laktat
29.28	Diazoik, azoik veya azoksik bileşikler.
29.33	Civalı organik bileşikler.
29.35	Heterosiklik bileşikler (Nükleik asitler dâhil) :
— 30	Füfürol
— 59	Diğerleri

No du tarif douanier turc	
— 25	Sorbitol, m
— 26	Propylène
— 39	Autres
29.09	Epoxydes, ou bêta);
— 90	Autres
29.14	Monoacides; peracides;
— 21	Acide acétique
— 22	Acide acétique
— 30	Acide oléique
— 41	Acide formique
— 42	Acétate de sodium
— 43	Acétate d'aluminium
— 46	Acétate de magnésium
— 47	Acétate de butyle
— 48	Stéarate d'éthyle
— 49	Autres
29.15	Polyacides; peracides;
— 51	Phtalate de dioctyle
— 52	Phtalate de dibutyle
— 53	Phtalate de diéthyle
— 54	Phtalate de diméthyle
29.16	Acides-alcools, aldéhydes, cétones, acides-phenols et acides simples ou complexes fonctionnalisés par un ou plusieurs groupes fonctionnels; anhydrides, peroxydes et peracides; leurs anhydrides, peroxydes et peracides dérivés halo-
— 41	Acide citrique
— 53	Gluconate de calcium
— 54	Lactate de calcium
29.28	Composés diazoiques, azoïques ou azoxy-
29.33	Composés organiques azotés
29.35	Composés hétérocycliques (y compris les acides nucléiques)
— 30	Furfural (fural)
— 59	Autres

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
29.43	Kimyaca saf şekerler (Sakaroz hariç) :
— 10	Glükoz
— 20	Laktoz
— 90	Diğerleri
30.03	Tababette veya veterinerlikte kullanılan ilâçlar :
	b) Sairleri
— 41	Birinci sınıf
— 42	İkinci sınıf
— 43	Üçüncü sınıf
32.03	Debagette kullanılan sentetik maddeler (Tabii debagat müstahsalları ile karıştırılmış olsun olmasın); debagatte kullanılan suni samalar (Enzim, pankreas, bakteri, v.s. asıllı samalar).
32.05	Sentetik organik boyayıcı maddeler (Boyayıcı pigmentler dâhil); lüminofor olarak kullanılmaya elverişli sentetik organik müstahsallar; lifler üzerine tesbit edilebilen optik ağartıcı maddeler; tabii çivit («32.05.10» tabii, çivit, «32.05.30» Lüminofor olarak kullanılmaya elverişli sentetik müstahsallar ve «32.05.40» Lifler üzerine tesbit edilebilen optik ağartıcı maddeler hariç)
32.06	Boyayıcı lâklar.
32.07	Diğer boyayıcı maddeler; lüminofor olarak kullanılmaya elverişli olup organik olmayan müstahsallar :
— 22	Litopon
32.09	Vernikler; sulu duvar boyaları, derilerin finisajında kullanılan sulu pigmentler; sair müstahzar boyalar; hazır boya imalinde kullanılacak şekilde bezir yağı, esans, vernik ve diğer boya vasatları içinde ezilmiş pigmentler; istampacılığa mahsus varaklar; perakende satılacak şekilde veya ambalajda bulunan müstahzar boyayıcı maddeler («32.09.22» Deri finisajında kullanılan sulu pigmentler ve «32.09.32» İstampacılığa mahsus varaklar hariç)
32.13	Yazı veya resm-i hatti mürekkepleri, matbaa mürekkepleri ve diğer mürekkepler :
— 19	Diğer matbaa mürekkepleri
— 22	Konsantre yazı mürekkepleri

No du tarif douanier turc	
29.43	Sucres chin
— 10	Glucose
— 20	Lactose
— 90	Autres
30.03	Médicamen
	b) Autres :
— 41	Première co
— 42	Deuxième
— 43	Troisième c
32.03	Produits ta
	tanants n
	enzymatiqu
32.05	Matières c
	niques syn
	nophores» ;
	optique» fi
	(à l'exclusi
	organiques
	«luminoph
	«agents de
	32.05.40)
32.06	Laques colo
32.07	Autres mat
	de ceux ut
— 22	Lithophone
32.09	Vernis; peir
	de ceux uti
	pigments b
	d'autres mi
	de peinture
	présentées
	(à l'exclusi
	utilisés pou
	feuilles pou
32.13	Encres à éc
	encres :
— 19	Autres encr
— 22	Encres à éc

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 23	Kopya ve hektografik mürekkepleri
— 24	Tükenmez dolmakalemlere mahsus mürekkepler
— 25	Teksir makinelerine mahsus mürekkepler, istampa mürekkepleri, yazı makinaları şeritleri için mürekkepler
33.06	İrityatçılık ve tuvalet müstahzarları ve müstahzar kozmetikleri.
34.01	Sabunlar (Tıbbi sabunlar dâhil).
34.02	Tansiyoaktif organik müstahsallar; tansiyoaktif müstahzarlar ve yıkama müstahzarları (Sabun ihtiva etsin etmesin).
34.05	Ayakkabı, mobilya ve döşeme boya ve cilâları, madenî eşya cilâları, pat veya toz halinde temizleyici maddeler ve benzeri müstahzarlar (34.04 pozisyonuna giren müstahzar mumlar hariç).
35.06	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmiyen veya bulunmiyan müstahzar yapıştırıcı maddeler; perakende olarak satılmak üzere ağırlığı 1 kilo veya daha az olan ambalajlara konulmuş her nevi yapıştırıcı müstahsallar :
— 20	Sairleri
36.05	Pirotekni mamulleri (Şenlik fişekleri, kestane fişekleri, parafinli ağız otu, paragrel füzeler ve benzerleri).
36.06	Kibritler.
38.03	Aktif hale getirilmiş kömürler (Renk giderici, emici veya polâ-rizasyonu giderici); silisli fosiller, killer, boksit ve sair tabii madenî müstahsallar (aktif hale getirilmiş). («38.03.90» Diğerleri hariç)
38.05	Tall oil (Mayı reçine)
38.12	Müstahzar haşıl ve apreler ve mordansaj ameliyesi için müstahzarlar (Mensucat, kâğıt ve deri sanayiinde ve benzeri sanayide kullanılmak üzere hazırlanmış).
39.01	Kondansasyon, polikondansasyon ve poliadisyon yoluyla temin edilen müstahsallar (Tadil edilmiş olsun olmasın, polimerize edilmiş veya edilmemiş, açık veya kapalı zincirli) (Fenoplâstlar, aminoplâstlar, alkidler, polialik esterler ve doymamış sair polisterler ve silikonlar, v.s.). («39.01.19» Diğerleri, «39.01.23» Poliamidler ve süper poliamidler ve «39.01.29» Diğerleri hariç)

No du tarif douvancier turc	
— 23	Encres
— 24	Encres
— 25	Encres
33.06	Produit
34.01	Savons
34.02	Produit
34.05	et pré
35.06	Colles
— 20	Autres
36.05	Article
36.06	fusées
38.03	Allum
38.05	Charb
38.12	silices
39.01	matière
	(à l'ex
	Tall c
	parem
	le ma
	textile
	tries s
	Produ
	dition
	(phén
	et au
	(à l'e
	super

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
39.02	Polimerizasyon ve kopolimerizasyon yoluyla temin edilen müstahsallar (Polietilen, politetrahaloetilenler, poliizobütilen, polistiren, polivinil klorür, polivinil asetat, polivinil klorasetat ve sair polivinilik müstaklar, coumarone-indène reçineleri, v.s.) — Mayı veya hamur haldeki müstahsallar (Emülsiyon, dispersiyonlar ve mahlûller dahil) : — 12 Polivinil asetat — 16 Poliakrilik ve polimetakrilik müstakları — 17 Coumarone-indène reçineleri — 19 Diğerleri — Bloklar, parçalar, pıhtılar, gayri mütecanis külçeler, granüller, pul ve tozlar (Mulaj için kullanılan tozlar dahil), döküntü ve hurdalar : — 22 Polivinil asetat — 26 Poliakrilik ve polimetakrilik müstakları — 27 Coumarone-indène reçineleri — 29 Diğerleri — Diğerleri — 32 Polivinil asetat — 39 Diğerleri
39.03	Rejenere selüloz; selüloz nitrat, selüloz asetat ve selülozun sair esterleri, selüloz eterleri ve sair kimyevi müstakları (Plâstikleştirilmiş olsun olmasın) (Kolodyon, seloidin, selüloit, v.s.); vülkanize fiber : — Mayı veya hamur haldeki müstahsallar (Emülsiyonlar, dispersiyonlar ve mahlûller dahil) : — 11 Kolodyonlar — Bloklar, parçalar, pıhtılar, gayri mütecanis külçeler, granüller, pul ve tozlar (Mulaj için kullanılan tozlar dahil), döküntü ve hurdalar : — 22 Selüloz nitrat — 23 Selüloz asetat — Diğerleri : — 31 Rejenere selüloz — 32 Vülkanize fiber — 34 Selüloz asetat

No du tarif douanier turc	
39.02	Produits polytétr de poly et autre polymét — Prod persi
— 12	Acétate
— 16	Dérivés
— 17	Resines
— 19	Autres
— Blo	Bloc
nulé	nulé
déch	déch
— 22	Acétate
— 26	Dérivés
— 27	Résines
— 29	Autres
— Autr	Autr
— 32	Acétate
— 39	Autres
39.03	Cellulose cellulose de la ce luloid, e — Prod disp
— 11	Collodio
— Bloc	Bloc
nulé	nulé
déch	déch
— 22	Nitrate
— 23	Acétate
— Autr	Autr
— 31	Cellulose
— 32	Fibre vu
— 34	Acétate

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
39.07	39.01 ilâ 39.06 pozisyonlarında yer alan müstahsallardan ma- mul eşya.
40.02	Sentetik kauçuk (Stabilize edilmiş veya edilmemiş sentetik lâteks dahil); yağlardan müştak taklit kauçuk : a) Her nevi nakil vasıtası iç ve dış lastiği imal ve yenilenmesin- de (Sırt geçirme işinde) kullanılacak sentetik kauçuk ve lâ- teks : — 12 Sentetik lâteks b) Sairleri : — 22 Sentetik lâteks — 23 Mayı yağlardan müştak taklit kauçuk
40.09	Sertleştirilmemiş vülkanize kauçuktan boru ve hortumlar.
40.13	Sertleştirilmemiş vülkanize kauçuktan giyim eşyası, eldivenler ve giyim eşyası teferruatı (Nerede kullanılırsa kullanılsın).
40.14	Sertleştirilmemiş vülkanize kauçuktan diğer eşya : — 21 Yazı silme lâstiği
41.10	Sun'î veya terkip yoluyla elde edilen deri ve kösele (Lif haline getirilmemiş deri ve köseleden veya deri ve kösele liflerinden, levha veya yaprak halinde) (Rulo halinde olsun olmasın).
42.01	Her nevi hayvan için saraciye eşyası, eyer ve koşum takımları (Eyer, hamut, koşum kayışları ve dizlikler, v.s.) (İmal edildiği madde ne olursa olsun).
42.02	Seyahat eşyası (Sandık, valiz, şapka kutusu, seyahat çantası, arka çantası, v.s.), erzak çantaları, el çantaları, mektepli çan- tası, serviyet, cüzdan, ufak para çantası, tuvalet çantası, alet çantası, tütün ve sigara kutu, tabaka ve keseleri, kılıf, mahfaza ve kutular (Silâh, musiki aletleri, dürbün, mücevherat, şişe, ya- ka, ayakkabı, fırça, v.s. için) ve benzeri kablara (Tabii, suni ve- ya terkip yoluyla elde edilen deri ve köseleden, vülkanize fi- berden, suni plâstik madde yapraklarından, mukavvadan ve- ya mensucattan).
42.06	Bağırsak, kursak, mesane ve veterden mamul eşya.
43.01	Ham postlar : — 40 Karakul, astragan — 90 Diğerleri
43.02	Tabaklanmış veya aprelenmiş postlar ve kürkler (Levha, kare, haç ve benzeri şekillerde eklenmiş kürk parçaları dâhil); bun- ların dikilmemiş kırıntı ve döküntüleri.

No du tarif douvancier turc	
39.07	Ouvrages e
40.02	Latex de c tique prév caoutchouc a) Caoutche et au recor chambres — 12 Latex synt b) Autres : — 22 La synt — 23 Factice po
40.09	Tubes et
40.13	Vêtements vulcanisé,
40.14	Autres ou — 21 Gomme à
41.10	Cuirs artifi des fibres
42.01	Article de harnais,
42.02	Articles d de voyag cartables, toilette, t (pour arn cous, cha naturel, feuilles d
42.06	Ouvrage
43.01	Pelleterie — 40 Caracul, — 90 Autres
43.02	Pelleterie sacs, ca et chute

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
43.03	Kürk mamulleri.
43.04	Taklit kürkler ve mamuller.
44.11	Uzun çöpler haline getirilmiş ağaçlar; ağaçtan kibrit çöpleri; ağaçtan kundura çivileri.
44.15	Kaplama ağaçlar ve kontrplâklar (Başka maddeler katılmış olsun olmasın); üzerine kakma yapılmış ağaçlar :
— 20	Kaplama ağaçlar ve üzerine kakma yapılmış ağaçlar
44.16	Hücreli ağaç panolar (Âdi maddeden yapraklarla kaplanmış olsun olmasın).
44.17	Islah edilmiş ağaçtan panolar, levhalar, bloklar ve benzerleri.
44.18	Sun'î veya terkip yoluyla elde edilen ağaçlar (Pano, levha, blok ve benzeri şekillerde, tabii veya sun'î reçinelerle veya sair organik yapıştırıcı maddelerle aglomere edilmiş yonga, talaş, ağaç unu ve sair ağaç döküntülerinden).
44.23	Bina ve inşaat için doğramacı mamulleri (Kurulup sökülebilir ahşap binalar ve aksamı ile pano halinde birleştirilmiş parke tahtaları dâhil).
44.25	Ağaçtan aletler, alet gövde ve sapları, fırça gövde ve sapları, süpürge sapları; ağaçtan her nevi ayakkabı kalıpları :
— 10	Ayakkabı kalıpları
44.28	Ağaçtan mamul diğer eşya.
45.03,	Tabii mantarlardan mamul eşya.
45.04	Aglomere mantar (Yapıştırıcı maddeleri ihtiva etsin etmesin) ve bu nevi mantardan mamul eşya.
47.01	Kâğıt hamuru.
48.01	Mihaniki şekilde imal edilmiş kâğıt ve mukavvâlar (Selüloz vatka dâhil) (Rulo veya tabaka halinde) :
	b) % 70 ve daha fazla odun hamuru ihtiva eden M ² ağırlığı 50-55 gram arasında olan (50 ve 55 dâhil) kâğıtlar :
— 21	Gazete kâğıdı
— 29	Diğerleri
— 40	Matbaa ve yazı kâğıtları
— 50	Kraft kâğıdı
	f) Sairleri :
— 61	Adi ambalaj kâğıdı (M ² ağırlığı 30 grama «30 dahil» kadar)

No du tarif douanier turc	
43.03	Pelleteries
43.04	Pelleteries
44.11	Bois filés pour char
44.15	Bois plaqué matières ;
— 20	Bois plaqué
44.16	Panneaux métal com
44.17	Bois dits laires
44.18	Bois dits sciure, de mérés ave
44.23	Ouvrages et constr
44.25	Outils, m manches d et tendeur
— 10	Formes, e
44.28	Autres ou
45.03	Ouvrages
45.04	Liège aggl aggloméré
47.01	Pâtes à p
48.01	Papiers et de cellulose b) Papiers au m ² com
— 21	Papier jou
— 29	Autres
— 40	Papier d'i
— 50	Papier Kra
	f) Autres :
— 61	Papier d'e rieur à 30

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 62	Adi ambalâj kâğıdı (M ² ağırlığı 30 gramdan fazla)
— 63	Sigara kâğıdı
— 64	Sünger kâğıdı
— 67	İstatistik kartı imali için rulo halinde karton
— 68	Mukavvalar
48.02	El yapısı kâğıt ve mukavvalar.
48.03	Parşömen haline getirilmiş kâğıt ve mukavvalar ve taklitleri («Kristal» denilen kâğıtlar dâhil) (Rulo veya tabaka halinde).
48.04	Yapıştırma suretiyle birleştirilmiş kâğıt ve mukavvalar (Emdirilmemiş, sathı sıvanmamış) (İçinden takviye edilmiş olsun olmasın, rulo veya tabaka halinde).
48.05	Oluklu kâğıt ve mukavvalar (Üzeri düz tabakalarla kaplı olsun olmasın) krepon kâğıtlar, kırmalı kâğıtlar, kabartmalı, zımbalı veya delikli kâğıt ve mukavvalar (Rulo veya tabaka halinde).
48.06	Çizgili kâğıt ve mukavvalar (Cetvelli, düz, kare veya müstatil çizgili) (Rulo veya tabaka halinde).
48.07	Kuşe, sıvanmış, emdirilmiş, satırları boyanmış (Mermer taklidi, alacalı ve benzerleri) veya matbu kâğıt ve mukavvalar (48.06 pozisyonu ile 49 uncu fasla girenler hariç) (Rulo veya tabaka halinde).
48.09	İnşaat için levhalar (Kâğıt hamurundan, ağaç liflerinden veya sair nebati liflerden) (Tabii veya sun'i reçinelerle veya benzeri sair yapıştırıcılarla aglomere edilmiş olsun olmasın).
48.10	Sigara kâğıdı (Sigara imalinde kullanılacak şekilde kesilmiş) (Defter veya boru haline getirilmiş olsun olmasın).
48.11	Duvar kâğıtları, lenkrusta ve cam kâğıtları.
48.12	Kâğıt veya mukavva mesnetli yer muşambaları (Kesilmiş veya linoleum hamuru ile kaplı olsun olmasın).
48.13	Karbon kâğıtları ve sair kopye kâğıtları (Mumlu teksir kâğıtları dâhil) (Kullanışlarına göre kesilmiş) (Kutu içinde olsun olmasın).
48.14	Muhabere kâğıtları; Blok halinde mektup kâğıtları, mektup zarfları, mektup kartları, resimsiz kart postal ve muhabere kartları; içlerinde hepsi bir örnek muhabere malzemesi bulunan, kâğıttan veya mukavvadan kutular, poşetler ve benzeri zarflar.

No du tarif douanier turc	
— 62	Papier 30 g)
— 63	Papier
— 64	Papier
— 67	Carton
— 68	Cartons
48.02	Papiers
48.03	Papiers
48.04	Papiers
48.05	Papiers
48.06	Papiers
48.07	Papiers
48.09	Plaques
48.10	Pier
48.11	Papiers
48.12	Couvre-
48.13	Papiers
48.14	Articles

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
48.15	Sair kâğıtlar ve mukavvalar (Kullanışlarına göre kesilmiş). («48.15.30» Süzgeç kâğıdı hariç)
48.16	Kâğıt veya mukavvadan kutular, torbalar, poşetler, külâhlar ve sair ambalâjlar.
48.17	Yazıhane, mağaza ve benzeri yerlerde kullanılan cinsten, katı ve dayanıklı mukavva kutular.
48.18	Kayıt defterleri veya sair defterler (Not ve makbuz defterleri ve benzerleri), bloknotlar, ajandalar, sumenler, klâsörler, ciltler (İçine kâğıt takılabilenler ve benzerleri) ve kâğıt veya mukav- vadan sair mektep, yazıhane veya kırtasiye maddeleri; kâğıt veya mukavvadan numune ve koleksiyon albümleri ile kitap kapları.
48.19	Kâğıt veya mukavvadan her nevi etiket (Matbu, resimli veya zamlı olsun olmasın).
48.20	Kâğıt hamurundan, kâğıt veya mukavvadan üstüvane, bobin, makara, masura ve benzeri mesnetler (Delinmiş veya sertleş- tirilmiş olsun olmasın).
48.21	Kâğıt hamurundan, kâğıt veya mukavvadan veya sellüloz vat- kadan sair mamuller :
— 31	İstatistik makine kartları
— 39	Diğerleri
49.08	Her nevi çıkartmalar.
49.09	Resimli kartpostallar, resimli tebrik kartları ve benzerleri (Han- gi usulle basılmış bulunursa bulunsun) (Başka maddelerle süs- lenmiş olsun olmasın).
49.10	Kâğıttan veya mukavvadan her nevi takvim (Blok halinde tak- vimler dahil).
50.04	İpek ipliği (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş).
50.05	Şap ipliği (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş).
50.06	Büret ipliği (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş).
50.07	İpek, şap ve büret iplikleri (Perakende olarak satılacak hale getirilmiş).
50.09	İpekten veya şaptan mensucat.
50.10	Burretten (Şap döküntüsünden) mensucat.
51.01	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamlı liflerden iplikler (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş) :
	b) 60 denyeye kadar (60 denyeye dahil) :
	— Sentetik iplikler

No du tarif dovanier turc	
48.15	Autres
	miné
48.16	Boîtes
	ou ca
48.17	Carton
48.18	Regist
	ires),
	feuille
	burea
	échan
	en pa
48.19	Etique
	non,
48.20	Tamb
	pâte
48.21	Autres
	cellula
— 31	Cartes
— 39	Autres
49.08	Décal
49.09	Cartes
	simila
	garnit
49.10	Calen
	blocs
50.04	Fils d
50.05	Fils d
	au dé
50.06	Fils d
	pour
50.07	Fils d
	de so
50.09	Tissus
50.10	Tissus
51.01	Fils d
	non c
	b) jus
	— Fil

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı	
— 23	Vinilik esaslı olanlar	
— 24	Akrilik esaslı olanlar	
— 25	Polipropilenik esaslı olanlar	
— 29	Diğerleri	
	— Sun'i iplikler	
— 31	Viskos ipeği	
— 32	Asetat ipeği	
— 33	Proteik esaslı sun'i iplikler	
— 39	Diğerleri	
	c) 60 denyeden yukarı olanlar :	
	— Sentetik iplikler :	
— 43	Vinilik esaslı olanlar	
— 44	Akrilik esaslı olanlar	
— 45	Polipropilenik esaslı olanlar	
— 49	Diğerleri	
	— Sun'i iplikler	
— 51	Viskos ipeği	
— 52	Asetat ipeği	
— 53	Proteik esaslı sun'i iplikler	
— 59	Diğerleri	
51.02	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'i maddelerden monofil, şeritler ve benzerleri (Sun'i saman) ve katgüt taklitleri.	
51.03	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'i devamlı liflerden iplikler (Perakende olarak satılacak hale getirilmiş) :	
	b) Sairleri :	
— 21	Sun'i liflerden	
— 22	Sentetik liflerden	
51.04	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'i devamlı liflerden mensucat (51.01 veya 51.02 pozisyonlarındaki monofillerle şeritlerden yapılan mensucat dahil). (Her nevi nakil vasıtası iç ve dış lastiği imalinde kullanılan «51.04.11» sentetik devamlı liflerden mensucat hariç).	
54.05	Ketenden veya ramiden mensucat.	

No du tarif doutanier turc	
— 23	A base v
— 24	A base ac
— 25	A base pr
— 29	Autres
	— Fils arti
— 31	Rayonne v
— 32	Rayonne a
— 33	Fils artific
— 39	Autres
	c) Plus de
	— Fils sy
— 43	A base vi
— 44	A base ac
— 45	A base po
— 49	Autres
	— Fils ai
— 51	Rayonne v
— 52	Rayonne a
— 53	Fils artific
— 59	Autres
51.02	Monofils, imitations artificielles
51.03	Fils de f conditionn b, autres
— 21	Des fibres
— 22	Des fibres
51.04	Tissus de (y compri ou 51.02) (à l'exclu nues desti matiques 51. 04. 1
54.05	Tissus de

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
56.01	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamsız lifler (Karde edil- memiş, taranmamış veya iplik imali için sair suretle hazırlan- mamış). («56.01.11» Poliamid esaslı, «56.01.12» Poliester esaslı ve «56.01.14» Akrilik esaslı sentetik lifler hariç)
56.02	Devamsız lif imaline mahsus dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamlı lif demetleri :
— 20	Sun'î olanlar
56.03	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamlı veya devamsız lif döküntüleri (Karde edilmemiş, taranmamış veya iplik imali için sair suretle hazırlanmamış; iplik döküntüleri ve ditme su- retiyle elde edilen döküntüler dahil).
56.04	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamsız lifler ile, doku- maya elverişli sentetik ve sun'î devamlı veya devamsız lif dö- küntüleri (Karde edilmiş, taranmış veya iplik imali için sair su- retle hazırlanmış.) («56.04.11» Poliamid esaslı, «56.04.12» Poliester esaslı ve «56.04.14» Akrilik esaslı sentetik olanlar hariç)
56.05	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamsız liflerden veya dokumaya elverişli sentetik ve sun'î döküntülerinden iplikler (Perakende olarak satılacak hale getirilmemiş).
56.06	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamsız liflerden veya dokumaya elverişli sentetik ve sun'î lif döküntülerinden iplikler (Perakende olarak satılacak hale getirilmiş).
56.07	Dokumaya elverişli sentetik ve sun'î devamsız liflerden veya dokumaya elverişli sentetik ve sun'î lif döküntülerinden men- sucat.
57.05	Kendir iplikleri.
57.08	Kâğıt iplikleri.
57.09	Kendir mensucat.
57.11	Dokumaya elverişli sair nebati liflerden mensucat.
57.12	Kâğıt ipliğinden mensucat.
58.02	Sair halılar, kilimler, Sumak, Karaman ve benzerleri (Hazır eş- ya halinde olsun olmasın) :
— 10	Makinede imal edilen halılar
58.04	Kadife, pelüş bukleli veya halkalı mensucat (55.08 ve 58.05 pozisyonlarındaki eşya hariç) :
— 20	Tabii ipekten

No du tarif douanier turc	
56.01	Fibres masse mides d du n°
56.02	Câbles ficielles
— 20	En fibre
56.03	chets nues ou et les e
56.04	Fibres t déchets ou disc la filate (à l'excl n° 56.0 56.04.1
56.05	Fils de (ou de non cor
56.06	Fils de (ou de conditio
56.07	Tissus d
57.05	de
57.08	Fils de
57.09	Tissus d
57.11	Tissus d
57.12	Tissus d
58.02	Autres t lim», «S même c
— 10	Tapis m
58.04	Velours, l'exclusi
— 20	En soie

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 40	Sentetik elyaftan
— 50	Sun'î elyaftan
58.08	Düz tül ve fileler :
— 20	Sentetik elyaftan
58.09	Fasoneli tüller, bobino tüller ve fasoneli fileler; makina veya el işi dantelâlar (Top, parça, şerit veya motif halinde).
58.10	İşlemeler (Top, parça, şerit veya motif halinde).
59.03	Dokunmamış ve örülmemiş kumaşlar ve bunlardan mamul eşya (Emdirilmiş veya sıvanmış olsun olmasın).
59.08	Selüloz müştakları veya sair sun'î plastik maddeler, emdirilmiş veya sıvanmış mensucat.
59.10	Linoleumlar (Nerede kullanılırsa kullanılsın, kesilmiş olsun olmasın); bir sıvama maddesinin dokumaya elverişli maddelerden mesnet üzerine tatbiki suretiyle elde edilen yer muşambaları (Kesilmiş olsun olmasın).
59.11	Kauçuklu mensucat (Örme olanlar hariç).
59.13	Elâstiki mensucat (Kauçuk ipliklerle birleştirilmiş dokumaya elverişli maddelerden müteşekkil) (Örme olanlar hariç).
60.01	Elâstiki veya kauçuklu olmıyan örme mensucat.
60.02	Elâstiki veya kauçuklu olmıyan örme eldivenler.
60.03	Elâstiki veya kauçuk olmıyan örme uzun konçlu çoraplar, çorap altlıkları, kısa konçlu çoraplar, soketler, çorap koruyucular ve benzerleri.
60.04	Elâstiki veya kauçuk olmıyan örme iç çamaşırları.
60.05	Elâstiki veya kauçuklu olmıyan örme giyim eşyası, teferruatı ve diğer örme eşya.
60.06	Elâstiki örme veya kauçuklu örme mensucat ve diğer eşya (Varis çorapları ve dizlikler dahil).
61.01	Erkekler ve erkek çocukları için giyim eşyası.
61.02	Kadınlar, kız çocukları ve bebeler için giyim eşyası.
61.03	Erkekler ve erkek çocukları için iç çamaşırları (Yaka, yakalık, göğüslük ve kolluklar dahil).
61.04	Kadınlar, kız çocuklar ve bebeler için iç çamaşırları.
61.05	Mendiller.
61.06	Şallar, eşarplar, boyun atkıları, kaşkollar, baş örtüleri, peçe ve duvaklar ve benzeri eşya.
61.07	Kravatlar.

No du tarif douanier turc	
— 40	En fib
— 50	En fib
58.08	Tulles
— 20	En fib
58.09	Tulles,
	nés ;
	bande
58.10	Broder
59.03	«Tissu
	imprég
59.08	Tissus
	d'autre
59.10	Linoléu
	quets
	textiles
59.11	Tissus
59.13	Tissus
	ères te
60.01	Etoffes
60.02	Ganter
60.03	Bas, se
	similain
60.04	Sous-vê
60.05	Vêteme
	a bor
60.06	Etoffes
	à varia
61.01	Vêteme
61.02	Vêteme
61.03	Vêteme
	nets, y
61.04	Vêteme
	jeunes
61.05	Moucha
61.06	Châles,
	voiles
61.07	Cravate

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
61.08	Kadınlar ve kız çocuklar için büyük ve küçük yakalar, rahibe yakaları, basit süsler, göğüslükler, jabolar, elbise yenleri, kolluklar, farbalar ve kadın elbise veya çamaşırları için benzeri sair teferruat ve süsler.
61.09	Korseler, korse kemerler, bileklikler, sütyenler, pantolon askıları, diz bağı, jartiyerler ve benzeri eşya (Mensucattan veya örme kumaştan) (Elâstiki olsun olmasın).
61.10	Eldivenler, uzun ve kısa konçlu çoraplar ve soketler (Örme olanlar hariç).
61.11	Giyim eşyasının hazırlanmış sair teferruatı; kemerler, kuşaklar, manşonlar, koruyucu kolluklar ve terziler için subralar, omuz ve göğüs vatkaları, v.s.
62.05	Mensucattan mamul diğer hazır eşya (Giyim eşyası patronları dahil).
65.01	Keçeden şapka taslakları (Şekil verilmemiş ve kenar yapılmamış); keçeden diskler ve üstüvaneler (Boyuna yanılmış olsun olmasın).
65.02	Her nevi maddeden örülerek meydana getirilen veya dokunmuş, örülmüş veya sair suretle elde edilmiş şeritlerin birleştirilmesi suretiyle yapılan şapka taslakları (Şekil verilmemiş ve kenar yapılmamış).
65.03	Keçeden şapkalar ve diğer başlıklar (65.01 pozisyonunda yer alan taslak ve disklerden mamul) (Donatılmış olsun olmasın).
65.04	Her nevi maddeden örülerek meydana getirilen veya dokunmuş, örülmüş veya sair suretle elde edilmiş şeritlerin birleştirilmesi suretiyle yapılan şapkalar ve diğer taslaklar (Donatılmış olsun olmasın).
65.05	Örme veya parça halinde mensucattan, dantelâdan veya keçeden (Şeritten yapılanlar hariç) şapkalar ve diğer başlıklar (Saç fileleri dahil) (Donatılmış olsun olmasın).
65.06	Diğer şapkalar ve başlıklar (Donatılmış olsun olmasın).
65.07	Şapka ve diğer başlıklar için şeritler, astarlar, kılıflar, kasnaklar (Açılır kapanır şapkalara mahsus yaylı kasnaklar dahil), si-perlikler ve çene altı kayışları.
66.01	Şemsiyeler (Baston - şemsiyeler, çadır şemsiyeler ve benzerleri dahil).
66.03	66.01 ve 66.02 pozisyonlarına dahil eşyanın aksamı, süs ve teferruatı.

. No du tarif douanier turc	
61.08	Cols, c nets, r res po
61.09	Corsets jarretel res, en
61.10	Ganter rie
61.11	Autres ras, b ures e
62.05	Autres de vêti
65.01	Cloches en tou fendus
65.02	Cloches l'assem tenues) tournu
65.03	Chapea des clo
65.04	Chaper lage d toutes
65.05	Chapea cheveu de den
65.06	Autres
65.07	Bandes casses niques
66.01	Parapl cannes
66.03	Parties et 66.0

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
67.01	Kuşların tüylü derileri ve tüylü diğer kısımları, kalem tüyler ve aksamı, ince tüyler ve bu maddelerden mamul eşya (05.07 pozisyonuna giren eşya ile işlenmiş tüy kalem ve uçları hariç).
67.02	Yapma çiçekler, yapraklı dallar, meyvalar ve bunların aksamı; yapma çiçekler, yapraklı dallar ve meyvalardan mamul eşya.
67.04	İnsan saçından, kıldan veya dokunmaya elverişli maddelerden takma saç, sakal, bıyık, lüle ve perçemler ve benzeri eşya (Saçtan fileler dahil).
67.05	Yekpare veya açılıp kapanan el yelpazeleri ve bunların mesnetleri ile mesnet aksamı (yapıldığı madde ne olursa olsun).
68.04	Değirmen taşları, bileği taşları, bileği çarkları ve benzerleri (Öğütme, bileme, cilâlama, rektifiye etme ve kesme tekerlekleri, başları, disk veya uçları dahil) tabii taşlardan (Aglomere edilmiş olsun olmasın), çömlekçi eşyasından yahut aglomere edilmiş tabii veya sun'î aşındırıcılardan (Bir çerçeve üzerine monte edilmiş olmamak şartıyla, başka maddelerden göbek, mil, mil yatağı ve benzerlerini ihtiva etmesin); tabii taşlardan (Aglomere edilmiş olsun olmasın), çömlekçi eşyasından yahut aglomere edilmiş tabii veya sun'î aşındırıcılardan seğmanlar ve yukarıki taş ve çarkların imali bitirilmiş diğer aksamı ;
— 20	Sairleri
68.06	Mensucat, kâğıt, mukavva ve sair maddeler ile mesnetlenmiş, toz veya tane halinde tabii veya sun'î aşındırıcılar (Kesilerek şekil verilmiş, dikilmiş veya sair hazırlanmış olsun olmasın) : Diğerleri
68.07	İzabe köpüğü yünü, cüruf yünü, kaya yünü ve benzeri sair madenî yünler; imbisat ettirilmiş vermikülit, imbisat ettirilmiş kil ve benzeri sair imbisat ettirilmiş madenî maddeler; madenî maddelerden hararet veya sesi tecrit edici veya muhafaza edici mahlûtlar ve mamuller (68.12 ve 68.13 pozisyonları ile 69 uncu fasla girenler hariç).
68.08	Asfalttan veya petrol zifti veya taş kömürü zifti gibi benzeri maddelerden mamuller.
68.11	Çimentodan, betondan veya sun'î taşlardan mamuller (Cüruf lu çimentodan ve çimento ile aglomere edilmiş mermer parçalarından olanları dahil, takviye edilmiş olsun olmasın).

No du tarif douvancier turc	
67.01	Peaux et d... de leur du... ces matièr... que des t...
67.02	Fleurs, feu... confectionn...
67.04	Perruques... po... ou t... et filets e...
67.05	Eventails... montures,
68.04	Meules et... à polir, à... relles, agg... aggloméré... parties en... même ave... ères, ou a...
— 20	Autres
68.06	Abrasifs n... qués sur t... coupés, ca...
— 90	Autres
68.07	Laines de... rales simi... produits m... en matièr... l'exclusion
68.08	Ouvrages... role, brais...
68.11	Ouvrages... armés, y... «granito»

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
68.13	İşlenmiş amyant; 68.14 pozisyonunda yer alanlardan gayri am- yant mamulleri (Levhalar, iplikler, mensucat, giyim eşyası, baş- lıklar, ayakkabılar, v.s.) (Takviye edilmiş olsun olmasın); esası amyant veya amyant ve mağnezyum karbonat olan mahlûtlar ve bu mahlûtlardan mamul eşya.
68.16	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmiyen veya bulunmiyan, taştan veya sair madenî maddelerden mamuller (Turb mamul- leri dahil) :
— 20	Katranla aglomere edilmiş dolomiden mamul pişirilmiş tuğlalar
69.11	Porselenden sofras eşyası ve umumiyetle evde veya tuvalet işle- rinde kullanılan diğer eşya.
69.12	Sair seramik maddelerden sofras eşyası ve umumiyetle evde ve- ya tuvalet işlerinde kullanılan diğer eşya.
69.13	Heykelcikler, süs eşyası, döşeme ve süsleme eşyası.
69.14	Seramik maddelerden sair mamuller.
70.02	Rubinli cam (émail) (Külçe, çubuk, baston veya boru halinde).
70.03	İşlenmemiş cam (Optik cam hariç) (Çubuk, baston, bilya ve boru halinde).
70.04	İşlenmemiş dökme cam ve haddeden geçirilmiş cam (İmal sırasın- da kaplama yapılmış veya takviye edilmiş olsun olmasın) (Ka- re veya müstatil şekli verilmiş levha veya yaprak halinde).
70.05	İşlenmemiş çekme veya üfleme cam (İmal sırasında kaplama yapılmış olsun olmasın) (Kare veya müstatil şekli verilmiş yap- rak halinde) :
— 20	Buzlu, renkli, dalgali ve çizgili pencere camları
— 30	Sairleri
70.06	Bir veya iki yüzü sadece parlatılmış veya perdahlanmış olan dökme, haddeden geçirilmiş, çekme veya üfleme cam (İmal sı- rasında kaplama yapılmış veya takviye edilmiş olsun olmasın) (Kare veya müstatil şekli verilmiş levha veya yaprak halinde).
70.07	Kare veya müstatilden gayri şekilde kesilmiş, yahut eğilmiş ve- ya başka suretlerle işçilik görmüş (Meselâ, kenarları işlenmiş veya hakkedilmiş) dökme, haddeden geçirilmiş, çekme veya üf- leme camlar (Perdahlanmış veya parlatılmış olsun olmasın); tec- rit edici çok satırlı camlar, kurşunla tutturulmuş mozaik camlar.
70.08	Emniyet camları (Kırılmaz camlardan veya karşılıklı yapıştırıl- mış iki veya daha ziyade cam yapraktan) (Şekil verilmiş olsun olmasın).

No du tarif douanier turc	
68.13	Amiant n° 68. etc.), n d'amio matière
68.16	Ouvrag ris les
— 20	Briques
69.11	aissel
69.12	Vaisselle
69.13	Statuet tation
69.14	Autres
70.02	Verre
70.03	Verres (à l'ex
70.04	Verre en cou carré
70.05	Verre plaque rectang
— 20	Verre
— 30	Autres
70.06	Verre qués une o ou rec
70.07	Verre non), ou bi etc.) ; en vit
70.08	Glacé verres collée

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
70.13	Sofra, mutfak, tuvalet, yazıhane, ev tezyinatı ve benzeri işler için cam eşya (70.19 pozisyonundaki eşya hariç).
70.14	Aydınlatma ve işaret işleri için cam eşya (Optik tarzda işlenmiş veya optik camdan yapılmamış).
70.15	Saat camları, âdi gözlük camları (Numarasız) ve benzerleri (Bombeli, kavisli ve benzeri şekillerde) (İç oyuk küreler ve küre parçaları dahil.)
70.16	Bina ve inşaat için dökme veya kalıp işi camdan kaldırım blokları, tuğlalar, karolar, kiremitler ve diğer eşya (Takviye edilmiş olsun olmasın); çok hücreli veya köpük camlar (Blok, pano, levha ve benzeri şekillerde).
70.19	Cam boncuklar, inci ve kıymetli taş taklitleri ve camdan benzeri küçük süs eşyası; mozayik ve benzeri tezyinat için cam kübler, levhacıklar, büyük ve küçük parçalar (Mesnedi olsun olmasın); camdan sun'î gözler (Protezden olanlar hariç; oyuncak için gözler dahil); camdan küçük eşya; şalümo ile işlenmek suretiyle yapılan camdan fantazi eşya.
70.20	Cam yünü, cam lifleri ve bunlardan mamul eşya :
— 11	Cam yünü
— 20	Cam liflerinden keçe
71.01	İnciler (Ham veya işlenmiş, fakat mihlanmamış veya takılmamış) (Herhangi bir tasnife tabi tutulmadan sırf kolaylıkla naklini temin için ipliğe dizilmiş olsun olmasın).
71.02	Kıymetli taşlar (Ham, yontulmuş veya başka şekilde işlenmiş, fakat mihlanmamış veya takılmamış) (Herhangi bir tasnife tabi tutulmadan sırf kolaylıkla naklini temin için ipliğe dizilmiş olsun olmasın).
	(«71.02.10» Sanayide kullanılan elmaslar hariç)
71.03	Sentetik veya terkip yoluyla elde edilen taşlar (Ham, yontulmuş veya başka şekilde işlenmiş, fakat mihlanmamış veya takılmamış) (Herhangi bir tasnife tabi tutulmadan sırf kolaylıkla naklini temin için ipliğe dizilmiş olsun olmasın).
71.06	Gümüş kaplamalı madenler (Ham veya yarı işlenmiş).
71.10	Plâtinle veya plâtin grubuna dahil madenlerle kaplama âdi veya kıymetli madenler (Ham veya yarı işlenmiş).
71.12	Mücevherci eşyası, başka maddelerle mürettep mücevherci eşyası ve bunların aksamı (Kıymetli madenlerden veya kıymetli madenlerle kaplama madenlerden mamul).

No du tarif douvancier turc	
70.13	Objets la toi ou us
70.14	Verres
70.15	Verres bés, segme
70.16	Pavés ou m verre neaux
70.19	Perles mes e fragm iques que d verrot (verre
70.20	Laine
— 11	Laine
— 20	Feutre
71.01	Perles enfilés
71.02	Pierres ment la fa (à l'e 71.02
71.03	Pierres ment pour
71.06	Plaques
71.10	Plaques tine s
71.12	mi-ou Article précie

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
71.13	Kuyumcu eşyası ve aksamı (Kıymetli madenlerden veya kıymetli madenlerle kaplama madenlerden mamul).
71.14	Kıymetli madenlerden veya kıymetli madenlerle kaplama madenlerden mamul diğer eşya.
71.15	İnci, kıymetli taş, sentetik veya terkip yoluyla elde edilen taşlardan mamul eşya,
71.16	Taklit mücevherci eşyası.
73.02	Ferro - alyajlar. («73.02.21»Ferro - Manganer hariç)
73.07	Blum, kütük, levha blokları ve sac plâtinalları halinde demir ve çelikler; dövülerek kabaca şekil verilmiş demir ve çelikler (Dövme taslakları) :
— 90	Diğerleri
73.10	Demir veya çelikten çubuklar (Sıcak haddelenmiş veya dövülmüş) (Tel imalinde kullanılanlar dahil); demir veya çelikten çubuklar (Soğuk çekilmiş veya kalibrelenmiş); maden aramalarında kullanılan içi boş çelik çubuklar : — Sıcak haddelenmiş veya dövülmüş çubuklar : — Köşeli çubuklar
y 49	Diğerleri (AKÇT maddeleri hariç) — Soğuk çekilmiş veya kalibrelenmiş çubuklar :
— 51	Yuvarlak çubuklar
— 52	Köşeli çubuklar
— 59	Diğerleri
73.14	Demir veya çelikten teller (Çıplak veya kaplı) (Elektrik işlerinde kullanılmak üzere izole edilmiş olanlar hariç).
73.17	Dökme demirden ince ve kalın borular.
73.18	Demir veya çelikten ince ve kalın borular (Bunların taslakları dahil, 73.19 pozisyonundakiler hariç) : — Kaplamasız dikişsiz borular : — 11 İç kutru 1 parmağa kadar (1 hariç) olanlar — 12 İç kutru 1 - 2,5 parmağa kadar (2,5 hariç) olanlar — 13 İç kutru 2,5 - 6 parmağa kadar (6 hariç) olanlar — 14 İç kutru 6 parmak ve daha fazla olanlar — Kaplamalı dikişsiz borular : — 31 İç kutru 1 parmağa kadar (1 hariç) olanlar

Tarife No. No du tarif	
71.13	Articles en pla
71.14	Autres lés de
71.15	Ouvrag synthét
71.16	Bijouter
73.02	Ferro-al l'excl
73.07	Fer et c simplen (ébauch
— 90	Autres
73.10	Barres gées (y obtenue pour le — Barr — Barre
ex 49	Autres (— Barr
— 51	Barres c
— 52	Barres c
— 59	Autres
73.14	Fils de lés p
73.17	Tubes e
73.18	Tubes et à l'exclu — Tubel
— 11	D'un dic
— 12	D'un dic pouce ex
— 13	D'un dic pouces e
— 14	D'un dia — Tubes
— 31	D'un dia

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 32	İç kutru 1 - 2,5 parmağa kadar (2,5 hariç) olanlar
— 33	İç kutru 2,5 - 6 parmağa kadar (6 hariç) olanlar
— 34	İç kutru 6 parmakdan daha fazla olanlar
73.19	Tazyike mukavim çelik borular (Takviye çemberi olsun olmasın; hidroelektrik tesislerde kullanılan neviden).
73.20	Dökme demirden, demir veya çelikten boru teferruatı (Rakorlar, dirsekler, contalar, manşonlar, flânşlar, v.s.).
73.21	Dökme demir, demir veya çelik inşaat (Tamamlanmış veya çatılmış olsun olmasın) ve aksamı (Hangarlar, köprüler ve köprü aksamı, bent kapakları, kuleler, pilonlar, ayaklar, sütunlar, inşaat iskeletleri, çatılar, kapı ve pencere çerçeveleri, kepenkler, korkuluklar ve parmaklıklar v.s.); dökme demir, demir veya çelik inşaatda kullanılan saclar, çemberlikler, çubuklar, profiller, borular, v.s.
73.22	Dökme demir, demir veya çelik depolar, sarnıçlar, küvler ve benzeri başka kaplar, içlerine konulacak madde ne olursa olsun, istiap hacmi 300 litreden fazla (Harareti tecrit veya muhafaza edici veya iç cidarları kaplamalı olsun olmasın) (Mekanik veya termik tertibatı olanlar hariç).
73.24	Demir veya çelik kaplar (Sıkıştırılmış veya mayi hale getirilmiş gazlar için).
73.25	Demir veya çelik tellerden ince ve kalın halatlar, örme halatlar, bucurgat halatları ve benzerleri (Elektrik işlerinde kullanılmak üzere izole edilmiş olanlar hariç). (Demir ve çelikten örme halatlar hariç)
73.26	Demir veya çelikten dikenli teller; bahçelerin ve başka yerlerin etrafını çevirmede kullanılan demir veya çelikten burulmuş şeritlerle burulmuş yalınkat yassı teller (Dikenli olsun olmasın) ve gevşekçe burulmuş çift katlı teller.
73.27	Demir veya çelik tellerden mensucat, örgüler ve kafeslikler.
73.28	Demir ve çelikten metal depluvayye.
73.29	Dökme demir, demir veya çelik kalın ve ince zincirler ve bunların aksamı :
— 11	Transmisyon zincirleri
— 91	Zincir aksamı

No du tarif doutanier turc	
— 32	D'un
— 33	D'un
— 34	D'un
73.19	Cond
73.20	Acces
73.21	Conct
73.22	Résen
73.24	Récip
73.25	Câble
73.26	Ronce
73.27	Toiles
73.28	Treill
73.29	Châin
— 11	Châin
— 91	Partie

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
73.32	Dökme demir, demir veya çelik civata ve somunlar (Dişli olsun olmasın), tirfonlar, vidalar, başı halkalı vidalar, çengelli vidalar, perçin çivileri, pimler, kamalar, takozlar ve benzeri somuncu ve vidacı eşyası; demir ve çelik rondelâlar (Kesik rondelâlar ve yaylanmayı sağlayıcı diğer rondelâlar dahil).
73.33	Demir veya çelikten el ile dikmeye mahsus iğneler, tığlar, şişler, uçları sivri veya küt çuvaldızlar ve el ile dikiş dikmeye, dantelâ ve file örmeye veya halı dokumaya elverişli benzeri eşya ve işleme bızları (İmali tamamlanmış veya taslak halinde).
73.36	Dökme demir, demir veya çelik sobalar, mutfak soba ve ocakları (Aynı zamanda kalorifer gibi kullanılabilenler dahil), ocaklı kazanlar, tabakları ısıtmaya mahsus ocaklar ve ev işlerinde kullanılan ve elektrikle işlemeyen benzeri her türlü cihazlar ile bunların aksam ve parçaları.
73.37	Dökme demir, demir veya çelikten elektrikli olmayan kaloriferler (84.01 pozisyonunda yer alan buhar jeneratörlerinden gayri kazanlar, sıcak hava kaloriferleri ve radyatörler) ve bunların aksamı.
73.38	Dökme demir, demir veya çelikten ev işlerinde kullanılan eşya ile sağlığı koruyucu eşya ve bunların aksamı.
73.40	Dökme demir, demir veya çelikten diğer eşya :
— 10	Dökme demirden diğer eşya
y 20	Demir veya çelikten diğer eşya (acmonital hariç)
74.10	Bakır tellerden ince ve kalın halatlar, örme halatlar ve benzerleri (Elektrik işlerinde kullanılmak üzere izole edilmiş olanlar hariç).
74.15	Bakır civatalar ve somunlar (Dişli olsun olmasın), vidalar, başı halkalı vidalar, çengelli vidalar, perçin çivileri, pimler, kamalar, takozlar ve benzeri somuncu ve vidacı eşyası; bakır rondelâlar (Kesik rondelâlar ve yaylanmayı sağlayıcı diğer rondelâlar dahil) :
— 10	Civatalar ve somunlar
— 20	Vidalar
74.19	Diğer bakır eşya.
75.06	Diğer nikel eşya.

No du tarif douanier turc	
73.32	Boulons crochets articles s ou acier rondelles
73.33	Aiguilles cordonne à la mai tapisserie acier
73.36	les, utilisés chaudièr électriqu que leur
73.37	Chaudiè et radia électriqu et distrib fonction chauffag souffleri
73.38	Articles leurs po
73.40	Autres
— 10	Autres
ex 20	Autres
74.10	Câbles, xclusi
74.15	Boulons de vis, de bou les ron ressort)
— 10	Boulons
— 20	Vis
74.19	Autres
75.06	Autres

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
76.01	Ham alüminyum; alüminyum döküntü ve hurdaları.
76.02	Alüminyumdan içi dolu çubuklar, profiller ve teller,
76.03	Alüminyum saclar, levhalar, yapraklar ve şeritler (Kalınlığı 0.20 milimetreden fazla).
76.04	Alüminyumdan ince yapraklar ve şeritler (Kabartmalı, kesilmiş, delinmiş, kaplanmış veya baskılı olsun olmasın veya kâğıttan, mukavvadan, sun'î plâstik maddelerden veya benzeri maddelerden mesnetleri üzerine tesbit edilmiş bulunsun bulunmasın; mesnet hariç, kalınlığı 0.20 milimetre ve daha az).
76.06	Alüminyumdan ince ve kalın borular (Taslakları dahil) ve içi boş çubuklar.
76.07	Alüminyum boru teferruatı (Rakorlar, dirsekler, cantalar, manşonlar, flânjlar, v.s.)
76.08	Alüminyum inşaat (Tamamlanmış veya çatılmış olsun olmasın) ve aksamı (Hangarlar, köprüler ve köprü aksamı, kuleler, pylonlar, ayaklar, sütunlar, inşaat iskeletleri, çatılar, kapı ve pencere çerçeveleri, korkuluklar, v.s.); inşaatla kullanılmaya mahsus alüminyum saclar, çubuklar, profiller, borular, v.s.
76.09	Alüminyum depolar, sarnıçlar, küvler ve benzerleri diğer kaplar (İçlerine konulacak madde ne olursa olsun, istiap hacmi 300 litreden fazla; mekanik veya termik tertibatı olanlar hariç; harareti tecrit veya muhafaza edici maddelerle mücehhez veya iç cidarları kaplamalı olsun olmasın).
76.10	Alüminyum fiçiler, variller, bidonlar, kutular ve nakliyatla ve ambalâjlamada kullanılan benzeri diğer kaplar (Tüp şeklinde katı veya yumuşak kaplar dahil).
76.11	Alüminyum kaplar (Sıkıştırılmış veya mayi hale getirilmiş gazlar için).
76.12	Alüminyum tellerden ince ve kalın halatlar, örme halatlar ve benzerleri (Elektrik işlerinde kullanılmak üzere izole edilmiş olanlar hariç).
76.13	Alüminyum tellerden mensucat, örgüler ve kafeslikler.
76.14	Alüminyumdan metal depluvayye.
76.15	Alüminyumdan ev işlerinde kullanılan eşya ile sağlığı koruyucu eşya ve bunların aksamı.
76.16	Diğer alüminyum eşya.

No du tarif douvancier turc	
76.01	Aluimi
76.02	Barre
76.03	Tôles, épaissi
76.04	Feuille découp carton d'une
76.06	Tubes en alu
76.07	Access joints,
76.08	Constr parties tours, de po barres leur u
76.09	Réserv toutes 300 l, revête
76.10	Fûts, t de tra étuis t
76.11	Récipie
76.12	Câbles à l'ex
76.13	Toiles
76.14	Treillis tôle o
76.15	Article leurs
76.16	Autres

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
77.01	Ham mağnezyum; mağnezyum döküntü ve hurdaları (Kalibrelenmemiş torna döküntüleri dahil).
77.02	Mağnezyumdan çubuklar, profiller, teller, saclar, yapraklar, şeritler, ince ve kalın borular, içi boş çubuklar, tozlar, ince pullar ve kalibrelenmiş torna döküntüleri.
77.03	Mağnezyumdan diğer eşya.
77.04	Berilyum (Glüsinyum) (Ham veya işlenmiş) ve berilyum (Glüsinyum) mamûlleri.
82.02	Saplı el testereleri, her nevi testere ağızları (Freze testereler ve dişsiz testere ağızları dahil) :
— 20	Şerit halinde testere ağızları
— 30	Dairevi testere ağızları (Freze makinalarında kullanılanlar dahil)
82.05	Tazyik ile çukurlaştırma, istampalama, vida dişi (Set ve yiv) açma, raybalama, frezeleme, delik genişletme, yontma, tornalama, vidalama ve benzeri işlere mahsus makinaların, el aletlerinin veya makinalı el aletlerinin değişebilen aletleri (Tel çekmeye ve madenlerin ısıtılarak tel haline getirilmesine mahsus aletler ile delici aletler dahil) :
— 20	Frezeler
82.06	Makinalar ve makinalı cihazlar için bıçaklar ve kesici ağızlar.
82.07	Aletler için monte edilmemiş levhalar, çubuklar, uçlar ve benzeri eşya (Fırınlanarak aglomere edilmiş madenî karbürlerden, tungsten, molibden, vanadyum karbürleri v.s.).
82.09	Ağızları düz veya tırtıklı bıçaklar (Budama çakıları dahil, fakat 82.06 pozisyonuna giren bıçaklar hariç).
82.10	82.09 pozisyonundaki bıçakların ağızları.
82.12	Makaslar ve ağızları.
82.13	Diğer bıçakçı eşyası (Bağ ve bahçe makasları, saç kesmeye ve hayvan kırmaya mahsus makinalar, et baltaları, et kıyma bıçakları, satırlar ve kitap açıcılar, v.s. gibi); manikür ve pedikür aletleri ve takımları ve benzerleri (Tırnak törpüleri dahil) :
— 10	Manikür, pedikür alet ve takımları
82.14	Kaşıklar, çorba kaşıkları, çatallar, pasta için büyük bıçaklar, balık ve tereyağı için hususi bıçaklar, şeker maşaları ve benzeri eşya.

No du tarif douanier turc	
77.01	Magn...
77.02	Magn...
77.03	Autres
77.04	Béryllie
82.02	scies
— 20	Lames
— 30	Lames
82.05	Outils
— 20	Fraises
82.06	Coutea
82.07	Plaque
82.09	Coutea
82.10	Lames
82.12	Ciseau
82.13	Autres
— 10	Outils
82.14	Cuillers

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
82.15	82.09, 82.13 ve 82.14 pozisyonlarındaki eşya için âdi ma- denlerden saplar.
83.01	Âdi madenlerden kilitler (Kilidi olan, mesnetli ve mesnetsiz fermuarlar dahil), sürgülü kilitler, asma kilitler (Anahtarlı, şif- reli veya elektrikli) ve bunların aksamı; bu eşya için âdi ma- denlerden anahtarlar (İmali tamamlanmış veya yarım kalmış).
83.02	Âdi madenlerden garnitür, tertibat ve benzeri diğer eşya (Mo- bilya, kapı, merdiven, pencere, pancur, karoseri, eyer takımları, bavul, sandık, muhafaza ve benzeri eşya için); âdi madenler- den perde kolları, şapka askıları, mesnetler, dirsekler ve ben- zeri eşya (otomatik kapı kapayıcılar dahil).
83.03	Âdi madenlerden kasalar, kasa daireleri için zırhlı kapı ve böl- meler, emniyetli çekmece ve kutular ve benzeri eşya.
83.04	Âdi madenlerden dosya kutuları, fiş kutuları, tasnif ve tefrik kutuları, kâğıtlıklar ve benzeri diğer yazıhane eşyası (94.03 pozisyonundaki yazıhane mobilyaları hariç).
83.05	Âdi madenlerden dosya, kırtasiye ve ciltler için kâğıt takıla- bilen mekanizmalar, resim maşaları, kâğıt raptiyeleri, kâğıt köşebentleri, tel raptiyeler, agraflar, ciltli büyük defterler için garnitürler ve benzeri diğer yazıhane eşyası.
83.06	Âdi madenlerden heykelcikler ve salon için diğer süs eşyası.
83.07	Âdi madenlerden aydınlatma cihazları, lâmba ve avize cin- sinden eşya ve bunların elektrikli olmıyan aksamı. («83.07.10» Maden ocakları için maden lâmbaları hariç)
83.10	Âdi madenlerden boncuklar ve kesilmiş ince pullar.
83.11	Âdi madenlerden çanlar, kampanalar, çingiraklar, ziller ve benzerleri (Elektrikli olanlar hariç) ve bunların aksamı.
83.12	Âdi madenlerden, fotoğraf, resim ve benzerleri için çerçeveler; âdi madenlerden aynalar.
84.01	Su buharı veya başka buharlar hasil eden jenaratörler «buhar kazanları» (Aynı zamanda alçak tazyikli buhar hasil eden kalorifer kazanları hariç).

No du tarif douvancier turc	
82.15	Manches 82.13 et
83.01	Serrures (y) une serrur et leurs p pour ces
83.02	Garnitures communs carrosserie autres ouv consoles e les ferme
83.03	Coffres-fo fortes, col métaux c
83.04	Classeurs copies e communs,
83.05	Mécanism pincés à agrafes, c autres ob
83.06	Statuettes communs
83.07	Appareils ainsi que (à l'exclu
83.10	Perles me métaux c
83.11	Cloches, (non élec
83.12	Cadres m miroiterie
84.01	Générateu à vapeur

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
84.02	Su buharı veya başka buharlar hasıl eden jeneratörler için yardımcı cihazlar (Ekonomizörler, sürşöförler, buhar akümü-lâtörleri, kurum temizleme ve gaz tasarruf cihazları, v.s.); bu-har makineleri için kondansörler : — 10 Ekonomizörler, hava ısıtıcıları — 20 Sürşöförler ve sürşöför soğutucuları — 30 Buhar ve hararet akümü-lâtörleri — 40 Diğerleri
84.03	Gazojenler, sulu veya havalı gaz jeneratörleri; su ile işliyen asetilen jeneratörleri ve benzeri gaz jeneratörleri (Tasfiye ter-tibatı bulunsun bulunmasın).
84.06	Pistonlu dahili iştiraklı motörleri («84.06.11» Uçak motörleri ve «84.06.14» Dıştan takmalı de-niz motörleri hariç)
84.07	Hidrolik çarklar, türbinler ve hidrolik başka motörler : — Hidrolik türbinler — 11 Pelton tipi kepçeli türbinler — 12 Francis tipi uskurlu türbinler
84.09	Makina ile işliyen yol silindirleri.
84.10	Mayiler için tulumbalar, motopomplar ve türbopomplar (Meka-nik olmıyan tulumbalar ve ölçü tertibatı olan tevzi tulumbaları dahil); mayiler için elevatörler (Zincirli, kovalı, şeritli, v.s.). («84.10.11» Fiat ve miktarı gösteren tertibatı olan tevzi tu-lumbaları ve «84.10.12» Miktar gösteren tertibatı olan tevzi tulumbaları hariç)
84.11	Hava ve vakum tulumbaları, motopompları, türbopompları; ha-va ve başka gaz kompresörleri, motokompresörleri ve türbo-kompresörleri; serbest pistonlu jeneratörler; vantilâtörler ve benzerleri.
84.12	Klima cihazları (Tek bir beden halinde birleşmiş olarak, mo-törlü bir vantilâtör ile rutubet ve suhneti tadil edici tertibat ihtiva edenler). («84.12.10» 100 kg. ve daha az ağırlıkta olanlar hariç)

No du tarif doutanier turc	
84.02	Appareils d'autres de vape etc.); co
— 10	Economi
— 20	Surchau
— 30	Accumul
— 40	Autres
84.03	Gazogène
84.06	Moteurs (à l'excl
84.07	Roues hydraul
— 11	Turbines
— 12	Turbines
84.09	Rouleaux
84.10	Pompes, compris
	ces comp
	(à chape
	(à l'exclu
	mes
	pompes
	quantité
84.11	Pompes, compress
	et d'autr
	similaires
84.12	Groupes
	en un se
	propres
	(à l'exclu
	kg du n

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
84.13	Ocakların beslenmesi için brülörler (Akaryakıt, toz halinde katı yakıt veya gazla çalışanlar); otomatik ocaklar (Bunların ayrı olarak gelen mekanik kömür taşıyıcıları «avantfoyers», mekanik ızgaraları, mekanik kül boşaltıcı tertibatı ve benzeri tertibatı dahil) :
— 19	Ocakların beslenmesi için diğer brülörler
— 20	Otomatik ocaklar
84.14	Sanayie veya lâboratuvarlara mahsus fırınlar (85.11 pozisyonundaki elektrik fırınları hariç).
84.16	Kalanderler ve hadde makinaları (Bu makinalara ait silindir dahil) (Maden ve cam hadde makinaları hariç).
84.17	Suhnet değişikliğini gerektiren ameliyeleri (Ezcümle : ısıtma, pişirme, kavurma, taktir, rektifiye etme, steril hale koyma, pastörize etme, etüvleme, kurutma, buğulama, tebahhur ettirme, kondanse etme, soğutma, v.s.) yapmaya mahsus tertibat ve cihazlar (Isıtılması elektrikle olsun olmasın) (Ev işlerinde kullanılmaya mahsus cihazlar hariç); şofbenler ve diğer su ısıtıcıları (Elektrikle olanlar hariç) :
— 11	Pastörizatörler
— 12	Sterilizatörler
— 15	Aksam ve parçalar
b) Sairleri :	
y 29	Diğerleri (Döteryum ve bileşiklerinin imaline mahsus cihazlar hariç)
— 35	Aksam ve parçalar
84.18	Santrifüj usulü ile çalışan çamaşır kurutma makinası ve sair makine, alet ve cihazlar; mayilerin veya gazların filtre edilmesine veya tasfiyesine mahsus cihazlar :
— 30	Mayilerin filtresine veya tasfiyesine mahsus cihazlar
84.20	Tartı alet ve cihazları (Tartarak sayan ve kontrol eden baskül ve teraziler dahil; 5 santigram ve daha az ağırlıkları tartabilen hassas teraziler hariç); her türlü tartı alet ve cihazlarına mahsus tartılar.
	(«84.20.31» Hassas terazilerin tartıları hariç)

No du tarif doutanier turc	
84.13	Brûleu liquide à gaz leurs l'évacu
— 19	Autres
— 20	Foyers
84.14	Fours
84.16	alanc les ma
84.17	Appar le trai change la cuis stérilis l'évapo ment, eau et a) Past détache
— 11	Pasteur
— 12	Stérilise
— 15	Parties
b) Autr	
ex 29	Autres utéri
— 35	Parties
84.18	Centrif filtratio
— 30	Appare
84.20	Appare balance balance toutes l (à l'ex 84.20.3

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
84.21	Mayı veya toz halindeki maddeleri püskürtmeye, dağıtmaya veya pülverize etmeye mahsus mekanik cihazlar (El ile kullanılan neviden olsun olmasın); yangın söndürme cihazları (Doldurulmuş veya doldurulmamış); püskürtme tabancaları ve benzeri cihazlar; kum veya buhar fışkırtma makina ve cihazları ile benzerleri. («84.21.24» Yangın söndürme cihazları hariç)
84.22	Kaldırma, yükleme, boşaltma ve nakil işleri için makina ve cihazlar (Asansörler, skipler, bucurgatlar, krikolar, palangalar, maçunalar, döner köprüler, taşıyıcılar, teleferikler, v.s.) (84.23 pozisyonuna girenler hariç) («y 84.22.90» Diğerleri, radyoaktif maddelerin manipülasyonuna mahsus olanlar hariç)
84.24	Toprağı hazırlamaya, işlemeye ve ekmeye mahsus, tarla ve bahçe ziraatında kullanılan makina ve cihazlar (Çimenlikler ve spor sahaları için silindirler dahil).
84.25	Zirai mahsullerin hasat ve harman edilmesine mahsus makina ve cihazlar; ot ve saman balyalama presleri; çayır ve çimen biçme makina ve cihazları; taneleri temizlemeye mahsus kılbur makinaları ve benzerleri; yumurtaları, meyvaları ve diğer zirai mahsulleri ağırlık ve büyüklüklerine göre ayrıca makina ve cihazlar (84.29 pozisyonuna giren değirmencilğe mahsus makina ve cihazlar hariç) : — 10 Biçerler — 15 Biçer toplarlar — 20 Biçer bağlarlar — 30 Harman makinaları — 35 Ot ve samanları balyalamağa mahsus presler — 40 Ot ve samanları toplayıp demet ve balya yapmağa mahsus cihazlar — 45 Çayır ve çimen biçme makinaları ve cihazları — Aksam ve parçalar : — 92 Harman makinalarına ait olanlar
84.30	Ekmekçilikte, postacılıkta, bisküvilikte, makarna gibi hamur işleri imalinde, reçel, şekerleme ve çikolata imalinde, biracılıkta ve et, balık, sebze ve meyvaların gıda maddesi olarak işlenmesinde kullanılan ve bu faslın diğer pozisyonlarına dahil bulunmayan bu türlü makina ve cihazlar :

No du tarif douanier turc	
84.21	Appareils pulvérisateurs chargés machinerie d'appareils (à l'exclusion)
84.22	Machines de levage, de transport, de manutention, etc.) à l'exclusion de la manipulation
84.24	Machines de préparation des rouleaux
84.25	Machines de production de gaz, de grains, l'exclusion de 84.29 : — 10 Faucheuses — 15 Faucheuses — 20 Moissonneuses — 30 Batteuses — 35 Preses — 40 Ramasseuses — 45 Tondeuses — Parti — 92 Des batteuses
84.30	Machines d'autres la boulangerie alimentaire de la bre et fruits

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 60	Biracılıkta kullanılan makina ve cihazlar
84.31	Kâğıt hamuru imaline, kâğıt ve mukavvanın imal ve finisajına mahsus makina ve cihazlar.
84.36	Dokumaya elverişli sentetik veya sun'î maddeleri lif haline getiren makina ve cihazlar; dokumaya elverişli tabii, sentetik veya sun'î lifleri hazırlamaya mahsus makina ve cihazlar; dokumaya elverişli maddeler için filâtür ve rötör makineleri; bobin makineleri (Masura sarıcılar dahil), çile ve tura makineleri. («84.36.10» Dokumaya elverişli sentetik veya sun'î maddelerden tazyik ile fışkırtma usulüyle lif imal eden makina ve cihazlar ve «84.36.25» Ditme, dövme, temizleme ve halıaç makineleri hariç)
84.37	Dokuma, örme, tül, dantelâ, işleme, şerit ve kaytan eşya ve file imaline mahsus makineler; dokuma, örme, v.s. işleri için hazırlayıcı makina ve cihazlar (Çözü makinası, haşıl ve tutkal makineleri, v.s.). («84.37.21» Örme makina ve cihazları ve «84.37.22» Düz tül imaline mahsus tezgahlar hariç)
84.38	84.37 pozisyonundaki makineler için yardımcı makina ve cihazlar (Ratierler, jacquard makineleri, örgü ipliği kesiciler, atkı ipliği kesiciler, mekik değiştirme makineleri, v.s.); münhasıran veya esas itibariyle bu pozisyondaki ve 84.36 ve 84.37 pozisyonlarındaki makinalara ait olduğu anlaşılabilen aksam ve teferruat (iğler, kelebekler, kard garnitürü, taraklar, iğneli taraklar, üretme memeleri, mekikler, gücü levha ve telleri, iğneler, plâtinler, tiğlar, v.s.) («84.38.40» Dokuma tezgahlarına mahsus taraklar ve «84.38.60» Gücü telleri hariç)
84.43	Çelik fabrikalarında, dökümhanelerde ve maden sanayiinde kullanılan tav ocakları potaları, külçe kalıpları ve döküm makineleri :
— 10	Tav ocakları
84.44	Haddeler, takım halinde haddeler ve hadde silindirleri : — Aksam parçaları :
— 91	Hadde silindirleri

No du tarif douanier turc	
— 60	Machines
84.31	Machines cellulosiques du papier
84.36	Machines textiles syn la prépar la filature bobiner (y m. ères t (à l'exclus matières fibre par 84.36.10 e effiloche
84.37	Métiers à à passeme pour le tis (à l'exclus 84.37.21
84.38	Machines 84.37 (rat trames, m détachées vement o de la pr (b. ches, navettes, (à l'exclus et des lis
84.43	Convertiss couler (m
— 10	Convertiss
84.44	Laminoirs — Parties
— 91	Cylindres

**TÜRKİYE SOSYAL
TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
---------------------------	-----------------

- 99 Diğerleri
- 84.45 Madenlerin ve madenî karbürlerin işlenmesine mahsus makinalı aletler (84.49 ve 84.50 pozisyonundakiler hariç).
(«84.45.11» Otomatik torna makinaları, «84.45.20» Freze makinaları, «84.45.45» Taşlama makinaları ve «84.45.85» Tel çekme makinaları hariç).
- 84.47 Ağaç, mantar, kemik, ebonit, sun'î plâstik maddeler ve benzeri diğer sert maddelerin işlenmesine mahsus makinalı aletler (84.49 pozisyonundakiler hariç).
- 84.50 Kaynak yapmaya, kesmeye ve satıh tavlamaya mahsus, gazla çalışan makina ve cihazlar.
(«84.50.20» Satıh tavlamaya mahsus makina ve cihazlar hariç)
- 84.56 Toprak, taş maden cevheri ve benzeri diğer madenî katı maddeleri (Toz veya hamur halinde olanlar dahil) ayırma, eleme, yıkama, kırma, ezme ve karıştırmaya mahsus makina ve cihazlar; madenî katı yakıtları, seramik hamurlarını, çimentoyu, alçıyı ve toz veya hamur halindeki diğer madenî maddeleri aglomere etmeye, kalıba dökmeye veya bunlara şekil vermeye mahsus makina ve cihazlar; kumdan dökümhane kalıpları yapmaya mahsus makinalar :
- b) Diğerleri :
- 29 Diğerleri
- c) Müteferrik aksam ve parçalar :
- 99 Diğerleri
- 84.59 Bu faslın başka pozisyonlarında zikri geçmiyen veya bulunmayan makinalar ve mekanik cihazlar.
(«84.59.10» Topraktan eşya imalinde kullanılan makinalar, «84.59.20» Nükleer reaktör makinaları «84.59.32» Yaprak sigara ve sigara imal eden makinalar, «84.59.42» Bobin sarmaya mahsus makina ve cihazlar, «84.59.43» Fırça imaline mahsus makina ve cihazlar ve «84.59.45» Tulumba tipindeki otomatik makina gresörleri hariç).
- 84.60 Maden dökümhaneleri için döküm kasaları; madenlerin, madenî karbürlerin, camın, madenî maddelerin (Seramik hamurları, beton, çimento, v.s.), kauçuğun ve sun'î plâstik maddelerin dökümünde kullanılan neviden kalıplar (Madenler için külçe kalıpları hariç).

No du tarif douvancier turc

- 99 Autres
- 84.45 Machines à l'excavation de métaux (à l'excl. des machines à l'excavation de métaux)
- 84.47 Machines à l'excavation de bois
- 84.50 Machines à l'excavation de métaux et la tr.
- 84.56 Machines à l'excavation de métaux et la tr.
- 29 Autres
- 99 Autres
- 84.59 Machines à l'excavation de métaux et la tr.
- 84.60 Châssis de machines à l'excavation de métaux et la tr.

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
84.61	Muslukçu eşyası ve boruculuğa ait benzeri diğer eşya (Tazyiki azaltıcı valfler ile termostatik valfler dahil) (Borular, kazanlar, depolar, sarnıçlar ve benzeri diğer kaplar için).
84.63	Transmisyon milleri, manivelâlar, yatak kovanlar, mil yatakları, dişliler ve sürtünme dişlileri, sürati eksiltici, artırıcı ve değiştirici tertibat, volanlar ve makaralar (Birkaç makaradan müteşekkil ağır yük kaldırmaya mahsus takımlar dahil), irtibat çarkları, birleştirme cihazları (Manşonlar, elâstiki birleştiriciler, v.s.) ve mafsâl contalar (Kardan contaları, Oldham contaları, v.s.).
85.01	Elektrik jeneratörleri, motorlar ve rotatif konvertisörler; statik transformatörler ve statik konvertisörler (Redresörler ve saire); reaktans bobinleri ve selfler. («85.01.40» Elektrik jeneratörleri (100 Kwa dan yukarı olanlar hariç)
85.05	El ile kullanılmaya mahsus elektromekanik aletler ve makinalı aletler (Motör takılmış).
85.07	Elektrik motörlü traş makinaları, saç kesme ve hayvan kırkma makinaları.
85.08	Dahili ihtiraklı motörleri ateşlemeye ve hareket ettirmeye mahsus tertibat ve cihazlar (Manyetolar, dinamomanyetolar, ateşleme bobinleri, ateşleme ve ısıtma bujileri, muharikler, v.s.); bu motörlerle birlikte kullanılan jeneratörler (Dinamolar) ve konjonktör-disjonktörler. («85.08.10» Konjonktör-Disjonktörler ve «85 08.20» bujiler hariç)
85.09	Bisiklet ve benzerleri ile motörlü kara nakil vasıtaları için elektrikli aydınlatma ve işaret cihazları, cam siliciler, buzlanma ve buğulamayı önleyici tertibat. («85.09.13» elektrikli kornalar, sirenler ve ses esasına dayanan elektrikli diğer işaret cihazları hariç)
85.11	Sanayide ve lâboratuvarlarda kullanılan elektrik fırınları (Elektrik endüksiyonu veya elektrik enerjisi kaybı suretiyle termik ameliyelerde kullanılmaya mahsus cihazlar dahil); kaynak, lehim ve kesme işleri için elektrikli makina ve cihazlar. («85.11.11» sanayi ve lâboratuvarlarda kullanılan elektrik fırınları ve «85.11.91» müteferrik aksam ve parçalar hariç)

No du tarif dovanier turc	
84.61	Articles les déte chaudiè
84.63	Arbres coussin cateurs les pou (manch ion (de
85.01	machin transfo bobines (à l'ex du n°
85.05	Outils pour en
85.07	Rasoirs
85.08	Appare pour m dynam et de c conjonc (à l'e et des
85.09	Appare faces, cycles (à l'ex appare 85.09.1
85.11	Fours appare inducti électriq (à l'ex ires du du n°

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
85.12	Elektrikli su ısıtıcılar, şofbenler ve daldırma suretiyle ısıtıcı cihazlar; bina, saha ve benzeri yerleri ısıtıcı elektrikli cihazlar; berber işleri için elektrotermik cihazlar (Saç kurutucular, saç kıvrırma cihazları, saç kıvrırma maşalarını ısıtma cihazları, v.s.); elektrik ütöleri; ev işlerinde kullanılan elektrotermik cihazlar; 85.24 pozisyonundakilerden gayri ısıtıcı rezistanlar :
— 20	Bina, saha ve benzeri yerleri ısıtmaya mahsus cihazlar
— 30	Berber işleri için elektrotermik cihazlar
— 50	Ev işlerinde kullanılan elektrotermik cihazlar
— 91	Aksam ve parçalar
85.13	Telli telefon ve telgraf için elektrikli cihazlar (Kuranportör ile uzak mesafeler muhaberesini temine mahsus cihazlar dahil) :
— 43	Kuranportör ile uzak mesafeler muhaberesini temine mahsus cihazlar
85.14	Mikrofonlar ve mesnetleri; hoparlörler ve alçak frekanslı elektrik amplifikatörleri :
— 20	Hoparlörler
— 30	Alçak frekanslı elektrik amplifikatörleri
85.15	Alıcı ve verici radyotelefon ve radyotelgraf cihazları, alıcı ve verici radyo ve televizyon cihazları (Gramofonla mücehhez alıcı radyo cihazları ile televizyon kameraları dahil); radyo ile seyrüseferi idareye mahsus cihazlar, radar cihazları ve radyo vasıtasıyla uzak mesafeleri kontrol cihazları :
y 91	Aksam ve parçalar (Antenler ve frekans değiştirici amplifikatörlerle antenler için diğer aksam ve teçhizat hariç)
85.18	Elektrik kondansatörleri (Sabit, değişebilir veya ayar edilebilir.)

No du tarif douanier turc	
85.12	Chauffe-eau, appareils électriques pour autres usages, coiffure (sèche-friser, etc.); frises pour usage domestique que celles d'usage professionnel
— 20	Appareils électriques pour autres usages
— 30	Appareils électriques pour coiffure
— 50	Appareils électriques pour usage domestique
— 91	Parties et pièces
85.13	Appareils électriques pour téléphone et télégraphe
— 43	Appareils électriques pour téléphone et télégraphe
85.14	Microphones et supports, haut-parleurs et amplificateurs de basse fréquence
— 20	Haut-parleurs
— 30	Amplificateurs de basse fréquence
85.15	Appareils électriques pour radio-téléphone et radio-télégraphe, appareils de réception pour radio et télévision, appareils de radioguidage et de télécommande
ex 91	Parties et pièces pour les appareils de radioguidage et de télécommande
85.18	Condensateurs

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
87.03	Hususi istimaller için motörlü kara nakil vasıtaları (Tamir arabaları, tulumbalı veya merdivenli arabalar, süpürmeye veya kar küremeye mahsus arabalar, tohum, gübre, su ve saire saçan arabalar, vinçli arabalar, projektörlü arabalar, atelye arabalar, radyoloji cihazlarıyla mücehhez arabalar ve benzerleri) (87.02 pozisyonundaki motörlü kara nakil vasıtaları hariç) :
— 10	Tamir arabaları
— 20	Arazözler
— 30	Kar küremeye mahsus arabalar
87.04	87.01, 87.02 ve 87.03 pozisyonlarında yer alan motörlü kara nakil vasıtalarının motörlü şasisleri.
87.05	87.01, 87.02 ve 87.03 pozisyonlarında yer alan motörlü kara nakil vasıtalarının karoserileri (şoför mahalleri dahil)
87.06	87.01, 87.02 ve 87.03 pozisyonlarında yer alan motörlü kara nakil vasıtalarının aksam, parça ve teferruatı,
87.07	Fabrika ve antrepolarda, kısa mesafelerde eşya taşımaya ve istif yapmaya ve benzeri işler görmeye mahsus motörlü şar-yolar (Motörün cinsi ne olursa olsun); demiryolu istasyonlarında kullanılan neviden traktörler; bunların aksam ve parçaları.
87.09	Motosikletler ve yardımcı motörü bulunan bisikletler (Sepetli veya sepetsiz); motosiklet ve her türlü bisiklet için ayrı olarak gelen sepetler.
87.10	Motörsüz bisikletler (Üç tekerlekli ve benzerleri dahil) :
— 10	İki tekerlekli bisikletler
87.12	87.09, 87.10 ve 87.11 pozisyonlarında yer alan nakil vasıtalarının aksam, parça ve teferruatı :
— 91	87.09 tarife pozisyonunda yer alan nakil vasıtalarının aksam, parça ve teferruatı
— 92	87.10 tarife pozisyonunda yer alan nakil vasıtalarının aksam, parça ve teferruatı
89.01	Gemiler ve suda işliyen diğer vasıtalar (Bu faslın diğer pozisyonlarına girenler hariç).
89.02	Römorkörler
89.05	Çeşitli yüzer vasıtalar (Rezervuarlar, dubalar, bağlama şamandıraları, işaret şamandıraları, işaret kuleleri ve benzerleri gibi).

No du tarif doutanier turc	
87.03	Voitures a transport voitures - voitures ch voitures pi et similaires
— 10	Voitures d
— 20	Arroseuses
— 30	Voitures c
87.04	Chassis de inclus, ave
87.05	Carrosserie à 87.03 i
87.06	Parties pi biles repr
87.07	Chariots gerbeurs détachées
87.09	Motocycle side - car présentés
87.10	Vélocipèd moteur :
— 10	Vélocipèd
87.12	P es, p aux n° 8
— 91	Parties, p au no 87
— 92	Parties, p n° 87.10
89.01	Bateaux
89.02	Remorque
89.05	Engins fl d'amarra

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
90.04	Gözlükler, yaylı gözlükler, saplı gözlükler, toz veya güneş gözlükleri ve benzerleri (Tıbbi, koruyucu, v.s.).
90.14	Jeodezi, topografya, arazi ölçme, irtifa ölçme, fotogrametri ve hidrografi, seyrüsefer (Deniz, nehir ve hava), meteoroloji, hidroloji ve jeofiziğe ait alet ve cihazlar; pusulalar ve telemetreler :
— 40	Meteorolojiye ait alet ve cihazlar
— 91	Meteorolojiye ait alet ve cihazların aksam ve parçaları
90.27	Diğer sayaçlar (Devir adedi sayaçları, istihsal sayaçları, taksimetreler, katedilen mesafe sayaçları, podometreler, v.s.), sür'at müş'irleri ve takimetreler (Manyetik takimetreler dahil, 90.14 pozisyonundakiler hariç); stroboskoplar.
90.28	Ölçü, muayene, kontrol, tanzim veya tahlil işlerinde kullanılan elektrikli veya elektronik alet ve cihazlar :
— 10	Voltmetreler, potansiyometreler, elektrometreler
— 20	Ampermetreler, galvanometreler
— 30	Wattmetreler
91.02	Saat makinalı masa ve duvar saatleri ve münebbihli saatler.
91.04	Saat makinalı olanlardan gayri masa, duvar ve bina saatleri, münebbihli saatler ve benzeri saatçi cihazları.
92.11	Gramofonlar, diktafonlar ve ses kaydetmeye ve seri halinde çoğaltmaya mahsus diğer cihazlar (Plâk, şerit ve tel çevirenler dahil) (Ses diyaframı bulunsun bulunmasın); televizyonda manyetik usulle hayal ve ses kaydına ve bunların seri halinde çoğaltılmasına mahsus cihazlar. («92.11.10» Gramofonlar hariç)
92.12	92.11 pozisyonundaki cihazlar veya benzeri kaydedici cihazlar için mesnetler; doldurulmak üzere hazırlanmış veya doldurulmuş plâklar, üstüvaneler, mumlar, şeritler, filmler, teller, v.s.; plâk imali için galvanik matris ve kalıplar.
92.13	92.11 pozisyonundaki cihazlar için diğer aksam, parça ve teferruat :

No du tarif douvancier turc	
90.04	Lunettes (main et c)
90.14	Instrumen d'arpenta raphie, d météorolog télémètre
— 40	Instrumen
— 91	Parties e météorolog
90.27	Autres ca taximètre indicateu 90.14, y
90.28	Instrume mesure, d'analys — 10 Voltmètr — 20 Ampèren — 30 Wattmètr
91.02	Pendulet
91.04	Horloges à mouve
92.11	Phonogr d'enregi rne ou sans reprodu magnéti (à d'excl
92.12	Support enregist films, f matrice disques
92.13	Autres repris c

Türk Gümrük Tarife No.	Malların tanımı
— 40	Manyetik ses lektörleri
— 90	Diğerleri
93.04	Diğer ateşli silâhlar (93. 02 ve 93.03 pozisyonlarındakiler hariç, barutun itme kuvveti ile işliyen benzeri silâhlar dahil) (Füze atan tabancalar, mermisiz atış için tabanca ve revolverler, paragrel toplar, palamar atan toplar, v.s. gibi).
93.05	Diğer silâhlar (Yayla, gaz veya tazyikli hava ile işliyen tüfek, karabina ve tabancalar dahil).
93.06	Silâhların aksam ve parçaları (93.01 pozisyonundakiler hariç, tüfeklerin tahta aksamı ile, ateşli silâhların taslak halindeki namluları dahil) .
— 93	Av tüfeklerinin aksam ve parçaları
93.07	Mermiler ve mühimmat (Mayınlar dahil); bunların aksam ve parçaları (Saçmalar, av kurşunları ve fişek sıkıları dahil) :
— 21	Av tüfekleri için fişek ve mühimmat
94.04	Somiyalar; yaylı veya dahilen herhangi bir madde ile doldurulmuş yatak takımları ve benzerleri (Şilteler, yorganlar, diz ve ayak örtüleri, yastıklar, puflar, v.s. gibi; sünger görünümlü veya hücreli kauçuk veya sunî plâstik maddelerden olanlar dahil yüzleri kaplanmış olsun olmasın).
95.01	İşlenmiş bağa ve mamûlleri.
95.02	İşlenmiş sedef ve mamûlleri.
95.03	İşlenmiş fildişi ve mamûlleri.
95.04	İşlenmiş kemik ve mamûlleri.
96.02	Fırça cinsinden eşya (Fırçalar, süpürge fırçalar, ressam ve boyacı fırçaları ve benzerleri; makina aksamından olan fırçalar dahil); boya ve badana ruloları; kauçuktan ve benzeri diğer yumuşak maddelerden süpürgeler ve silgiler (Fotoğrafçılıkta kullanılan merdaneli kurulayıcılar hariç) :
— 22	Elbise ve tuvalet fırçaları
97.01	Çocukların eğlenmesine mahsus tekerlekli arabalar ve vasıtalar (Ezcümle : bisikletler, trotinetler, makinalı atlar, pedallı otomobiller, yapma bebekleri için arabalar ve benzerleri).

No du tarif douanier turc	
— 40	Lecteurs
— 90	Autres
93.04	Armes à y compris poudre, t pour le ti etc.
93.05	Autres ar ressort, à
93.06	Parties et n° 93.01 canons d
— 93	Parties et
93.07	Projectiles détachées bourres p
— 21	Projectiles
94.04	Sommiers ressorts o matières, poufs, or plastique recouvert
95.01	Ecaille tra
95.02	Nacre tra
95.03	Ivoire tra
95.04	Os trava
96.02	Articles d similaires machines autres m
— 22	Brosses p
97.01	Voitures tels que à pédale

Türk Gümrük Tarife No.	Mallann tanımı
97.02	Her nevi yapma bebek.
97.03	Diğer oyuncaklar; eğlence için küçültülmüş modeller :
— 90	Diğerleri
97.04	Sosyete oyunlarına mahsus eşya (Umumi yerler için motörlü veya makinalı oyunlar, pingpong, bilârd ve gazino oyunlarına mahsus masalarla diğer levazımat dahil).
97.05	Eğlence ve bayramlar için eşya, kotiyon eşyası ve sürpriz eşyası; Noel ağaçlarına mahsus süs eşyası ve Noel eğlenceleri için benzeri diğer eşya (Sun'î Noel ağaçları, süslenmiş veya süslenmemiş kreşler, kreş için eşya ve hayvanlar, tahta ayakkabılar, ağaç kütükleri, Noel babalar, v.s.).
97.06	Açık hava oyunları, jimnastik, atletizm ve diğer sporlar için alet, cihaz ve levazımat (97.04 pozisyonundaki eşya hariç).
97.07	Her şekilde kullanılmaya elverişli olta iğneleri ve ağ kepçeler; olta ile balık avına mahsus eşya; kuş avcılığına mahsus yapma kuşlar, tarla kuşu avında kullanılan aynalar ve benzeri av levazımatı. («97.07.10» Olta iğneleri hariç)
97.08	Atlı karıncalar, salıncaklar, atış yerlerine ve diğer panayır eğlencelerine mahsus vasıtalar (Seyyar sirkler, seyyar hayvan sergileri ve seyyar tiyatrolar dahil).
98.01	Düğmeler, üzerine mensucat veya diğer maddeler kaplanmış düğmeler, yaka düğmeleri, kol düğmeleri, çıtçıtlar ve benzerleri (Düğme taslakları ve düğme aksamı dahil).
98.05	Kurşun kalemler (98.03 pozisyonundakiler hariç), kurşun kalem kurşunları, kayagan taşından «Arduvaz» kurşun kalemler, pasteller ve kömür kalemler; yazı ve resim tebeşirleri; terzi tebeşirleri ve bilârd tebeşirleri.

No du tarif douanier turc	
97.02	Poupées d
97.03	Autres jou
— 90	Autres
97.04	Articles po à mouven billards-m
97.05	Al es po et articles Noël et a Noël artif pour crèch
97.06	Articles et l'athlétism n° 97.04
97.07	Hameçons pêche à la chasse sim (à l'exclusi
97.08	Manèges, foraines, amplants
98.01	Boutons, b ires (y com parties de
98.05	Crayons (y fusains; cr de billards

Türk Gümrük
Tarife No.

Türkiye tarafından özel yardım kaynaklarının
kullanılmasına ilişkin

4 sayılı EK

ÂKİT TARAFLAR,

Özel yardım kaynaklarının Türkiye tarafından kullanılmasını engelleme-
mek ARZUSUYLA,

aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR :

1. Ortaklık Anlaşması veya Katma Protokol hükümlerinin, Türk ekonomisi
amrine verilmiş özel yardım kaynaklarının Türkiye tarafından kullanılmasını en-
gellemesi halinde, Türkiye, Ortaklık Konseyine bildirdikten sonra :

- a) Satın alınması söz konusu kaynaklardan finanse edilen malların ithali
için, Katma Protokolün 20 nci maddesinin 4 üncü fıkrasına uyarak tari-
fe kontenjanları açmak;
- b) Amerika Birleşik Devletlerinin «Public Law 480»inin III üncü kısmında
öngörülen veya bir gıda yardımı programı çerçevesinde yapılan hibe-
lere konu olan malları vergi veya resimden muaf olarak ithal etmek;
- c) Özel yardım kaynaklarının kullanımının bunları sağlayan ülkelerden
ithalât yapılmasına bağlı olması ve Türkiye'nin veya bu ülkelerin ya-
sama hükümlerinin bir ihale usulünü zorunlu kılması hallerinde,
ihaleleri yalnız bu ülkeler kaynaklı malları tedarik edenlerle sınır-
lamak;

yetkisine sahiptir.

2. Bu Ekin hükümlerinden yararlanarak Türkiye'ye ithal edilmiş olan mal-
lar, ne aynen ve ne de işlendikten veya değiştirildikten sonra Topluluğa ihraç
edilebilir.

3. Bu ekin hükümleri Ortaklığın iyi işleyişini engelleyemez.

4. Geçiş Döneminin sonunda, Ortaklık Konseyi, gerekiyorsa, bu Ekin hü-
kümlerinin yürürlükte kalmasını kararlaştırabilir.

Bu arada, bu Ekin 1 inci fıkrasında belirtilen kaynakların niteliğinde ve-
ya kullanım usullerinde değişiklikler olur veya bu kullanımda güçlükler beli-
rirse, Ortaklık Konseyi uygun tedbirler almak üzere durumu yeniden inceler.

LES PARTIES CONTRACTA

SOUCIEUSES de ne pas
tance par la Turquie,

SONT CONVENUES des d

1. Si les dispositions
nel font obstacle à l'utilis
tance mises à la disposit
notification au Conseil d'

a) d'ouvrir des c
paragraphe 4
handises dont

b) d'importer en
prévus par le
effectués au t

c) de restreindre
originaires des
tance lorsque
tation de mar
une procédure
tions législativ

2. Les produits impo
nexe ne peuvent ni en l
portés vers la Commun

3. Les dispositions
bon fonctionnement de l

4. A la fin de la p
si les dispositions de la

Entre-temps, si des
sources visées au paragra
de leur utilisation, ou si
Conseil d'Association rée
appropriées.

Alman iç ticaretine ve buna bağlı sorunlara ilişkin

5 sayılı EK

ÂKİT TARAFLAR,

Almanya'nın bölünmüş olmasından doğan bugünkü şartları GÖZÖNÜNDE TUTARAK,

aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR :

1. Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanunu ile yöneltilen Alman topraklarıyla, Alman iç ticaretine dahil olup Temel Kanunun uygulanmadığı Alman toprakları arasındaki alışverişlerde, Ortaklık Anlaşmasının veya Katma Protokolün uygulanması, Almanya'da bu ticaretin bugünkü rejiminde hiçbir değişiklik gerektirmez.

2. Her Âkit Taraf, Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanununun uygulanmadığı Alman toprakları ile alışverişlerini ilgilendiren anlaşmalardan ve bunların uygulama hükümlerinden diğer Âkit Tarafa bilgi verir; bu uygulamanın Ortaklık ilkelerine aykırı düşmemesini gözetir ve özellikle diğer Âkit Taraf ekonomisine verebileceği zararları önlemek üzere uygun tedbirleri alır.

3. Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanununun uygulanmadığı topraklarla yaptığı ticaretten kendisi için ortaya çıkabilecek güçlükleri önlemek üzere uygun tedbirleri alabilir.

relat

LES PARTIES CONTRACTA

PRENANT en considérat
la division de l'Allema

SONT CONVENUES des

1. Les échanges e
mentale de la Républi
où la loi fondamentale
rieur allemand, l'applic
onnel n'exige aucune m
magne.

2. Chaque Partie
accords intéressant les é
mentale de la Républi
que de leurs dispositio
soit pas en contradictio
ment les mesures appro
être causés dans l'écono

3. Chaque Partie
vue de prévenir les dif
l'autre Partie Contracta
de la République fédéra

Tarım ürünlerine uygulanacak rejime ilişkin

6 sayılı EK

MADDE 1

Katma Protokolün 35 inci maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen rejim aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir.

BÖLÜM 1

TOPLULUĞA İTHALÂTTA TERCİHLİ REJİM

MADDE 2

Aşağıdaki listede yer alan Türkiye kaynaklı ürünler, Ortak Gümrük Tarifesi hadlerinin % 50'sine eşit gümrük vergileri ile Topluluğa ithal edilir.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
07.01	Sebzeler ve yenilen nebatlar (Taze veya soğutulmuş) : E. Yabani enginar ve yenilebilir yaprakları («cardes ve cardons») F. Baklagil sebzeler (Tane veya kabuklu) : y. III. Diğerleri : — Baklalar : — 1 Temmuz'dan 30 Nisan'a kadar N. Zeytinler : I. Yağ üretiminden başka kullanımlara tahsis edilenler (a) 07.01 O. Hint hıyarları (Kepariler) S. Tatlı biberler (Capsicum grossum) y. T. Diğerleri : — Maydanoz

(a) Bu alt pozisyona kabul yetkili makamlarca tesbit olunacak şartlara bağlıdır.

Le régime prévu à l'
défini aux articles suivants

REGIME

Les produits dont la
l'importation dans la Co
des droits du tarif douan

No du tarif douanier commun	
-----------------------------------	--

07.01 Légum

E. C

F. L

(

N.

O.

S.

ex T.

(a) L'admission dans
déterminer par les

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Maliann tanımı
07.03	Sebzeler ve yenilen nebatlar (Tuzlu su içinde, kükürtlü su veya muvakkaten muhafazalarını temine yarayan başka maddeler katılmış su içinde, fakat özellikle derhal yenilmek maksadıyla hazırlanmamış) : A. Zeytinler : I. Yağ üretiminden başka kullanımlara tahsis edilenler (a) B. Hint hiyarları (Kapariler)
08.03	İncirler (Taze veya kuru) : A. Taze olanlar
08.04	Üzümler (Taze veya kuru) : A. Taze olanlar : I. Sofralık : y. a) 1 Kasım'dan 14 Temmuz'a kadar : — 1 Aralık'tan 31 Aralık'a kadar — 18 Haziran'dan 14 Temmuz'a kadar y. b) 15 Temmuz'dan 31 Ekim'e kadar : — 15 Temmuz'dan 17 Temmuz'a kadar
08.05	Sert kabuklu meyvalar (08.01 pozisyonundakilerden başkaları) (Taze veya kuru) (Kabuklu, kabuksuz veya iç kabukları çıkarılmış olsun olmasın) : D. Fıstıklar E. Pekan cevizleri y. F. Diğerleri : — Çam fıstıkları
08.06	Elmalar, armutlar ve ayvalar (Taze) : C. Ayvalar
08.12	Kurutulmuş meyvalar (08.01 ilâ 08.05 dahil pozisyonlarından başkaları) : A. Kayısılar B. Şeftaliler, «brugnon» ve «nectarine» türleri dahil

(a) Bu alt pozisyona kabul yetkili makamlarca tesbit olunacak şartlara bağlıdır.

No du tarif douanier commun	
07.03	- Légumes soufrée ou assurer prov lement prébi A. Olive I. des l'hu Câpre
08.03	Figues, fr A. Fraîch
08.04	Raisins, f A. Frais I. de ex c
08.05	Fruits à c secs, mêm D. Pistach E. noix d ex F. autres : — Gro
08.06	Pommes, p C. Coings
08.12	Fruits séché A. Abricot B. Pêches,

(a) L'admission dans cette section est déterminée par les autorités

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malları tanımlı
	D. Elmalar ve armutlar
	E. Papayalar (Papayes)
	F. Karışık meyvalar :
	I. Eriksiz olanlar
	G. Diğerleri
20.01	Sebzeler, yenilen nebatlar ve meyvalar (Sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya muhafaza edilmiş) (Tuz, baharat, hardal veya şeker katılmış olsun olmasın) :
	y. B. Diğerleri :
	— Sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya muhafaza edilmiş (Tuz, baharat veya hardal katılmış veya katılmamış olup şeker ihtiva etmeyenler) (Turşuluk küçük hıyarlar hariç)
20.02	Sebzeler ve yenilen nebatlar (Sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya muhafaza edilmiş olanlar hariç) :
	F. Hint hıyarları (Kapariler) ve zeytinler
	y. H. Diğerleri (Havuçlar ve karışık olanlar hariç) (1)
20.05	Meyva ezme ve pestilleri, reçeller, pelteler, marmelâtlar (Pişirilerek hazırlanmış) (Şeker katılmış olsun olmasın) :
	C. Diğerleri :
	y. III. Zikredilmeyenler :
	— İncir ezmeleri
20.06	Meyvalar (Başka şekilde hazırlanmış veya muhafaza edilmiş) (Şeker veya alkol katılmış olsun olmasın) :
	A. Kavrulmuş sert kabuklu meyvalar (Yer fıstıkları dahil)
	(1) Bu pozisyon diğerleri arasında kavrulmuş nohutları da (Leblebiler) kapsar.

No du tarif douanier commun	
	D. Pommes
	E. Papayes
	F. Macédoine
	I. sans sucre
	G. autres
20.01	Légumes préparés ou conservés avec du vinaigre ou des épices, y compris les légumes ex B. autres
	— Les légumes préparés ou conservés avec du vinaigre ou des épices, y compris les légumes ex B. autres
20.02	Légumes préparés ou conservés sans vinaigre
	F. Câpres et olives
	ex. H. autres
20.05	Purées de fruits obtenues par cuisson
	au sucre ou sans sucre
	ex. A. autres
20.06	Fruits autres que ceux de la position 20.01, préparés ou conservés avec du sucre ou de l'alcool
	A. Fruits secs
(1)	Cette position comprend également les pois chiches (Lentilles) inclus.

MADDE 3

Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler, Topluluğa gümrük vergilerinden ve eş etkili vergi veya resimlerden muaf olarak ithal edilir :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
08.04	Üzümler (Taze veya kuru) :
	B. Kuru olanlar :
	1. İçinde net 15 Kg. veya daha az mal bulunan ilk ambalajlarda

MADDE 4

1. Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler Ortak Gümrük Tarifesi hadlerinin % 60'ına eşit gümrük vergileri ile Topluluğa ithal edilir :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
y. 08.02	A Taze portakallar

2. Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler Ortak Gümrük Tarifesi hadlerinin % 50'sine eşit gümrük vergileri ile Topluluğa ithal edilir :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
y. 08.02	B Taze mandalinalar ve satsumalar; taze klemantinler, tanje-rinler ve benzeri diğer turuncgil melezleri
y. 08.02	C Taze limonlar

3. Referans fiyatlarının uygulandığı dönemde, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri, Topluluk piyasasında Türkiye'den ithal edilen turuncgillerin fiyatlarının, gümrüklemeyi müteakip ve çeşitli turuncgil kategorileri için geçerli uyum katsayılarının dikkate alınmasından ve ulaştırma giderleriyle gümrük vergileri

Les produits énumérés ci-dessous, à l'importation dans la Communauté, sont exonérés d'effet équivalent :

No du tarif douanier commun	
08.04	Raisins, frais
	B. Secs :
	1. présents
	2. séchés

1. Les produits énumérés ci-dessous, à l'importation dans la Communauté, sont exonérés des droits du tarif douanier commun :

No du tarif douanier turc	
ex 08.02	A Oranges

2. Les produits énumérés ci-dessous, à l'importation dans la Communauté, sont exonérés des droits du tarif douanier commun :

No du tarif douanier commun	
ex 08.02	B Mandarines et autres hybrides
ex 08.02	C Citrons

3. Pendant la période de référence, les prix de référence des paragraphes 1 et 2, à l'intérieur de la Communauté, sont, après dédouanement, les mêmes pour les différentes catégories

dışındaki ithalât vergi veya resimlerinin çıkarılmasından sonra, ilgili döneme ait olan ve Ortak Gümrük Tarifesinin yansıma payı ve 100 kilogramda götürü 1,20 hesap birimi kadar arttırılmış bulunan referans fiyatlarına eşit veya bu fiyatlardan yüksek olması şartı ile uygulanır.

4. 3 üncü fıkrada belirtilen ulaştırma giderleri ve gümrük vergileri dışındaki ithalât vergi veya resimleri, meyva ve sebze sektöründe kademeli bir Ortak Piyasa Düzeni kurulmasına ilişkin 23 sayılı Yönetmelikte belirtilen giriş fiyatlarının hesabı için öngörülenlerle aynıdır.

Bununla beraber, Topluluk, 3 üncü fıkrada belirtilen gümrük vergileri dışındaki ithalât vergi veya resimlerinin çıkarılmasında, düşülecek miktarın hesabını, bu vergi veya resimlerin giriş fiyatları üzerindeki yansımasından doğabilecek sakıncaları giderecek şekilde, kaynaklara göre yapmak imkânını saklı tutar.

5. 23 sayılı Yönetmeliğin 11 inci maddesi hükümleri uygulamada kalır.

6. 1 nci ve 2 nci fıkra hükümlerinden doğacak faydaların anormal rekabet şartları içinde kaybolması veya kaybolma tehlikesine düşmesi halinde, bu durumun ortaya çıkardığı sorunları incelemek amacıyla, Ortaklık Konseyinde danışmalar yapılabilir.

MADDE 5

Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler Topluluğa ad valorem % 3 bir gümrük vergisi tahsil edilerek ithal edilir. Bu vergi, Katma Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten bir yıl sonra % 2'ye ve iki yıl sonra % 1'e indirilir. Söz konusu vergi üçüncü yılın sonunda kaldırılır.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
08.03	İncirler (Taze ve kuru) : y. B. Kuru olanlar : — İçinde net 15 Kg. veya daha az mal bulunan ilk ambalâjlarda

port et des taxes à l'importation ou égaux aux prix de référence du tarif douanier commun de 1,20 unité de compte p

4. Les frais de transport de douane, visés au paragraphe d'entrée visés au règlement d'organisation commune des

Toutefois, pour la détermination des droits de douane, visés au paragraphe, il est possible de calculer le montant du droit résultant éventuellement de ces origines.

5. Les dispositions de

6. Dans le cas où les dispositions 1 et 2 seraient ou risquent d'être anormales de concurrence, le Conseil d'Association afin d'être ainsi créée.

Les produits énumérés à l'importation dans la Communauté. Ce droit est réduit à 2 % additionnel et à 1 % de la troisième année.

No du tarif douanier commun	
08.03	Figues, ex B.

MADDE 6

Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler Topluluğa, yılda 18.700 tonluk bir Topluluk tarife kontenjanı çerçevesinde, ad valorem % 2,5 oranında bir gümrük vergisi tahsil edilerek ithal olunur :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
08.05	Sert kabuklu meyvalar (08.01 pozisyonundakilerden başkaları) (Taze veya kuru) (Kabuklu, kabuksuz veya iç kabukları çıkarılmış olsun olmasın) : y. F. Diğerleri : — Fındıklar

MADDE 7

1. Tamamen Türkiye'de üretilerek doğrudan doğruya Topluluğa nakledilen, Ortak Gümrük Tarifesinin 15.07 A II alt pozisyonunda yer alan rafine işleme görenler dışındaki zeytinyağı ithalatında alınacak prelevmanın, yağlı maddeler sektöründe bir Ortak Piyasa Düzeni kurulmasına ilişkin 136/66/CEE sayılı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca hesaplanan ve ithal sırasında alınan prelevmandan 100 kilogramda 0,5 hesap birimi indirilerek uygulanması için, Topluluk gerekli bütün tedbirleri alır.

2. Bunun dışında, Türkiye'nin ihracata özel bir vergi veya resim uygulaması ve bu özel vergi veya resmin ithal fiyatına aksetmesi şartıyla Topluluk, ödenen vergi veya resme eşit bir miktarı, 100 Kg. da 4,5 hesap birimlik bir sınır içinde, 1 inci fıkrada belirtilen hesap sonucunda bulunan prelevman miktarından indirir.

Her Akit Taraf, bu fıkranın uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

3. Bu maddede öngörülen sistemin işlemesi konusunda Ortaklık Konseyinde danışmalar yapılabilir.

Les produits énumérés ci-dessus sont admissibles à l'importation dans la Communauté dans la limite d'un contingent de 18.700 tonnes :

No du tarif douanier commun	
08.05	Fruits à coque (autres que les amandes) même sans leur enveloppe : ex F. autres : — N

1. La Communauté prend les mesures nécessaires pour que le régime de faveur soit effectivement applicable à l'importation des produits énumérés ci-dessus, que celle ayant subi un processus de raffinage, à l'exception du tarif douanier commun, directement de ce pays dans la Communauté, conformément aux dispositions du présent article portant établissement d'une réduction de 0,5 unité de compte par 100 kilogrammes des matières grasses, appliquée au compte par 100 kilogrammes.

2. En outre et à condition que l'exportation et que le paiement de la taxe de sortie de la Communauté diminue le montant de la taxe de sortie au paragraphe 1, d'un montant de 4,5 unités de compte par 100 kilogrammes.

Chaque Partie Contractante s'engage à assurer l'application du présent paragraphe.

3. Des consultations spéciales entre les Parties Contractantes peuvent avoir lieu à tout moment.

MADDE 8

Türkiye kaynaklı aşağıda sayılan ürünler gümrük vergilerinden muaf olarak Topluluğa ithal edilir :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
24.01	Ham ve mamûl olmayan tütün; tütün döküntüleri

MADDE 9

Aşağıdaki listede yer alan Türkiye kaynaklı ürünler, Ortak Gümrük Tarifesi hadlerinin % 25'ine eşit gümrük vergileri ile Topluluğa ithal edilir. Bu vergiler Katma Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten iki yıl sonra Ortak Gümrük Tarifesi hadlerinin % 10'una indirilir. Söz konusu vergiler üçüncü yılın sonunda kaldırılır.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
01.01	Canlı atlar, merkepler ve her cins katırlar : A. Atlar I. Saf kan damızlıklar (a) III. Diğerleri B. Merkepler C. Her cins katırlar
01.02	Canlı siğir cinsi hayvanlar (Manda cinsi dahil) : A. Ehlî cinsler : I. Saf kan damızlıklar (a) B. Diğerleri
01.03	Canlı domuz cinsi hayvanlar : A. Ehlî cinsler : I. Saf kan damızlıklar (a) B. Diğerleri

(a) Bu alt pozisyona kabul yetkili makamlarca tesbit olunacak şartlara bağlıdır.

Les produits énumérés
l'importation dans la Com

No du tarif douanier commun	
-----------------------------	--

24.01 Tabacs b

Les produits dont l'importation dans la Com
droits du tarif douanier c
tarif douanier commun
l'entrée en vigueur du P
troisième année.

No du tarif douanier commun	
-----------------------------	--

01.01 Chevaux

A. Che

I. r

III. a

B. An

C. Mu

01.02 Animaux

du gen

des

I.

B. aut

01.03 Animaux

A. de

I.

B. au

(a) L'admission dans c
déterminer par les

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
02.01	01.01 ilâ 01.04 (dahil) pozisyonlarına giren hayvanların etleri ve yenilen sakatatı (Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş) : A. Etler : y. I. Merkep ve katır cinsi hayvanların etleri II. Sığır cinsi hayvanların etleri : b) Diğerleri III. Domuz cinsi hayvanların etleri : b) Diğerleri y. IV Diğerleri (Ehlî koyun cinsi hayvanların etleri hariç) B. Sakatat : I. İspençiyâri müstahsallar imaline tahsis olunanlar (a) II. Diğerleri : a) At, merkep ve katır cinsi hayvanların sakatatı y. d) Zikredilmeyenler (Ehlî koyun cinsi hayvanların sakatatı hariç)
02.04	Diğer etler ve yenilen sakatat (Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)
02.06	Her nevi etler ve yenilen sakatat (Kümes hayvanlarının karaciğerleri hariç) (Tuzlanmış veya salamura edilmiş, kurutulmuş veya tütülenmiş) : C. Diğerleri : y. II. Zikredilmeyenler (Ehlî koyun cinsi hayvanlara ait et ve sakatat hariç)
04.05	Kuş yumurtaları ve yumurta sarıları (Taze, kurutulmuş veya başka şekilde muhafaza edilmiş) (Şekerli olsun olmasın) : A. Kabuklu yumurtalar (Taze veya muhafaza edilmiş) : II. Diğer yumurtalar B. Kabuksuz yumurtalar ve yumurta sarıları : II. Diğerleri

(a) Bu alt pozisyona kabul yetkili makamlarca tesbit olunacak şartlara bağlıdır.

No du tarif douanier commun	
02.01	Viandes à 01.04 A. Vian ex II II ex IV B. Aba I. d II. c a ex d
02.04	Autres vi
02.06	Viandes des foies C. autre ex II
04.05	Oeufs d' conservé A. Oeuf II. c B. Oeuf II. c

(a) L'admission dans cet
déterminer par les a

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
10.10 05.04	Tam veya parça halinde hayvan bağırsakları, mesaneleri ve mideleri (Balıklarinkiler hariç)
05.15	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan hayvani menşeli müstahsallar; 1 inci veya 3 üncü fasıllara dahil olup insanın yemesine elverişli olmayan cansız hayvanlar.
y. B. Diğerleri	— Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan hayvani menşeli müstahsallar; 1 inci fasla dahil olup insanın yemesine elverişli olmayan cansız hayvanlar.
y. 07.05	Baklagil kuru sebzeler, kabukları ayıklanmış (İç kabukları çıkarılmış veya taneleri kırılmış olsun olmasın). (Tohumluklar hariç)
08.01	Hurma, muz, ananas, mango, mangust, avokado armudu, Hint armudu, Hindistan cevizi, Brezilya cevizi, Kaju (Mahun veya anakard) cevizi (Taze veya kuru) (Kabuklu veya kabuksuz) : A. Hurmalar D. Avokado armutları E. Hindistan cevizleri ve kaju cevizleri : I. Hindistan cevizinin suyu alınmış etli kısmı II. Diğerleri F. Brezilya cevizleri G. Diğerleri
y. Fasil 9	Çay ve baharat, Paraguay çayı (No. 09.03) hariç
11.03	07.05 pozisyonunda yer alan baklagil kuru sebzelerin unları
11.04	8 inci fasılda yer alan meyvaların unları
11.08	Nişastalar; inülin : B. inülin

No du tarif douanier commun	
05.04	Boyaux, autres
05.15	Produits animaux
ex 07.05	Légumes à l'ex
08.01	Dattes, goyaves ou d'A. D. A. E. N. I. II. F. N. G. a
ex Chapitre 9	Thé
11.03	Farin
11.04	Farin
11.08	Amidon B. I.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
12.07	Başlıca itiriyatçılıkta, tababette veya haşarat ve parazitlerin itilâfında ve benzeri işlerde kullanılan nebatlar, nebat parçaları, tohum ve meyvalar (Taze veya kuru) (Kesilmiş kırılmış veya toz haline getirilmiş olsun olmasın)
12.08	Keçi boynuzu (Taze veya kuru) (Kırılmış veya toz haline getirilmiş olsun olmasın); tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan ve bilhassa insan gıdası olarak kullanılmaya elverişli olan meyva çekirdekleri ve nebatî müstahsallar.
12.09	Hububat sapları ve kavuzları (İşlenmemiş) (Kıyılmış olsun olmasın)
y. 12.10	Hayvan yemi pancar ve kökler, İsveç şalgamı; kuru ot, kaba yonca, evliya otu, yonca, hayvan yemi lâhana, acı bakla, fiğ ve benzeri hayvan yemi sair nebatî müstahsallar (Suyu alınmış yeşil otların unları hariç)
y. 15.02	Keçi cinsi hayvanların iç yağları (Ham veya eritilmiş) (İlk mahsul «Premiers Jus» denilen iç yağları dahil)
15.03	Stearin soler; oleo-stearin; mayı domuz yağı ve emülsiyon haline getirilmemiş oleo-margarin (Karşılıksız veya herhangi bir şekilde hazırlanmamış)
y. 16.01	Etten, sakatatın veya kandan yapılan sucuk, sosis, salam ve benzerleri (Domuz, siğir ve koyun cinsi hayvanların et ve sakatatını ihtiva edenler hariç)
16.03	Et hülâsaları ve suları
18.01	Kakao tane ve kırıkları (Çiğ veya kavrulmuş)
18.02	Kakao kabukları (Dış ve iç), zarları ve döküntüleri
22.07	Elma şarabı, armut şarabı, bal şarabı ve tahammür mahsulü sair içkiler
23.01	Et ve sakatatın, balıkların ve kabuklu hayvanlarla naimelerin insan tarafından yenilmeye elverişli olmayan unları ve tozları; kıkırdaklar :

No du tarif douanier commun	Désignation des marchandises
12.07	Plantes, parties de plantes, graines et fruits des espèces utilisées principalement en parfumerie, en médecine ou à usages insecticides, parasitiques et similaires, frais ou secs, même coupés, concassés ou pulvérisés
12.08	Caroubes fraîches ou sèches, même concassées ou pulvérisées; noyaux de fruits et produits végétaux servant principalement à l'alimentation humaine, non dénommés ni compris ailleurs
12.09	Pailles et balles de céréales brutes, même hachées
ex 12.10	Betteraves fourragères, rutabagas, racines fourragères; foin, luzerne, sainfoin, trèfle, choux fourragers, lupin, vesces et autres produits fourragers similaires, à l'exclusion des farines de fourrage vert déshydratées
ex 15.02	Suifs de l'espèce caprine, bruts ou fondus, y compris les suifs dits «premiers jus»
15.03	Stéarine solaire; oléo - stéarine; huile de saindoux et oléo - margarine non émulsionnée, sans mélange ni aucune préparation
ex 16.01	Saucisses, saucissons et similaires, de viandes, d'abats ou de sang, à l'exclusion de ceux contenant de la viande ou des abats des espèces porcine, bovine ou ovine
16.03	Extraits et jus de viande
18.01	Cacao en fèves et brisures de fèves, bruts ou torréfiés
18.02	Coques, pelures, pellicules et déchets de cacao
22.07	Cidre, poiré, hydromel et autres boissons fermentées
23.01	Farines et poudres de viandes et d'abats, de poissons, crustacés ou mollusques, impropres à l'alimentation humaine; cretons :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
12.07	Başlıca itiriyatçılıkta, tababette veya haşarat ve parazitlerin itlâfında ve benzeri işlerde kullanılan nebatlar, nebat parçaları, tohum ve meyvalar (Taze veya kuru) (Kesilmiş kırılmış veya toz haline getirilmiş olsun olmasın)
12.08	Keçi boynuzu (Taze veya kuru) (Kırılmış veya toz haline getirilmiş olsun olmasın); tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan ve bilhassa insan gıdası olarak kullanılmaya elverişli olan meyva çekirdekleri ve nebatî müstahsallar.
12.09	Hububat sapları ve kavuzları (İşlenmemiş) (Kıyılmış olsun olmasın)
y. 12.10	Hayvan yemi pancar ve kökler, İsveç şalgamı, kuru ot, kaba yonca, evliya otu, yonca, hayvan yemi lâhane, acı bakla, fiğ ve benzeri hayvan yemi sair nebatî müstahsallar (Suyu alınmış yeşil otların unları hariç)
y. 15.02	Keçi cinsi hayvanların iç yağları (Ham veya eritilmiş) (İlk mahsul «Premiers Jus» denilen iç yağları dahil)
15.03	Stearin soler; oleo-stearin; mayı domuz yağı ve emülsiyon haline getirilmemiş oleo-margarin (Karşılıksız veya herhangi bir şekilde hazırlanmamış)
y. 16.01	Etten, sakatattan veya kandan yapılan sucuk, sosis, salam ve benzerleri (Domuz, sığır ve koyun cinsi hayvanların et ve sakatatını ihtiva edenler hariç)
16.03	Et hülâsaları ve suları
18.01	Kakao tane ve kırıkları (Çiğ veya kavrulmuş)
18.02	Kakao kabukları (Dış ve iç), zarları ve döküntüleri
22.07	Elma şarabı, armut şarabı, bal şarabı ve tahammür mahsulü sair içkiler
23.01	Et ve sakatatın, balıkların ve kabuklu hayvanlarla naimelerin insan tarafından yenilmeye elverişli olmayan unları ve tozları; kıkırdaklar : A. Et ve sakatatın un ve tozları; kıkırdaklar.

No du tarif douanier commun	
12.07	Plantes, utilisées usages même c
12.08	Caroubes noyaux à l'alim
12.09	Pailles
ex 12.10	Betteraves luzernes autres de fou
ex 15.02	Suifs dits «p
15.03	Stéarins margarine parati
ex 16.01	Saucisses, sang, abats
16.03	Extraits
18.01	Cacaos
18.02	Coquilles
22.07	Cidres
23.01	Farines ou m A.

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
23.02	Kalın ve ince kepekler ve hububat ve baklagil tanelerinin elenmesi, öğütülmesi veya başka ameliyelere tâbi tutulması neticesinde hasıl olan diğer bakiyeler : B. Baklagil tanelerine ait olanlar
y. 23.03	Bira ve taktir sanayiinin posaları; nişasta imali neticesinde hasıl olan bakiyeler ve benzeri bakiyeler.
23.06	Tarifenin başka yerlerinde zikri geçmeyen veya bulunmayan, hayvan gıdası olarak kullanılmaya elverişli nebati müstahsallar : y. A. Meşe palamutları, Hint kestaneleri («marrons d'Inde») ve meyva cibreleri (Üzüm cibresi hariç) B. Diğerleri
23.07	Melas veya şeker katılmak suretiyle hazırlanmış hayvan yemi müstahzarlar; hayvanların beslenmesinde kullanılan cinsten sair müstahzarlar : A. «Solubles» denilen balık ve balina müstahsalları. C. Zikri geçmeyenler.

MADDE 10

Ortak Balıkçılık Politikasının uygulanmaya konulmasıyla birlikte Topluluk, Geçici Protokolün 6 ncı maddesi uygulaması çerçevesinde öngörülmüş olan imkânlarla en azından eşit ihracat imkânlarını Türkiye'nin muhafaza etmesi için gerekebilecek bütün tedbirleri alır.

Ortaklık Konseyi, söz konusu imkânları iyileştirebilecek nitelikteki tedbirleri inceler.

MADDE 11

Ortaklık Konseyi, Türkiye kaynaklı şaraplara uygulanacak tercihli rejimi tesbit eder.

No du tarif doutanjer commun	
23.02	Sons, remoulages ou autres traités neuses : B. des grains
ex 23.03	Drèches de br et résidus sim
23.06	Produits vég nourritures des ex A Gland à l'ex B. autres
23.07	Préparations parations du animaux : A. Produits C. non dén

Dès la mise en oeuvre munité prend les mesures Turquie des possibilités d'ex en application de l'Article 6

Le Conseil d'Associati nature à améliorer lesdites

Le Conseil d'Associati originaires de la Turquie.

MADDE 12

Topluluk, Türkiye'de üretilen ve bu ülkeden doğrudan doğruya Topluluğa ithal olunan aşağıdaki maddelerden alınacak prelevmanın, hububat sektöründe bir Ortak Piyasa Düzeni kurulmasına ilişkin 120/67/CEE sayılı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca hesaplanacak prelevmandan tonda 0,5 hesap birimi indirilerek uygulanması için gerekli bütün tedbirleri alır :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
10.01	Buğday, çavdarla karışık buğday : B. Sert buğday
10.07	Kara buğday, ak darı, darı, kuş yemi (Uzun darı); Sair hububat y. D. Diğerleri : — Kuş yemi

MADDE 13

1. Türkiye'de üretilen ve bu ülkeden doğrudan doğruya Topluluğa ithal olunan Ortak Gümrük Tarifesi'nin 10.02 pozisyonunda yer alan çavdar için, Türkiye'nin özel bir ihracat vergi veya resmi uygulaması ve bu özel ihracat vergi veya resminin ithalat fiyatına aksetmesi şartıyla, Topluluk, hububat sektöründe bir Ortak Piyasa Düzeni kurulmasına ilişkin 120/67/CEE sayılı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükümlerine göre hesaplanarak söz konusu ürünün ithalinde uygulanacak prelevman miktarını, ton başına 8 hesap birimlik bir sınır içinde ve ödenen vergi veya resme eşit bir miktarda indirir.

Her Âkit Taraf, bu fıkranın uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

2. Bu maddede öngörülen sistemin işlemesi konusunda Ortaklık Konseyinde danışmalar yapılabilir.

La Communauté pr applicable à l'importati produites en Turquie et soit le prélèvement calè règlement n° 120/67/C le secteur des céréales,

No du tarif douanier commun	
10.01	Fromen B. Fra
10.07	Sarras ex D.

1. A condition qu du tarif douanier con pays dans la Commu spéciale à l'exportati munauté diminue, d'un de 8 unités c compt l'importation du prod l'article 13 du réglem marchés dans le secte

Chaque Partie C l'application du prés

2. Des consultat article peuvent avoir

MADDE 14

Tarım ürünlerinin işlenmesinden elde edilen bazı malların alışverişiyle ilgili rejimin tesbitine ilişkin (CEE) 1059/69 sayılı Yönetmeliğin 5 inci maddesi uyarınca belli edilen değişken unsurun tahsili saklı kalmak üzere, Topluluk, Türkiye kaynaklı aşağıdaki maddelerin Topluluğa ithali sırasında, sabit unsurun, bu Ekin 9 uncu maddesinde öngörülen sıra ve sürelerle, gitgide indirilmesi için gerekli bütün tedbirleri alır :

Ortak Gümrük Tarifesi No.	Malların tanımı
y. 17.04	Kakaosuz şeker mamûlleri (İçinde ağırlık itibariyle % 10'dan fazla şeker bulunan, başka maddeler katılmamış, meyan kökü hülâsaları hariç)
19.01	Malt hülâsaları
19.02	Çocukların beslenmesi veya perhiz yemekleri veya mutad yemekler için hazırlanmış olan ve esasını un, nişasta veya malt hülâsaları teşkil eden müstahzarlar (Ağırlık itibariyle % 50' den az kakao ihtiva edenler dahil)
19.05	Kabartma suretiyle hasıl olan veya kızartma suretiyle elde edilen ve esasını hububat teşkil eden müstahsallar : («Puffed rice», «cornflakes» ve benzerleri)
19.06	Hosti, ilâç güllâcı, mühür güllâcıları, güllâc, yufka ve benzerleri
19.07	Ekmek, peksimet ve sair mutad ekmekçi mamûlleri (Şeker, bal, yumurta, yağlı maddeler, peynir veya meyva katılmış olanlar hariç)
19.08	İnce ekmekçilik, pastacılık ve bisküvicilik mamûlleri (Herhangi bir nisbette kakao katılmış olsun olmasın)
21.01	Kavrulmuş hindiba ve kahve yerine kullanılan sair kavrulmuş maddeler; bunların hülâsaları :

Sans préjudice de la p
ment à l'article 5 du régl
d'échanges applicable à cer
des produits agricoles, la C
que soit réduit progressiver
présente Annexe, l'élément f
des marchandises suivantes.

No du tarif douanier commun	
ex 17.04	St...ries contenant d'autres r
19.01	Extraits de
19.02	Préparatio diététique ou extrais proportion
19.05	Produits grillage :
19.06	Hosties, c séchées d similaires
19.07	Fuins, bi ordinaire grasses,
19.08	Produits biscuiter
21.01	Chicorée extraits

- A. Kavrulmuş hindiba ve kahve yerine kullanılan sair kav-
rulmuş maddeler :
- II. Diğerleri
- B. Hülâsalar :
- II. Diğerleri
- 21.06 Tabii mayalar (Canlı veya cansız); müstahzar sun'i mayalar
- A. Canlı tabii mayalar :
- II. Ekmek mayaları
- 29.04 Asiklik alkoller ve bunların halojenli, sülfonlu, nitrolu, nitro-
zolu müştakları :
- C. Polialkoller :
- II. Manitol
- III. Sorbitol
- y. 35.01 Kazeinler, kazeinatlar ve kazeinin sair müştakları
- 35.05 Dekstrin ve dekstrin kolaları; kavrulmuş veya suda eriyebilen
nişastalar; nişasta asıllı yapıştırıcılar
- 38.12 Müstahzar haşıl ve apreler ve mordansaj ameliyesi için müs-
tahzarları (Mensucat, kâğıt ve deri sanayiinde ve benzeri sa-
nayilerde kullanılan cinsten olanlar) :
- A. Müstahzar haşıl ve apreler :
- I. Esasını nişastalı maddeler teşkil edenler

MADDE 15

Bu Ekte yer alan ürünlerle ilgili Topluluk içi hükümlerin değiştirilmesi ha-
linde, Topluluk söz konusu ürünler için bu Ekte öngörülen rejimi değiştirmek
hakkını saklı tutar.

Bu rejimin değiştirilmesi sırasında Topluluk, Türkiye kaynaklı ithalâta bu
Ekte öngörülenle kıyaslanabilecek bir kolaylık tanır.

- A. Chicorée t
II. autres
- B. Extraits :
II. autres
- 21.06 Levures natu
préparées :
- A. Levures r
II. Levun
- 29.04 Alcools acycl
nitrosés :
- C. Polyalco
II. Mann
III. Sorbi
- ex 35.01 Caséines, ca
- 35.05 Dextrine et
torréfiés; co
- 38.12 Parements p
mordança
l'industrie
similaires :
- A. Pareme
I. à b

Pour les produits fi
réserve de modifier le régi
réglementation communaut

Lors de la modificati
importations originaires de
à la présente Annexe.

MADDE 16

Bu bölümün uygulanmasında, «kaynaklı ürünler» kavramının tanımı Ortaklık Konseyince tesbit edilir.

BÖLÜM II

TÜRKİYE'YE İTHAL REJİMİ

MADDE 17

Türkiye ticarî nitelikte yaptığı ithalât çerçevesinde, Topluluk kaynaklı tarım ürünleri ithalâtının tatminkâr bir artış göstermesini sağlayabilecek tercihli bir rejimi Topluluğa tanır.

Le Conseil d'Associati
originaires» en vue de l'app

REGIME

La Turquie, de le ca
accorde à la Communauté
accroissement satisfaisant d
la Communauté.

MALÎ PROTOKOL

Bir yandan,

Türkiye Cumhurbaşkanı,

Öte yandan,

Majeste Belçikalılar Kralı,

Federal Almanya Cumhurbaşkanı,

Fransa Cumhurbaşkanı,

İtalya Cumhurbaşkanı

Altes Ruayal Lüksemburg Büyük Dükü,

Majeste Hollanda Kraliçesi,

ve Avrupa Toplulukları Konseyi,

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmanın hedeflerine ulaşılmasını kolaylaştırmak için Türk ekonomisinin hızlandırılmış bir şekilde kalkınmasına yararlı olmak ARZUSUYLA,

Le Président de la République

Sa Majeste le Roi des Belges

Le Président de la République

Le Président de la République

Le Président de la République

Son Altesse Royale le Grand Duc

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas

et le Conseil des Communautés

SOUÇIEUX de favoriser le développement
de faciliter la poursuite de la
Communauté Economique

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL'i

MAJESTE BELÇİKALILAR KRALI :

Dışişleri Bakanı Bay Pierre HARMEL'i

FEDERAL ALMANYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Walter SCHEEL'i

FRANSA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Maurice SCHUMANN'ı

İTALYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Bay Mario PEDİNİ'yi

ALTES RUAYAL LÜKSEMBURG BÜYÜK DÜKÜ :

Dışişleri Bakanı Bay Gaston THORN'u

MAJESTE HOLLANDA KRALİÇESİ :

Dışişleri Bakanı Bay J. M. A. H. LUNS'u

AVRUPA TOPLULUKLARI KONSEYİ :

Avrupa Toplulukları Konseyi dönem Başkanı Bay Walter SCHEEL'i

Avrupa Toplulukları Komisyonu Başkanı Bay Franco Maria Malfatti'yi

Tam yetki ile ATAMIŞLARDIR. ADLARI GEÇENLER, yetki belgelerinin karşılığı olarak verilmesinden ve bunların usul ve şekil bakımından uygunluklarının anlaşılmasından sonra,

aşağıdaki hükümler üzerinde UYUSMUŞLARDIR :

ONT DESIGNE comme plénip

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIC

M. İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL

SA MAJESTE LE ROI DES BEL

M. Pierre HARMEL, Ministre

LE PRESIDENT DE LA REPUB

M. Walter SCHEEL, Ministre

LE PRESIDENT DE LA REPUB

M. Maurice SCHUMANN, M

LE PRESIDENT DE LA REPUB

M. Mario PEDINI, Sous-Sécre

SON ALTESSE ROYALE LE G

M. Gaston THORN, Ministre

SA MAJESTE LA REINE DES

M. J. M. A. H. LUNS, Minis

LE CONSEIL DES COMMUN

M. Walter SCHEEL, Président

M. Franco Maria Malfatti

Européennes

LESQUELS, après avoir é

due forme,

SONT CONVENUS des disp

MADDE 1

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık çerçevesinde, Topluluk, kalkınmasını hızlandırmak üzere Türkiye'nin aldığı tedbirlerle gösterdiği çabaya, bu Protokolde belirtilen şartlar içinde, tamamlayıcı olarak katılır.

MADDE 2

1. Finansman istemleri, Türk Devleti, mahalli idareler veya merkezi veya bir müessesesi Türkiye'de bulunan kamu teşebbüsleri veya özel teşebbüsler tarafından Avrupa Yatırım Bankasına yapılabilir. Banka istemler üzerine yapılan işlem hakkında istemde bulunanlara bilgi verir.

2. a) Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına katkıda bulunan ve özellikle Türkiye'nin daha iyi bir ekonomik alt yapı, daha yüksek randımanlı bir tarım ve yönetimlerinin niteliği ne olursa olsun - kamu veya özel - sanayi veya hizmet sektörlerinde modern ve rasyonel bir şekilde işletilen teşebbüslerle donatılmasını amaç edinen,

b) Ortaklık Anlaşması amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olan,

c) Yürürlükteki Türk kalkınma planı çerçevesinde yer alan, yatırım projeleri finansmandan faydalanabilir.

3. Yukarıdaki hükümler çerçevesinde:

a) Ancak münferit projeler ile,

b) Kural olarak ekonominin bütün sektörlerine giren, Türk topraklarında gerçekleştirilecek yatırım projeleri,

finansman için seçilebilir.

4. Türkiye'nin ödemeler dengesi durumunun iyileşmesine katkıda bulunmaya elverişli projelere özel bir önem verir.

MADDE 3

1. Olumlu bir sonuca bağlanan istemlere, Topluluk üyesi Devletlerin yetkisine dayanarak hareket eden Avrupa Yatırım Bankası tarafından ödünç verilir.

2. Bu ödünçlerin toplam tutarı 195 milyon hesap birimine erişebilir ve 23 Mayıs 1976 tarihinde son bulan bir dönem içinde taahhüd edilebilir. Bu dönem sonunda bir bakiye kalması halinde bu Protokolde öngörülen usuller aynen uygulanmak suretiyle söz konusu bakiye tükeninceye kadar kullanılır.

Dans le cadre de l'Union Européenne et la Turquie, indiquées au présent Protocole, pement de la Turquie, par u pays.

1. Des demandes de fin des collectivités ou des entrep établissement en Turquie à informe de la suite donnée à

2. Sont éligibles au fin

a) contribuent à l'accro et en particulier v ont à économique, d'une agricultu soit industrielles, soit de s quelle que soit la nature. - p

b) favorisent la réalis

c) s'inscrivent dans le

3. En ce qui concerne des dispositions précitées :

a) ne peuvent être fin

b) des projets d'invest financés en principe dans t

4. Une considération de contribuer à l'améliorati la Turquie.

1. Les demandes q moyen de prêts de la Banq des Etats membres de la C

2. Le montant total c compte et être engagé c Le reliquat éventuel subs jusqu'à son épuisement, s présent Protocole.

3. Her yıl tahsis edilecek ödünçün tutarı, bu Protokolün tüm uygulama süresine, mümkün olduğu kadar düzgün bir şekilde yayılacaktır. Bununla beraber, ilk uygulama süresi içinde tahsisler, makul sınırlar içinde değerlerine nisbetle daha yüksek bir tutara erişebilir.

4. Birinci Malî Protokol uyarınca taahhüt edilmiş ve bununla ilgili ödemelerin tamamı veya bir kısmı yapılmadan iptal olunan ödünçlerin ödenmemiş kısımları 2 nci fıkrada belirtilen tutara eklenir.

MADDE 4

1. Türk Hükûmeti dışında yapılmış olan finansman istemleri, ancak Türk Hükûmetinin oluru ile kabul edilebilir.

2. Bir ödünçün, Türk Devletine değil de bir mahalli idareye veya teşebbüse verilmesi halinde bu ödünç, Türk Devletinin garantisine bağlanır.

3. Öz sermayeleri tamamen veya kısmen Topluluk ülkelerinden gelen teşebbüsler, bu Protokolde öngörülen finansman imkânlarından, sermayeleri millî kaynaklardan gelen teşebbüslerle eşit şartlar içinde, yararlanır.

MADDE 5

1. Ödünçler, finansmanına ayrıldıkları projelerin ekonomik özelliklerine göre verilir.

2. Kârlılığı yayılı veya uzun vadeli yatırımlara ilişkin ödünçler en çok otuz yıllık bir süre için verilebilir ve sekiz yıla kadar uzayan bir ödemesiz dönemden yararlanabilir. Bu ödünçlerin faiz haddi yılda % 2,5 dan aşağı olamaz.

3. Normal kârlılıktaki projelere ilişkin ödünçler Türkiye'ye tanınan ödünçün yıllık tutarının % 30'undan aşağı olamaz; bu ödünçler aşağıdaki şartlarla verilebilir :

a) Banka tarafından - 2 nci fıkrada öngörülen sınırlar içinde - ve borçların Türkiye tarafından ödenmesini kolaylaştırabilecek şartlara göre tesbit edilecek bir süre ve ödemesiz dönem;

b) Yılda % 4,5 tan aşağı olmayan bir faiz haddi.

4. Yukarıdaki fıkrada belirtilen ödünçler, yetkili Türk kuruluşlarının aracılığı ile verilebilir.

3. Le montant des sommes octroyées doit être réparti d'une manière régulière pendant la durée d'application du présent Protocole, les emprunts étant raisonnables - un montant p

4. Au montant visé au paragraphe 1, les crédits engagés en vertu du présent Protocole, tout ou partie des versement

1. Les demandes de financement présentées par le Gouvernement turc, ne peuvent être acceptées que si elles sont approuvées par le dernier.

2. Lorsqu'un prêt est octroyé à une entité autre que l'Etat turc, l'octroi du prêt est soumis à la garantie de l'Etat turc.

3. Les entreprises dont le capital est en partie de pays de la Communauté européenne, les entreprises à capitaux d'origine étrangère, sont traitées au présent Protocole.

1. Les prêts sont accordés en fonction des projets au financement.

2. Les prêts relatifs à des investissements peuvent être accordés pour une période de franchise d'intérêt de ces prêts ne p

3. Les prêts relatifs à des investissements dont le montant ne peut être remboursé par la Turquie, pe

a) une durée et une limite des limites prévues pour faciliter à la Tur

b) un taux d'intérêt

4. Les prêts visés au paragraphe 1, sont octroyés par l'intermédiaire d'organism

Bu kuruluşların aracılığı ile ödünç verilecek projelerin seçimi ve Bankaca verilen ödünçlerin aracı kuruluş veya kuruluşlarca ödünçlerden yararlanan teşebbüslere yeniden ödünç verilme şartları, Banka'nın ön olurlarına bağlıdır.

5. Ödünçlerden yararlanan teşebbüsler tarafından geri ödenen ve aracı kuruluşlarca Banka ödünçlerinin itfasında derhal kullanılmayacak paralar özel bir hesapta toplanır; bunların kullanılması Banka'nın olurlarına bağlıdır.

MADDE 6

1. Ödünçlere ilişkin projelerle ilgili ihale, teklif isteme, pazarlık ve müzakerelere katılma, Türkiye ve Topluluk üyesi Devletlerin bütün gerçek ve tüzel kişilerine eşit şartlarla açıktır.

2. Ödünçler, kabul edilen yatırım projelerinin gerçekleşmesi için gerekli ithalat giderleri olduğu kadar, inceleme, müşavir-mühendislik ve teknik yardım harcamaları da dahil olmak üzere, gerekli iç giderlerin karşılanmasında da kullanılabilir.

3. Banka, fonların en rasyonel şekilde ve Ortaklık Anlaşmasının hedeflerine uygun olarak kullanılmasını gözetir.

MADDE 7

Ödünçlerin tüm süresi boyunca Türkiye, bu ödünçlerden yararlanan borçlulara, faiz ve komisyonlar ile ödünçlerin geri ödenmesi için gerekli dövizleri tahsis etmekle yükümlüdür.

MADDE 8

Belirli projelerin gerçekleşmesi için bu Protokol çerçevesinde yapılan katkılar, özellikle üçüncü Devletler ve milletlerarası malî kuruluşlar ile Türkiye veya Topluluk üyesi Devletlerin kalkınma ve kredi kuruluşlarının ve resmî makamlarının yer aldığı finansmanlara katılma şeklinde de olabilir.

MADDE 9

1. Bu Protokolün uygulama süresince Topluluk, 3 üncü maddede öngörülen ödünçün, Avrupa Yatırım Bankası'na kendi kaynaklarından piyasa şartlarıyla verilecek ve toplam tutarı 25 milyon hesap birimine erişebilecek ödünçlerle artırılması imkânını inceleyecektir.

Le choix des projets à que les conditions dans le emprêtées par le ou les orga sont soumis à l'accord préalable.

5. Les sommes remboursées ne peuvent pas être immédiatement affectées à l'amortissement des prêts. Leur emploi est soumis à l'accord préalable.

1. Pour l'octroi des prêts, les offres, marchés et contrats doivent être soumis à l'accord préalable des personnes physiques et morales de la Communauté.

2. Les prêts peuvent être affectés aussi bien que les dépenses d'investissements approuvés à l'assistance technique.

3. La Banque veille à l'utilisation rationnelle et conformément aux objectifs de la Communauté.

Pendant toute la durée du prêt, la Banque est à la disposition des débiteurs, pour le service des intérêts, des remboursements.

Les concours apportés par la Banque de certains projets peuvent être utilisés dans les opérations financières internationales de développement de la Turquie.

1. Au cours de l'application du présent Protocole, la Banque examinera la possibilité d'augmenter le montant des prêts consentis par des prêts consentis sur des ressources propres et pourrait atteindre 25 millions d'écus.

3. Bu ödünçlere Avrupa Yatırım Bankası Statülerinin hükümleriyle bu Protokolün 4, 7 ve 8 inci maddeleri uygulanacaktır.

Bu Protokol, her metin eşitlikle geçerli olmak üzere Türk, Alman, Fransız, İtalyan ve Hollanda dillerinde ikiye nüsha olarak yazılmıştır.

Le présent Protocole
française, italienne, ne
également foi.

BUNUN BELGESİ OLARAK, aşağıda adları yazılı tam yetkilisi temsilciler bu Mali Protokolün altına imzalarını atmışlardır.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Finanzprotokoll gesetzt.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent Protocole financier

IN FEDE DI CHE, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente Protocollo finanziario.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit Financieel Protocol hebben gesteld.

Brüksel'de, yirmi üç Kasım bin dokuz yüz yetmiş gününde yapılmıştır.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten November neunzehnhundert-siebzig.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois novembre mil neuf cent soixante-dix.

Fatto a Bruxelles, addi'ventitre novembre millenovecentosettanta.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste november negentienhonderd zevenzig.

Türkiye Cumhurbaşkanı ad
İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL

Pour Sa Majesté le Roi de
Voor Zijne Majesteit de K
Pierre HARMEL

Für den Präsidenten der B
Walter SCHEEL

Pour le Président de la R
Maurice SCHUMANN

Per il Presidente della Rep
Mario PEDINI

Pour Son Altesse Royale
Gaston THORN

Voor Hare Majesteit de
Joseph M. A. H. LUNS

In Namen des Rates der
Pour le Conseil des Com
Per il Consiglio delle Co
Voor de Raad der Europ

Walter SCHEEL

Franco Maria Malfatti

**AVRUPA KÖMÜR VE ÇELİK TOPLULUĞU
YETKİ ALANINA GİREN MADDELERLE İLGİLİ
ANLAŞMA**

**RELATIF
COMMUNAUTE EU**

Bir yandan,

Türkiye Cumhurbaşkanı,

Öte yandan,

Majeste Belçikalılar Kralı,

Federal Almanya Cumhurbaşkanı,

Fransa Cumhurbaşkanı,

İtalya, Cumhurbaşkanı

Altes Ruayal Lüksemburg Büyük Dükü,

Majeste Hollanda Kraliçesi.

Paris'te, 17 Nisan 1951 tarihinde imzalanan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu-
nu kuran Andlaşmanın Âkit Tarafları olan ve aşağıda üye Devletler diye anılan
Devletler,

Le Président de la Républi

Sa Majesté le Roi des Belg

Le Président de la Républi

Le Président de la Républi

Le Président de la Républi

Son Altesse Royale le Gra

Sa Majesté la Reine des P

Parties contractantes au Tr

et de l'Acier signé à Pa

dénommés Etats membres

Yukarıda belirtilen üye Devletlerin kendi aralarında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Andlaşmayı akdettiklerini GÖZÖNÜNDE BULUNDURARAK,

Adıgeçen Devletlerin Avrupa Ekonomik Topluluğunu kuran Andlaşmayı da akdettiklerini ve söz konusu Andlaşmanın 232 nci maddesinde, bu Andlaşma hükümlerinin Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Andlaşma hükümlerini ve özellikle üye Devletlerin hak ve görevleri ile ilgili olanlarını değiştirmeyeceğinin öngörüldüğünü GÖZÖNÜNDE TUTARAK,

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmanın Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu yetki alanına giren maddelere uygulanmadığını DİKKATE ALARAK,

Bununla beraber, Türkiye ile üye Devletler arasında bu maddeleri kapsayan alışverişlerin devamını ve artmasını sağlamak ARZUSUYLA,

CONSIDERANT que les Etats
Traité instituant la Communauté

CONSIDERANT qu'ils ont éga-
lément ratifié le Traité instituant la
Communauté Economique Européenne de
1957 et que le présent Traité ne modifie pas celui
du Charbon et de l'Acier, notamment en ce qui
concerne les Etats membres,

PRENANT en considération que la
Communauté Economique Européenne
produits qui relèvent de la

SOUCIEUX toutefois de maintenir et d'augmenter
Turquie les échanges portés

ONT DESIGNÉ comme plénipotentiaires

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL'i

MAJESTE BELÇİKALILAR KRALI :

Dışişleri Bakanı Bay Pierre HARMEL'i

FEDERAL ALMANYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Walter SCHEEL'i

FRANSA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Bay Maurice SCHUMANN'i

İTALYA CUMHURBAŞKANI :

Dışişleri Bakanı Müsteşarı Bay Mario PEDİNİ'yi

ALTES RUAYAL LÜKSEMBURG BÜYÜK DÜKÜ :

Dışişleri Bakanı Bay Gaston THORN'u

MAJESTE HOLLANDA KRALİÇESİ :

Dışişleri Bakanı Bay J. M. A. H. LUNS'u

Tam yetki ile ATAMIŞLARDIR. ADLARI GEÇENLER, yetki belgelerinin karşılıklı olarak verilmesinden ve bunların usul ve şekil bakımından uygunluklarının anlaşılmasından sonra,

aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR :

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

M. İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL,

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES

M. Pierre HARMEL, Ministre d'État

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

M. Walter SCHEEL, Ministre d'État

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

M. Maurice SCHUMANN, Ministre d'État

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

M. Mario PEDINI, Sous-Secrétaire d'État

SON ALTESSE ROYALE LE GRAND DUC DE LUXEMBOURG

M. Gaston THORN, Ministre d'État

SA MAJESTE LA REINE DES BELGES

M. J. M. A. H. LUNS, Ministre d'État

LESQUELS, après avoir échangé leurs vues sur les points susmentionnés, ont convenu des dispositions suivantes :

SONT CONVENUS des dispositions suivantes :

MADDE 1

Türkiye ve üye Devletler çıkışlı olup Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu yetki alanına giren maddeler için, Türkiye ile üye Devletler arasında yürürlükte bulunan gümrük vergileri ve eş etkili vergi veya resimlerle miktar kısıtlamaları ve eş etkili tedbirler, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Andlaşmanın X uncu bölümü uygulanarak alınabilecek tedbirler saklı kalmak üzere, bu Anlaşmanın 2 inci maddesinde öngörülen şartlar içinde gitgide kaldırılır.

MADDE 2

1. Türkiye ve üye Devletler tarafından alışverişlerdeki engellerin kaldırılmasının sıra ve süreleri, Âkit Taraflarca birlikte tesbit edilir.
2. Âkit Taraflar bu Anlaşmanın kapsamına giren maddelerin hangi şartlarla tercihli rejimden faydalanacaklarını da tesbit ederler.

MADDE 3

Bu Anlaşmanın kapsamına giren alanlarda, Türkiye, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Andlaşma uyarınca üye Devletlerin birbirlerine tanıdıklarından daha elverişli bir işlemde yararlanamaz.

MADDE 4

Taraflardan birinin kanısına göre, yukarıdaki hükümlerin uygulanmasının gerekli kıldığı her halde, ilgili Taraflar arasında danışmalar yapılır.

MADDE 5

Bu Anlaşma, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Andlaşmanın hükümlerini ve bu Andlaşmanın hükümlerinden doğan görev ve yetkileri değiştirmez.

MADDE 6

Alman iç ticaretine ve buna bağlı sorunlara ilişkin Ek bu Anlaşmanın ayrılmaz parçasıdır.

Pour les produits en provenance des pays relèvent de la Communauté douane et taxes d'effet équivalent en mesures d'effet équivalent en sous réserve des mesures chapitre X du Traité institué l'Acier, progressivement sup présent Accord.

1. L'élimination des membres et par la Turquie Parties Contractantes.

2. Les Parties Contractantes auxquelles les produits visés

Dans les domaines bénéficier d'un traitement s'accordent entre eux en du Charbon et de l'Acier

Des consultations ou, de l'avis d'une d'entre nécessaire.

Le présent Accord Communauté Européenne compétences découlant

L'Annexe relative connexes fait partie

MADDE 7

1. Bu Anlaşma, imza eden Devletlerin kendi Anayasa usullerine uyularak onaylanır.

Onaylama belgeleri Brüksel'de karşılıklı olarak verilir.

2. Bu Anlaşma, onaylama belgelerinin karşılıklı olarak verilmesi tarihini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

MADDE 8

Bu Anlaşma, her metin eşitlikle geçerli olmak üzere, Türk Alman, Fransız, İtalyan ve Hollanda dillerinde ikişer nüsha olarak yazılmıştır.

1. Le présent Accord
avec leurs règles constitut

Les instruments de

2. Le présent Accord
la date de l'échange des

Le présent Accord e
française, italienne, néerl
ment foi.

BUNUN BELGESİ OLARAK, aşağıda adları yazılı tam yetkili temsilciler bu Anlaşmanın altına imzalarını atmışlardır.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Abkommen gesetzt.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent Accord

IN FEDE DI CHE, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente Accordo

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder deze Overeenkomst hebben gesteld.

Brüksel'de, yirmi üç Kasım bin dokuz yüz yetmiş gününde yapılmıştır.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten November neunzehnhundert-siebzig.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois novembre mil neuf cent soixante-dix.

Fatto a Bruxelles, addì ventitre novembre millenovecentosettanta.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste november negentienhonderd zeventig.

Türkiye Cumhurbaşkanı adına

İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL

Pour Sa Majesté le Roi des

Voor Zijne Majesteit de Kon

Pierre HARMEL

Für den Präsidenten der Bun

Walter SCHEEL

Pour le Président de la Rép

Maurice SCHUMANN

Per il Presidente della Repu

Mario PEDINI

Pour Son Altesse Royale le

Gaston THORN

Voor Hare Majesteit de K

Joseph M. A. H. LUNS

Alman iç ticaretine ve buna bağlı sorunlara ilişkin

EK

ÂKİT TARAFLAR,

Almanya'nın bölünmüş olmasından doğan bugünkü şartları GÖZÖNÜNDE TUTARAK,
aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR :

1. Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanunu ile yönetilen Alman topraklarıyla, Alman iç ticaretine dahil olup Temel Kanunun uygulanmadığı Alman toprakları arasındaki alışverişlerde, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşma'nın uygulanması, Almanya'da bu ticaretin bugünkü rejiminde hiçbir değişiklik gerektirmez.

2. Her Âkit Taraf, Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanununun uygulanmadığı Alman toprakları ile alışverişlerini ilgilendiren anlaşmalardan ve bunların uygulama hükümlerinden diğer Âkit Tarafa bilgi verir; bu uygulamanın Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşma ilkelerine aykırı düşmemesini gözetir ve özellikle diğer Âkit Taraf ekonomisine verebileceği zararları önlemek üzere uygun tedbirleri alır.

3. Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanununun uygulanmadığı topraklarla yaptığı ticaretten kendisi için ortaya çıkabilecek güçlükleri önlemek üzere uygun tedbirleri alabilir.

relative au
et c

LES PARTIES CONTRACTANTES

PRENANT en considération
de la division de l'Allemagne

SONT CONVENUES de

1. Les échanges entre
mentale de la République
la loi fondamentale n'est pas
allemand, l'application de
munauté Européenne du Charbon
régime actuel de ce commerce

2. Chaque Partie Contractante
accords intéressant les échanges
damentale de la République
ainsi que de leurs dispositions
ne soit pas en contradiction
relevant de la Communauté
notamment les mesures
pourraient être causées dans

3. Chaque Partie Contractante
vue de prévenir les difficultés
l'autre Partie Contractante
de la République Fédérale

SON SENET

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Bir yandan,

Türkiye Cumhurbaşkanının ve

Öte yandan,

Majeste Belçikalılar Kralının,

Federal Almanya Cumhurbaşkanının,

Fransa Cumhurbaşkanının,

İtalya Cumhurbaşkanının,

Altes Ruayal Lüksemburg Büyük Dükünün,

Majeste Hollanda Kraliçesinin,

ve Avrupa Toplulukları Konseyinin,

— Katma Protokolün - bu Protokolün altı eki vardır -

— Malî Protokolün ve

— Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşmanın - bu Anlaşmanın bir eki vardır -

İmzası için, Brüksel'de, yirmi üç Kasım bin dokuz yüz yetmiş gününde toplanan tam yetkili temsilcileri,

Les plénipotentiaires

du Président de la République

de Sa Majesté le Roi

du Président de la République

du Président de la République

du Président de la République

de Son Altesse Royale

de Sa Majesté la Reine

et du Conseil des Ministres

réunis à Bruxelles,
l'occasion de la signature

— du Protocole additionnel

— du Protocole financier

— de l'Accord relatif
au Charbon et à l'acier

Âkit Tarafların Katma Protokole ilişkin aşağıda sayılan ortak bildirimlerini kabul etmişlerdir :

1. Vergi ve resimlerin hesaplanmasına ilişkin ortak bildiri,
2. 12 nci maddenin 2 nci fıkrasına ilişkin ortak bildiri,
3. 17 nci ve 18 inci maddelerin 1 inci fıkralarına ilişkin ortak bildiri,
4. 25 inci maddenin 4 üncü fıkrasına ilişkin ortak bildiri,
5. 27 nci maddenin 2 nci fıkrasına ilişkin ortak bildiri,
6. 34 üncü maddeye ilişkin ortak bildiri,
7. 2 ve 6 sayılı Eklerde belirtilen Ortak Gümrük Tarifesi hadlerine ilişkin ortak bildiri.

Tam yetkili temsilciler aşağıdaki yorum bildirimlerini de kabul etmişlerdir :

- Katma Protokolün 25 inci maddesine ilişkin yorum bildirisi,
- Malî Protokolün 3 üncü maddesinde sözü geçen hesap biriminin değerine ilişkin yorum bildirisi.

Tam yetkili temsilciler, bundan başka, Federal Almanya Cumhuriyeti Hükûmetinin Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşmaya ilişkin olarak yaptığı aşağıda sayılan bildirimleri not etmişlerdir :

1. Alman uyrukluların tanımı ile ilgili bildiri,
2. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşmanın Berlin'e uygulanmasına ilişkin bildiri.

Söz konusu bildirimler bu Son Senede eklenmiştir.

Tam yetkili temsilciler bu Senede ekli bildirimlerin geçerliliklerinin sağlanması için, icabında, gerekli iç usullere tâbi tutulacağı hususunda uyuşmuşlardır.

ont adopté les déclarations
Protocole additionnel énu

1. Déclaration com
2. Déclaration com
3. Déclaration com
18 paragraphe
4. Déclaration com
5. Déclaration com
6. Déclaration com
7. Déclaration con
visés an Anne

Ils ont également

— Déclaration int

— Déclaration in
visée à l'artic

Ils ont en outre
publique fédérale d'Al
de la Communauté Eu

1. Déclaration re
2. Déclaration co
relevant de l
Berlin.

Ces déclarations

Les plénipotent
présent Acte al se
internes nécessaires à

BUNUN BELGESİ OLARAK, aşağıda adları yazılı tam yetkili temsilciler bu Son Senedin imzalarını atmışlardır.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter diese Schlussakte gesetzt.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent Acte final.

IN FEDE DI CHE, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente Atto finale.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder deze Slotakte hebben gesteld.

Brüksel'de, yirmi üç Kasım bin dokuz yüz yetmiş gününde yapılmıştır.

Geschehen zu Brüssel am dreiundzwanzigsten November neunzehnhundert-siebzig.

Fait à Bruxelles, le vingt-trois novembre mil neuf cent soixante-dix.

Fatto a Bruxelles, addì ventitre novembre millenovecentosettanta.

Gedaan te Brussel, de drieëntwintigste november negentienhonderd zeventig.

Türkiye Cumhurbaşkanı
İhsan Sabri ÇAĞLAYAN

Pour Sa Majesté le Roi
Voor Zijne Majesteit de

Pierre HARMEL
Für den Präsidenten der

Walter SCHEEL
Pour le Président de la

Maurice SCHUMANN
Per il Presidente della

Mario PEDINI
Pour Son Altesse Royale

Gaston THORN
Voor Hare Majesteit de

Joseph M. A. LUNS

In Namen des Rates
Pour le Conseil des
Per il Consiglio delle
Voor de Raad der Eur

Walter SCHEEL

Franco Maria MALFA

EK

ÂKİT TARAFLARIN KATMA PROTOKOLE

İLİŞKİN ORTAK BİLDİRİLERİ

1. Vergi ve resimlerin hesaplanmasına ilişkin ortak bildiri

Âkit Taraflar, Katma Protokolde öngörülen kurallara uygun olarak hesaplanacak gümrük vergileri ile eş etkili vergi veya resimlerin, kesirlerin ilk ondalıkta yuvarlatılması suretiyle uygulanmasında uyuşmuşlardır.

2. 12 nci maddenin 2 nci fıkrasına ilişkin ortak bildiri

Âkit Taraflar, Katma Protokolün 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen bildirimin Ortaklık Konseyine yapılması tarihinde, evvelce gümrük depolarına girmiş bulunan veya ihraç edilmek üzere yola çıkarılmış veya kesin bir satış mukavelesine konu teşkil etmiş olan mallara, aynı madde uyarınca Türkiye tarafından alınmış tedbirlerden önceki gümrük vergilerinin uygulanmasında uyuşmuşlardır.

3. 17 nci ve 18 inci maddelerin 1 inci fıkralarına ilişkin ortak bildiri

Katma Protokolün 17 nci ve 18 inci maddelerinin 1 nci fıkralarında belirtilen Ortak Gümrük Tarifesi hadleri, Türk Gümrük Tarifesinin Ortak Gümrük Tarifesine uyumu sırasında fiilen uygulanan gümrük vergisi hadleridir.

4. 25 inci maddenin 4 üncü fıkrasına ilişkin ortak bildiri

Âkit Taraflar, Katma Protokolün 25 inci maddesinin 4 üncü fıkrası hükümleri uyarınca, belirli sürelerde % 10 arttırılacak olan kontenjanların tümünün toplam değerinin hesabında, aynı fıkroda öngörülen dönemler içinde Türkiye tarafından libere edilmiş ithalât değerinin dikkate alınmayacağını bildirirler.

5. 27 nci maddenin 2 nci fıkrasına ilişkin ortak bildiri

Âkit Taraflar, Katma Protokolün 27 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükümlerinin demir ihtiva etmeyen madenlere de uygulanacağını bildirirler.

DECLARATIONS

RELATIVES

1. Déclaration commune

Les Parties Contractantes d'effet équivalent calculé additionnel, sont appliqués.

2. Déclaration commune

Les Parties Contractantes déjà en entrepôt douanier ayant fait l'objet d'un Conseil d'Association visés seront soumises aux droits prises par la Turquie.

3. Déclaration commune 18 paragraphe

Il est entendu que 17 paragraphe 1 et l'art. droits du tarif douanier l'alignement du tarif de

4. Déclaration commune

Les Parties Contractantes de l'ensemble des contingents de 10 % conformément Protocole additionnel, il tions libérées par la Turquie.

5. Déclaration commune

Les Parties Contractantes paragraphe 2 du Protocole non ferreux.

altın ağırlığı arasındaki orandır. Bildirilmiş bir paritesi yoksa veya cari işlemlerde Para Fonunun müsaade ettiği sınırın dışında pariteden uzaklaşan kur uygulaması varsa, paranın paritesine tekabül eden altın ağırlığı; dolaylı veya dolaysız olarak tanımlanmış ve altına çevrilebilen bir paranın Fona bildirilmiş paritesi esas ile, hesap gününde Üye Devlette, cari ödemeler için sözü edilen altına çevrilebilir paraya uygulanmakta olan kambiyo rayicine göre hesaplanır.

3. Yukarıdaki 1'inci fıkrada belli edilen hesap birimi Malî Protokolün uygulama süresince değişmeyecektir. Bununla beraber, uygulama süresinin bitiminden önce Milletlerarası Para Fonunca, Statülerinin 7 nci Kısımının 4 üncü maddesi gereğince bütün paraların seyyanen altına olan paritelerinin aynı oranda değişmesi kararlaştırılırsa, hesap biriminin saf altın ağırlığı bu ayarlanmanın ters fonksiyonuna göre değiştirilecektir.

Topluluk üyesi Devletlerden birinin veya bir kaçının, Milletlerarası Para Fonunun yukarıki bendde öngörülen kararını uygulamaması halinde, hesap biriminin saf altın ağırlığı, Milletlerarası Para Fonunca kararlaştırılmış ayarlanmanın ters fonksiyonuna göre değiştirilecektir. Bununla birlikte, Avrupa Toplulukları Konseyi böylece ortaya çıkan durumu inceleyecek ve Komisyonun önermesi üzerine ve Para Komitesinin görüşü alındıktan sonra gerekli tedbirleri geçerli çoğunlukla kararlaştıracaktır.

**FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİNİN
AVRUPA KÖMÜR VE ÇELİK TOPLULUĞU YETKİ ALANINA GİREN MADDELERLE
İLGİLİ ANLAŞMAYA İLİŞKİN
BİLDİRİLERİ**

1. Alman uyrukluların tanımına ilişkin bildiri

Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Kanunu anlamında bütün Almanlar Federal Almanya Cumhuriyeti uyrukluluğunda sayılır.

2. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşmanın Berlin'e uygulanmasına ilişkin bildiri

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümetince üç aylık bir süre içinde Âkır Taraflara aksine bir bildiride bulunulmadıkça, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Yetki Alanına giren Maddelerle ilgili Anlaşma Berlin Eyaletine de uygulanır.

polements courants, de celle qui est autorisée par la parité de la monnaie dans l'Etat membre pour la monnaie directement ou base de la parité déclarée.

3. L'unité de compte inchangée pour toute la durée avant la date d'expiration, uniformément proportionnée décidée par le Fonds monétaire 7 de ses statuts, le par inverse de cette modification.

Au cas où un o mettraient pas en appli tional visée au premier en fonction inverse de l onal. Cependant, le C situation ainsi créée et Commission et après a

**D
DE L
CONCERNANT
DE LA COMMUN**

1. Déclaration r

Sont à considérer l'Allemagne, tous les Alle fédérale d'Allemagne

**2. Déclaration
relevant de
à Berlin**

L'Accord relatif Charbon et de l'Acie que le Gouvernemen un délai de trois moi

Wirtschaft

Wachstum in Amerika deutlich schwächer

Im ersten Quartal 1,3 Prozent / Geringster Zuwachs seit Jahren / Nervosität an den Märkten

MV. New York, 18. April. Das Wirtschaftswachstum in den Vereinigten Staaten scheint sich noch stärker abgeschwächt zu haben, als ursprünglich angenommen worden war. Nach Angaben des Handelsministeriums in Washington ist das Bruttosozialprodukt im ersten Quartal dieses Jahres um 1,3 Prozent gewachsen. Anfang März hatte das Ministerium in einer ersten Schätzung („flash estimate“) noch einen Zuwachs von 2,1 Prozent vorhergesagt. Allerdings ist auch die neue Zahl noch nicht endgültig, da die März-Werte, die in diesen Indikatoren eingehen, zum Teil noch geschätzt sind.

Schon die Veröffentlichung der ersten Vorausschätzung, die deutlich unter der allgemein erwarteten Wachstumsrate von etwa drei Prozent geblieben war, hatte an den internationalen Devisenmärkten zu einem Druck auf den Dollar geführt. Nach Meinung vieler Devisenhändler in New York ist nach der am Donnerstag veröffentlichten Korrektur nach unten nunmehr mit einem Rückgang des Dollarkurses auf unter drei Mark zu rechnen.

Sollte sich die Wachstumsrate von 1,3 Prozent bestätigen, dann wäre das der geringste Quartalszuwachs seit der Rezession von 1981/82. Der bisherige „Tiefpunkt“ des seit 28 Monaten anhaltenden Wirtschaftswachstums hatte bei 1,6 Prozent im dritten Quartal 1983 gelegen. Allerdings hatte das Sozialprodukt zwischen Oktober und Dezember 1983 dann wieder mit einer Jahresrate von 4,3 Prozent zugenommen.

Der neue Wert für die ersten drei Monate läßt es als fraglich erscheinen, ob die Vereinigten Staaten in diesem Jahr noch das angestrebte Wachstum von rund vier Prozent erreichen werden. Die Regierung hatte erst vor zwei Tagen bekanntgegeben, sie lege ihrem neuen Budgetentwurf eine um 0,1 Prozentpunkte verringerte Wachstumsrate von 3,9 Prozent zugrunde.

Die Veröffentlichung des neuen Indikatoren-Wertes war an den Geld- und Devisenmärkten zu einem starken

privaten Vorhersagen zwischen einem und drei Prozent geschwankt.

Ein deutliches Zeichen für allgemeine Unsicherheit und Nervosität war am Mittwoch die Reaktion in Wall Street auf eine Meldung des Nachrichtendienstes Dow Jones, das Handelsministerium werde seine Schätzung von 2,1 Prozent nach oben korrigieren. Als Antwort darauf fielen die Kurse am Rentenmarkt, da viele Händler bei anhaltend starkem Wachstum mit einer Verschärfung der Geldpolitik durch die Notenbank rechnen. Als Dow Jones sich kurz darauf korrigierte und mitteilte, diese optimistische Vorhersage stamme von der amerikanischen Handelskammer, gingen die Kurse der Anleihen wieder zurück. Allerdings hatte die Zuvorsicht der Handelskammer am Mitt-

woch ausgereicht, um den Dollar in New York auf 3,0480 DM zu bringen, nachdem er am gleichen Tag in Frankfurt noch mit 3,0220 notiert worden war.

Ss. WASHINGTON, 18. April. Bundesbankpräsident Karl Otto Pöhl erklärte in Washington, daß sich eine Neueinschätzung der amerikanischen wirtschaftlichen Situation ergeben habe. Auch die amerikanische Regierung werde sich der Situation immer mehr bewußt. Aber ein Kurs um drei DM sei immer noch ein Zeichen für einen starken amerikanischen Dollar. Bundesfinanzminister Stoltenberg erklärte, die Voraussetzung für eine „weiche Landung“ des Dollar sei, daß nun die politischen Entscheidungen in der amerikanischen Haushaltspolitik getroffen werden.

Dollarkurs fällt unter drei Mark

Erl. FRANKFURT, 18. April. Mit einem „freien Fall“ hat der Kurs des amerikanischen Dollar auf die am Donnerstag veröffentlichten Zahlen über das Wachstum des amerikanischen Bruttosozialprodukts reagiert. Als bekannt wurde, daß die amerikanische Wirtschaft im ersten Quartal 1985 nur um real 1,3 Prozent gewachsen sei, verlor der Dollarkurs innerhalb von 60 Sekunden 4 Pfennig. Das war kurz vor Geschäftsschluß in Europa und hat zu erheblicher Nervosität an den Märkten geführt. Vielfach war eine Wachstumsrate von 2 Prozent erwartet worden, entsprechend einer auf 2,1 Prozent lautenden Vorausschätzung.

In der Bundesrepublik hat sich am Devisenmarkt dann erst auf einer

Kursbasis von etwa 2,98 DM für einen Dollar wieder ein normaler Geschäftsablauf ergeben. Zu Preisen von unter 3 DM regte sich wieder verstärkt kommerzielle Nachfrage, die jedoch offenbar nur kurzfristig dem Kurs etwas Auftrieb — bis auf gut 2,99 DM — verlieh. Der Druck auf den Dollar war überdies auch von niedrigeren amerikanischen Zinsen ausgegangen. Hier waren Rückgänge von etwa 0,25 Prozentpunkte zu beobachten. Die Tageshöchstkurse für den Dollar hatten in der Bundesrepublik im Laufe des Donnerstags bei 3,0650 DM gelegen. An der Devisenbörse war mittags ein mittlerer Mittelkurs von 3,0445 DM notiert worden.

1980 YILI BAŞINDA TÜRKİYE'NİN İÇİNDE
BULUNDUĞU EKONOMİK, SOSYAL VE SİYASAL
DURUMUN TESBİTİ

Dünya Uluslar Topluluğunun şerefli bir üyesi olarak çağdaş ve demokratik bir yaşam sürdürmeyi vazgeçilmez bir hedef olarak seçmiş bulunan Türk ulusu, son yıllarda nedenleri üzerinde görüş birliğine varamadığı, dolayısıyla çözüm yolları üzerinde birleşemediği, yaşamsal bunalımlar ve darboğazlara girmiş bulunmaktadır.

Ulusun ve ülkenin içinde bulunduğu durumun gerçekçi bir tespitinin yapılması, bunun iç ve dış nedenlerinin saptanması, bunların ulusça tartışılarak belirli bir görüşte birleşilmesi sağlandığı takdirde Cumhuriyet Tarihinin en büyük bunalımının atlatılması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında dünyada ve yurttta oluşan dengelerin zaman içinde değişmesi, ülkemizin kalkınma ve savunma gibi iki çok önemli alanda yaptığı tercihlerin değişmesine yol açmıştır.

Atatürk'ün siyasi bağımsızlığın ekonomik ve malî bağımsızlıkla tamamlanmadığı takdirde yetersiz kalacağı yönündeki uyarısı, bu yolla kalkınma ve savunmanın geliştirilmesinin çok yavaş ve pahalı bedelli olacağı gerekçesiyle 2.Dünya Savaşından sonra göz ardı edilmiştir.

Ekonomilerin kendi güçleri ile ayakta durabilmelerinin üç ana koşulu ;

- 1) Yeterli doğal kaynak
- 2) Yeterli teknoloji ve
- 3) Yeterli tasarruftur.

Türkiye, oldukça zengin doğal kaynaklarını son 35 yılda yeterince değerlendirememiş, su ve kömür gibi enerji kaynaklarını yetersiz ölçüde değerlendirirken, elektrik üretimini, sanayiini, ulaştırmasını ve ısıtma ihtiyacını büyük çoğunluğunu

./..

ithal yolu ile sağladığı petrole dayamıştır. Bu yöndeki sayısız uyarılar kötü niyetle görülmüş, reddedilmiştir.

Türkiye tarımsal gelişmesi için gerekli kimyasal gübre ihtiyacını yerli fosfat veya linyite dayalı tesisler yerine ithal malı fosfat, amonyak veya aside dayalı dışa bağımlı tesisler aracılığıyla gidermeye çalışmıştır.

Kurulan demir-çelik tesisleri ithal malı kömür veya demir cevheri sağlanamadığı için tam kurulamamıştır.

Uygulanan çeşitli hatalı politikalar sonucu ülkenin tarımsal olanakları yeterince değerlendirilememiştir.

Diğer taraftan ülkenin eksikliğini çektiği teknoloji ve tasarrufun yurt dışından kolayca sağlanabileceği, dış yardım ve borçlanma yollarının, yurt içinde tasarrufların artırılması ve teknoloji üretilmeye çalışılmasından daha kolay olduğu iç ve dış odaklarca topluma yoğun bir şekilde telkin edilmiş ve ilk yıllarda ortaya çıkan bazı kolaylıklarla doğrulanmak istenmiştir.

Bu uygulamalar sonucunda ülkemiz düşünce tarzı ve zihniyet olarak dışa bağımlı hale gelmiş ve DİŞ YARDIM bulunamazsa Türkiye'nin varlığını, gelişmesini ve kalkınmasını sürdüremeceği inancı TÜRK halkına sinmiştir.

Son 35 yılda üretimin yapısı ve devletin maliyesinin getirildiği nokta da yukarıdaki inancı körüklemekte kullanılmaktadır. Öyle ki, petrol ikmal edilemediği, dış girdi sağlanmadığı takdirde ekonomi felç olma durumuna gelmekte, dış yardım ve kredi alınamadığı takdirde Merkez Bankası ve dolayısıyla devletin maliyesi dış borçlarını ödeyemez duruma gelerek, iflas benzeri acze düşmektedir.

Kalkınma durmuş, fiyatlar dayanılmaz biçimde artmakta, yeni iş yerleri açılmak yerine mevcutlar birer ikiye kapanmakta, işsizlik çığ gibi büyümektedir.

Ülkemiz ve ulusumuz, yukarıda açıklanan vahim duruma iç ve dış koşullardaki olumsuzlukların tarihi bir dönemde çakışması ile bu dönemde ulus olarak gerçekleri algılayarak uygulanan yanlış stratejiyi ve politikaların düzeltilmesi için gereğini yapmadığı için düşmüştür.

Türkiye ve Türk ulusu, bu gidişi kader olarak göremez, ve sahip olduğu yüce değerler hareketle geçirilebildiği takdirde içinde bulunduğu bu kötü durumdan, büyük bir mücadele ile çıkabilir.

Ülkemiz son 60 yılda sanayileşme yolunda kendinden umulmayan derecede önemli adımlar atmış ve bugün birçok sanayi mamulü ihraç edebilir duruma gelmiştir. Ancak henüz ekonomik yapımız ve devletimiz sanayinin hakim üretim biçimini olabilmesi için gerekli bünye değişikliğini tamamlamamıştır. Türkiye artık 1920-1960 döneminin tarımsal ağırlıklı ekonomisini geride bırakmıştır. Ancak 1985-90 döneminin sanayileşmiş Türkiye'sine geçiş aşamasının yarattığı zorluklar bugün kritik bir noktaya varmıştır.

Diğer taraftan hızlı bir artış gösteren nüfusumuz hem eğitim hem üretim alanlarında 1920 veya 1950 yıllarına kıyasla çok gelişmiş, ve yerleşme tarzı olarak % 80'ni kırsal-köyde oturan bir Türkiye, yerini hızla kentleşen bir Türkiye'ye bırakmıştır. Ötümüzdeki 5 yıl içinde nüfusun % 50'sinden fazlası kentli olacak, Türkiye 1985-90'larda hakim niteliği kentli olan bir toplum haline gelecektir.

Ülkemiz 1920-1950 yılları içinde sanayileşme ve kentleşmesine paralel olarak demokratikleşme yönünde çok büyük mesafe almıştır. Demokrasiden fedakârlık edilerek kestirme yollara başvurulmamış olması bu dönemdeki başarıların büyüklüğünü arttırmaktadır. Diğer ulusların içine düştüğü çıkmazlar hieride ülkemizin sosyal ve siyasal gelişmesinin değerinin daha iyi anlaşılmasına yol açacaktır.

Aynı olayın diğer bir yüzü artık ülkemizin ürettiğinden fazlasını tüketme gibi bir alışkanlığı sürdürme olanağının kalmadığıdır. Aksine, ülkemiz içine düştüğü zor durumdan çıkabilmek için bir dönem büyük sıkıntı ve fedakârlığı göze almak ve tüketimini kısırarak üretim fazlasını ihraç etmek zorundadır. Tüketimin kısılması aynı zamanda ülke olarak tasarrufların ve yatırımların arttırılarak kalkınmanın yeniden başlamasına da olanak verecektir.

Toplumdaki fedakârlık istenebilmesi ve toplumun bu konuda anlayışlı davranabilmesi, fedakârlığın adil bir tarzda toplumun bütün sınıf ve kesimlerine olanakları ölçüsünde yayılmasına bağlıdır.

Ülkemizde son yıllarda yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal dengesizlik ve istikrarsızlık sonucu vergi alma şeklinde devletin yükünün paylaştırılması zayıflamış, gayri adil hale gelmiştir. Zira vergi koymak ve tahsil etmek siyasal iktidar sorunudur. 10 yıldır Türkiye'de bir vergi düzenlemesinin yapılamaması olmasa da siyasal iktidarsızlığı ortaya çıkarmaktadır.

Türkiye'de vergi yatırımdan, üretimden ve çalışma üzerinden alınmakta, vergi yükünün çok büyük bölümünü çalışanlar ile sınıflar üretimde bulunan sermaye sahipleri ödemektedirler. Diğer bir ifade ile vergi yolu ile sanki gelişen sınıflar cezalandırılmak ve ülkenin sanayileşmesi, kentleşmesi baltalanmak istenmektedir.

Oysa büyük toprak rantları ile ticaret kesiminde oluşan büyük kârlar (devlet politikası sonucu oluşan vurguncu rantları dahil) üretime katkıda bulunmadığı halde millî gelirden pay almakta fakat devlete hiç denecek düzeyde vergi ödemektedir. Büyük ölçüde tüketime giden bu gelirlerin toplumsal adaleti bozucu, ekonomide anarşi yaratıcı, çalışma ile başarı yerine bireyci-çıkarcı kolaycı çözümleri halk gözünde meşru kılıcı etkileri olmaktadır.

1970-80 dönemi de, sanayileşme ve kentleşme açısından henüz istikrarlı bir dengeye varılamamasının da etkisiyle yaşanan siyasal istikrarsızlık ekonomik ve sosyal gelişmeye bağımlı olarak azalacak ve ülkemizin demokratik ve aynı zamanda istikrarlı ve güçlü bir politika yapısına kavuşmasına olanak verecektir. İşte ülkemizin ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda geçirmekte olduğu tarihi dönüşüm yıllarında petrol ve enerji krizi ile yoğunlaşan dünya ekonomik bunalımının ortaya çıkması ve bu olumsuzluklara karşı ülkemizin gerekli çözümleri ortaya çıkarıp uygulamaya koyamaması sonucu bugün Türkiye bir dönüm noktasına gelmiştir.

Artık gerçekleri görmek ve halka açık açık söylemek zamanı gelmiştir. "Ülke olarak varlığımız, millet olarak birlik ve bütünlüğümüzün temeli olan istiklâlimiz tehlikededir." Bu tehlike dış düşmanların saldırı tehdidinden çok ülkeyi dışa bağımlı kılan düşünce, üretim ve finansman yapısından doğmaktadır. Bu tehlike karşısında teslimiyet telkin eden görüşlerin reddedilmesi ve mücadele yolunun seçilmesi şarttır. Bu mücadele Atatürk'ün gösterdiği yönde TAM BAĞIMSIZLIĞI hedef alacak ekonomik bağımsızlık mücadelesidir.

1980'li yılların başında dünya'da ve Türkiye'de oluşmaya başlayan dengeler Türkiye'nin ekonomik ve savunma gücünün gelişmesini mümkün kılacak olanakları bağırılarında taşımaktadır. Türkiye'nin ekonomi ve savunma açılarından dışa bağımlı olmasını geçmişte arzulamış veya zorlamış olan dış çevreler artık bu yolla Türkiye'nin sorunlarının çözülemeyeceğini, ortaya çıkan yükün kendileri için çok ağır gelmeye başlamasının da etkisiyle yavaş da olsa görmeye başlamışlardır. Eğer Türk halkı artık dıştan gelecek yardım ve desteklerin sorunları çözmeye yeterli olmayacağını anlamamışsa, yakın zamanda başkaları bunu bize zor ve pahalıya da olsa öğreteceklerdir.

ULUSAL KALKINMA STRATEJİSİ VE İLKELERİ

1. Ulusun temeli ailedir. Aile ve bireylerinin beslenme, barınma, sağlık ve eğitimleriyle ilgili hususlarda insanca bir yaşam sağlayabilmeleri için gerekli şartların sağlanması, kalkınmanın en önde gelen hedefidir.
 2. Bu hedefe ulaşılması ancak Ülkenin Ekonomik Bağımsızlığa Kavuşması ile mümkündür. Ekonomik bağımsızlık, ülkenin kalkınma politikalarının belirlenmesinde dışardan telkin edilen yabancı stratejilere göre hareket edilmesi zorunda kalınmamasıdır.
 3. Ekonomik bağımsızlığa ulaşamayan ülkeler uzun dönemde siyasal bağımsızlıklarını da koruyamazlar. Bu nedenle Ekonomik Bağımsızlıktan sapan her strateji ulusal çıkarlara aykırıdır.
 4. Ulusal kalkınma stratejisinin amacı; siyasal bağımsızlığımızı koruyacak, ülkemizi tam bir ekonomik bağımsızlığa götürecek ve tüm halkımızı gittikçe yükselen yaşam düzeylerine ulaştırarak mutlu kılacak yolların seçilmesidir.
 5. Ekonomik bağımsızlığın ana temeli güçlü bir ekonomik yapının oluşturulmasıdır. Ülkemiz halen böyle bir yapıya ulaşamamıştır. Dolayısıyla seçilecek strateji Demokratik düzen içinde gerekli yapı değişikliklerini gerçekleştirerek ekonomimizi kuvvetli temellere oturtacak nitelikte olmalıdır. Yapı değişikliklerini gerçekleştirmek için uzun dönemde fikir, yaşam felsefesi ve zihniyet düzeyinden başlanarak, alışlagelmiş üretim ve tüketim kalıplarının yeniden düzenlenmesine gidilmesi ve kalkınma için gerekli kaynakların sağlanmasında dışa bağımlılıktan kurtulması gerekecektir.
- Bu yapısal değişiklikler toplumdan bazı öz veriler isteyecektir. Ancak öz veri Atatürk'ün "İstiklâlîtam" ilkesinin gerçekleri yönünde olmalıdır. Dışa bağımlılık düşüncelerinden kaynaklanacak teslimiyetçi politikalar benimsenemez.

1980'li yıllarda Türkiye'nin kaderi, sanayileşmeyi yaygınlaştıracak ve derinleştirecek, hakim üretim biçimi haline getirecek sınıf ve güçlerin (sanayici ile emekçilerin ve onlarla birlikte gelişme yanlısı bütün kesimlerin) ittifakına ve üretken olmayan kesimlerin vergilenmesini sağlamada ortak çabalara bağlıdır.

Ancak bu yollardır ki, ekonomik gelişmenin temelini oluşturan ve Türkiye'de atıl duran emek, sermaye, doğal kaynaklar ile teknolojik birikim gelişmeye doğru kullanılmaya başlanabilir.

Ülkemizin dış dünya ile olan sorunları içeride gelişen sınıflara dayalı güçlü bir iktidar öncülüğünde ve Türkiye'nin sanayileşme ve demokratikleşmesini kaçınılmaz, durdurulmaz ve başka alternatifi olmayan bir yol olarak gören ve gösterebilen bir strateji ve politikalar ile çözümlenebilir. 1980-85 yıllarının dış ve iç gelişme ihtimalleri Türkiye'nin EKONOMİK BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNDE BAŞARI ihtimalini çok arttırmaktadır.

İşte yukarıda açıklanan nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan, ülkemiz ve ulusumuz geleceğini tehdit eden büyük sorunların gene ulusumuzun ve ülkemizin sahip olduğu doğal ve beşeri kaynakları akılcı bir tarzda kullanacak, dünyada ve ülkede gelişen şartların yarattığı olanakları değerlendirebilecek, temelinde gücünü kendine inanç ve güvençten alan ATATÜRK'çü bir mücadele ruhu içinde TÜRK ULUSUNUN bağrından doğacak ÇÖZÜM YOLU'na bir katkıda bulunmak üzere aşağıda-ki "ULUSAL KALKINMA STRATEJİSİ" önerilmektedir :

9. Ulusal Kalkınma Hedeflerinin Tayininde Esas Alınacak Ana İlkeler :

- a) Ülkeyi dışa bağımlı kılan üretim ve finansman yapıları tümü ile değiştirilmeli ve dış faktörlerde meydana gelecek dalgalanmaların iç ekonomiye etkisini minimize edecek kuvvetli bir ekonomik yapı oluşturulmalıdır.
- b) Üretim gücünün hızla arttırılması ana hedeftir. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde kamu-özel ayırımının ikinci plana atılması ve bütün olanakların entegre bir şekilde seferber edilmesi gereklidir.
- c) Üretim gücünü arttıracak yatırımların gerçekleştirilmesi için ulusal tasarruf, eğitim, teknoloji, ihracat ve ithalât ikamesi hedefleri ödünsüz savunulup gerçekleştirilmelidir. Tasarruf artışının emek gelirlerinden ziyade emek dışı gelirlerden sağlanması esas alınmalıdır. Bu hedefe ulaşmak için tasarrufu teşvik edici tedbirlerin ve vergilendirmenin genel modelle tutarlı bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekecektir.
- d) Uzun dönemde dış yardımın olmayacağı ve işçi dövizlerinin artmayacağı varsayımları altında ithalât gereksinmelerini karşılayabilecek mal ve hizmet ihracatı hedefleri sektör bazında ayrıntılı olarak belirlenmelidir. Diğer taraftan ülkemiz dış yardımı kabule hazırdır. Ancak dış yardım kalkınma hamlemizde esas olamaz, sadece ona yardımcı olarak kabul edilebilir. Teknolojik katkı getiren, ihracat olanağı yaratan yatırımlarda ekonomik bağımsızlığı zedelemeyecek nitelikteki yabancı sermayeden yararlanılabilir. Ancak ülkemizin gelişmesinde hayati önemi olan yatırımlar ulusal kaynaklardan öncelikle finanse edilir. Ve dış kredi aramak gibi nedenlerle bu tür yatırımlar geciktirilemez.

./..

6. Ulusal kalkınma hedefleri demokratik yöntemlerle ve açık biçimde oluşturulmalıdır. Hedeflerin tespiti için bir Ulusal Kalkınma Modeli oluşturulmalıdır. Alınacak tüm ekonomik tedbirlerin bu modele göre test edilerek genel tutarlılık sağlanmalıdır. Ulusal kalkınma modeli oluşturulurken dış ekonomik ilişkilerde karşılıklı bağımlılık sağlamak şeklinde ortaya konan teslimiyetçi modeller rededilmelidir.
7. Tespit edilecek kalkınma politikalarının etkin bir şekilde ve zaman kaybetmeden uygulanmasını sağlamak ve ülke koşullarında ortaya çıkacak değişiklikler dolayısıyla gerekecek yeni düzenlemeleri kalkınma modeli çerçevesinde yeniden oluşturabilmek amacıyla bir karar alma ve koordinasyon merkezi kurulmalıdır.
8. Geçen dönemlerde yanlış oldukları, sakıncalı sonuçlar vermeye başladıktan sonra fark edilen ekonomik kararlar, izlenen hatalı kalkınma stratejileri, ülkemizde ekonomik konularda derinlemesine bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Uygulamaya dönük araştırma ülkemizde şimdiye kadar tamamen ihmal edilmiştir. Yapılan kalkınma planları, uygulanan politikalar yetersiz verilere dayandırılmıştır. Ülkemizin bugünkü duruma gelmesinin ana nedeni, yeterli veri temin edecek araştırmalar yapılmadan eksik bilgilerle hatalı kararlar alınmasıdır. Ulusal kalkınma modelinin düzenlenmesi, geliştirilmesi, düzeltilmesi, kurulacak karar alma ve koordinasyon merkezinin etkin bir biçimde çalışabilmesi için sürekli olarak araştırmalar yapıp gerekli verileri üretecek bir Araştırma Kurumu tesis edilmelidir. Bu kurumun amacını, teorik bilgilerin gerçekçi verilere tatbik edilerek uygulamaya dönük sağlam kararların üretilmesi teşkil edecektir. Bu nedenle araştırma kurumunun doğrudan karar alma ve koordinasyon merkezine bağlanması ve en üst düzeyde araştırma elemanları ile teçhiz edilmesi gerekecektir.

./..

- 1) Doğal kaynaklara dayalı Kimya Sanayii üretim zincirlerinin oluşturulmasını sağlamak için Kimya Sanayii yatırımları genel modelle uyumlu olarak geliştirilecek özel kimya sanayii modeli kurulmalıdır. Toprak altı zenginliklerimizin mümkün olduğu kadar işlenerek ihraç edilmesi. Üretim zincirinin tabii kaynaktan nihai mala kadar götürülmesi esas olarak alınmalıdır.
- m) Gelişen sosyal sınıflar olan emekçi ve sanayicinin aleyhine olan vergilendirme düzeni vergilendirilemeyen sınıflar aleyhinde değiştirilmelidir. Vergi adaletinin sağlanması için fatura mecburiyeti konması, denetim oranının yükseltilmesi, vergi kaçakçılığı cezalarının ve uygulamasının yeniden düzenlenmesi gereklidir. Ulusal vergi kontrol sistemi bilgisayara aktarılmalıdır. Vergi sisteminin aynı zamanda daha dengeli bir gelir dağılımına yöneltecek bir şekilde düzenlenmesi gerekir.
- n) Bankacılık sistemi, ulusal kalkınma modeliyle uyumlu olarak düzenlenmelidir. Özellikle kredilerin kullanım öncelikleri ihracat, sanayi, tarım ve ticaret şeklinde değiştirilmelidir.
- o) İhracat kalkınma modeli çerçevesinde teşvik edilmeli, ihracat üzerinden direkt ve indirekt vergi yükü, rant ve sübvansiyonların olumsuz etkileri kaldırılmalıdır. İhracat olanaklarının teşvikine paralel olarak, bunu karşılayacak iç üretim de geliştirilmelidir. Başarılı bir ihracat politikası ancak başarılı bir üretim politikasının uzantısı olarak gerçekleşebilir.

- e) Ülke sanayiinin geliştirilmesinde Türkiye gelişmiş ekonomilerden kredi yerine öncelikle teknoloji talep etmelidir. Bu amaçla genel model içinde teknoloji transferi politikaları belirlenmelidir. Yabancı sermaye ortaklıkları da bu politika çerçevesinde karara bağlanacaktır.
- f) Savunmamız özellikle ulusal kaynaklarımıza dayanarak ayakta duracak şekilde düzenlenmelidir. Bunun için bir ulusal silah sanayii gerçekleştirilmelidir. Bunun için, özellikle makina, elektrik ve elektronik sanayilerimizin gelişmesi gerekmektedir. Savunma sanayiinin gelişmesi tüm sanayimizin ilerlemesine büyük katkıda bulunacaktır.
- g) Sınai yapı tüketimden hammaddeye doğru değil, doğal kaynaklardan tüketime doğru oluşturulmalıdır. Böyle bir ilke ancak bugüne kadar kısmen ihmal edilmiş olan doğal kaynak olanaklarının kapsamlı bir şekilde araştırılıp ortaya çıkartılmasıyla gerçekleştirilebilir.
- h) Bugün ülkemizde tesisler genellikle düşük kapasitede çalışmaktadır. Kalkınma hamlemizin ilk aşamalarından itibaren mevcut tesislerden, kullanılmakta olan doğal kaynaklardan ve insan gücünden daha üst düzeyde yararlanılabilmesini sağlayacak optimizasyon tekniklerinin uygulamasına büyük önem verilmelidir.
- i) Bugün ekonomimizin en önemli kısıtlarından biri enerji üretimidir. Enerji ihtiyacının giderilmesine büyük önem verilmelidir. Bu konuda ulusal kaynaklarımızdan yararlanma çabalarına büyük önem ve öncelik verilmelidir.
- k) Tarımda üretim planlaması yapılacak, taban fiyatları üretim hedeflerinin gerçekleştirilmesi için gerekli gölge fiyatlar düzeyinde genel kalkınma modeli ve buna uyumlu olarak hazırlanması gereken Türk Tarım Modeli'ne göre belirlenmelidir.

1984 YILINDA EKONOMİMİZİN
GENEL DURUMU

Türkiye İş Bankası A.Ş.
İktisadi Araştırmalar Müdürlüğü

1984 YILINDA EKONOMİMİZİN GENEL DURUMU

1984'te milli gelir, ihracat ve döviz rezervlerinde olumlu gelişmeler sağlanırken enflasyon hızlanmıştır

Genel bir değerlendirmeye 1984, milli gelir, ihracat ve döviz rezervleri yönünden olumlu gelişmelerin sağlandığı; enflasyonun ise yeniden hızlandığı bir yıl olmuştur. Bu arada, izlenen sıkı para politikası çerçevesinde emisyon hacmi, para arzı ve kredilerin önceki yıldan daha yavaş genişlediği; mevduat

artışının ise yüksek faizlerin de katkısıyla hızlandığı gözlenmektedir. Öte yandan bazı kısırdanmalara rağmen hem finansman darlığı hem de yüksek faiz nedeniyle yatırımlardaki yetersizliğin devam ettiği; hızlı nüfus artışı, işsizlik, gelir dağılımı dengesizliği ve konut açığı gibi yapısal sorunların da ağırlığını koruduğu anlaşılmaktadır.

Bu arada, 6 Kasım 1983 Genel Seçimleri sonucunda kurulan yeni Hükümetin daha kapsamlı bir şekilde sürdürmeyi öngördüğü liberal ekonomik model çerçevesinde Aralık 1983 ortalarından bu yana önemli ekonomik kararlar alınmakta ve düzenlemeler yapılmaktadır. Bu karar ve düzenlemeler, özellikle dış ticaret, kambiyo rejimi, bankacılık, sermaye piyasası, kamu maliyesi ve toplu konut konularında yoğunlaşmıştır.

Öte yandan, 1980 sonrasında yoğunlaşan dış ekonomik ilişkiler nedeniyle Türk ekonomisi uluslararası konjonktürden giderek daha fazla etkilenmeye başlamıştır. Bu çerçevede, özellikle Dünya para piyasalarında doların önemli oranda değer kazanması, 1984'te Türkiye'nin ithalatı, TL. cinsinden dış borç yükü ve enflasyonun hızlanması açılarından olumsuz bir rol oynamıştır.

Ekonomik büyüme hızlanmıştır

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından dokuz aylık verilere dayanarak hazırlanan milli gelir geçici tahminlerine göre, 1984 yılında GSMH'nın cari fiyatlarla 1983'teki % 31,5'e karşılık % 54,7 artarak TL. 17,8 trilyona ulaştığı; reel GSMH'nın da aynı şekilde % 3,2'den hızlı ve % 5,7 oranında büyüdüğü hesaplanmaktadır. Bu hızlanmada, tarım kesimi reel hasılasının 1983'ün aksine yükselmesi yanında sanayi ve hizmetler kesiminde reel hasıla artışlarının 1983'tekilerden yüksek gerçekleşmesi rol oynamıştır. Milli gelirden sağlanan % 5,7'lik reel gelişme ile % 5'lik Program hedefinin aşıldığı ve böylece son beş yılın en hızlı ekonomik büyümesinin sağlandığı; önceki yıl % 1,1 artan kişi başına ortalama reel gelirin de 1984'te % 3,6 oranında yükseldiği hesaplanmaktadır.

**Tarım kesimi reel hasılası
1983'tekinin aksine
yükselmiştir**

1984'e ilişkin geçici tahminler, tarım kesimi hasılasında cari faktör fiyatlarıyla 1983'teki % 22,6'dan hızlı ve % 59'luk artış sağlandığı yönündedir. Reel tarımsal hasılanın da önceki yıl % 0,3 azalmışken 1984'te % 3,6 oranında yükseldiği tahmin edilmektedir. Tarım sektörünün GSYİH'daki payı ise, 1983'te % 22,6 iken 1984'te % 22,1 olarak hesaplanmaktadır.

**Sanayi kesiminde de
reel gelişme hızlanmıştır**

Cari faktör fiyatlarıyla 1983'te % 41,3 yükselen sanayi kesimi hasılası, 1984 yılında % 59,2'lik artış kaydetmiştir. Sektörün reel hasılası da 1983'teki % 7,6'ya karşılık 1984'te % 9,6 oranında yükselmiştir. Sanayideki gelişmenin hızlanması, imalat sanayii hasılasının 1983'tekinden hızlı büyümesi kadar, enerji ve madencilik alt sektörlerindeki gelişmelerle de ilgilidir. Bu arada, ihracata yönelik işkollarında üretim artışları daha belirgin olmuş; ortalama kapasite kullanım oranı da, İstanbul Sanayi Odasına kayıtlı özel kesim işyerlerinde dokuz aylık dönem itibariyle 1983'te % 69 iken 1984'te % 72 dolaylarına ulaşmıştır. Sektörde tam kapasiteyle çalışılamayışının başlıca nedenleri olarak, iç talep yetersizliği ve finansal güçlükler sayılmaktadır. Sanayi kesiminin GSYİH içerisindeki payı da 1983'teki % 23,3'ün üzerinde ve % 24,1 düzeyinde hesaplanmaktadır.

**İnşaat sektöründe 1984'te
de canlanma olmamıştır**

İnşaat kesimi hasılasına ilişkin geçici tahminler, cari fiyatlarla önceki yıl izlenen % 25,4'ten hızlı ve % 52,2'lik bir artışa işaret etmektedir. Buna karşılık sabit fiyatlarla yapılan hesaplama, sektörün 1983'teki % 0,6'dan daha yavaş olarak % 0,4 oranında büyüme gösterdiği yönündedir. Yatırım faaliyetlerinin bazı kıpırdanmalara rağmen durgunluğunu sürdürmesi, inşaat maliyetlerinin yüksekliği ve finansman güçlükleri, kesimin reel hasılasındaki gelişmenin 1984'te de yavaş seyretmesine yol açan başlıca faktörler olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan, toplu konut yasası çerçevesinde belirli bir çaba harcadığı ve öncelikle kooperatiflere kaynak aktarıldığı gözlenmektedir. İnşaat sektörünün GSYİH'daki payı ise önceki yıl % 6,2 iken 1984'te % 5,9 düzeyinde hesaplanmaktadır.

**Hizmetler sektörünün
gelişmesi hızlanmıştır**

Hizmetler kesimi hasılası, cari faktör fiyatlarıyla 1983'teki % 33,6'dan hızlı ve % 53,5 oranında artış göstermiştir. Hizmetler sektörünü oluşturan bütün alt kesimlerde cari fiyatlarla izlenen gelişmeler de, mali kuruluşlarda çok belirgin olmak üzere, önceki yıldan yüksek gerçekleşmiştir. Sabit fiyatlarla yapılan karşılaştırma da 1983'te % 4,4'lük büyüme kaydeden hizmetler sektörünün 1984'te % 5,9 genişlediğini ortaya koymaktadır. Bu hızlanma, konut sahipliği ve özellikle devlet hizmetleri sektörlerindeki büyümenin 1983'tekilere göre yavaşlamasına rağmen, diğer tüm alt kesimlerdeki hasıla artışlarının daha hızlı oranlarda yükselmesinden kaynaklanmıştır. Hizmetler sektörünün reel GSYİH içerisindeki payı 1983'teki gibi % 47,9 olarak hesaplanmaktadır.

**Sabit sermaye yatırımları
reel olarak 1983'tekinden
yavaş genişlemiştir**

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılan tahminlere göre sabit sermaye yatırımları, cari fiyatlarla önceki yıl izlenen % 32,4'den hızlı ve % 46,3 oranında artarken, reel olarak 1983'teki % 3'ten yavaş ve % 1,8 oranında yükselmiştir. Aynı tahminler, söz konusu yatırımların kamu

kesiminde sabit fiyatlarla % 0,6 oranında düştüğüne, özel kesimde ise % 5,4 yükseldiğine işaret etmektedir.

Yatırım faaliyetlerinde 1984'te de yeni girişimler yönünden belirli bir canlanma görülmemekle beraber, kamu kesiminde devam eden enerji ve altyapı projelerinin tamamlanmasına, özel kesimde de daha ziyade ihracata yönelik olmak üzere, mevcut tesislere ilişkin modernizasyon ve genişletme çalışmalarına ağırlık verildiği anlaşılmaktadır.

1984'te dış ticaret ve kambiyo rejiminde önemli düzenlemeler yapılmış; TL'nin dış değerinin tespitinde daha realist davranılmıştır

Sürdürülen liberal ekonomi politikasının daha geniş biçimde uygulanması amacıyla, 1984 yılında özellikle dış ticaret ve kambiyo rejimine ilişkin kararlar alınarak yapısal değişiklik yönünde düzenlemelere gidilmiştir. Bu çerçevede, Türk Parasının Kıymetini Koruma Mevzuatı önemli değişikliklerle yeniden düzenlenmiş ve kambiyo kısıtlamaları belir-

gin şekilde gevşetilerek döviz işlemleri normal kanallara çekilirken konvertibiliteye geçiş yönünde yeni adımlar atılmıştır. İhracatta formaliteler asgariye indirilirken vergi iadesiyle ilgili ödemeler Nisan ve Eylül'de kademeli olarak azaltılmış ve temelde kur politikasına dayanan bir teşvik anlayışı getirilmiştir. İthalat daha geniş boyutlarda liberasyona yöneltilerek birçok maddenin ithali fon ödenmek kaydıyla serbest bırakılmış ve böylece bir yandan yerli sanayi belli ölçüde dış rekabete açılırken öte yandan da toplu konut fonu için önemli bir kaynak yaratılmıştır. Dış ticarete belirli boyutları aşan sermaye şirketlerine tanınmış olan imkân ve görevler Doğu Bloku ülkelerinden yapılan ithalat işlemlerine de teşmil edilerek, gittikçe yoğunlaşan uluslararası rekabete daha elverişli olduğu düşünülen bir dış pazarlama organizasyonu oluşturulması amaçlanmıştır.

1984'te getirilen «esas kur» uygulamasıyla T.C. Merkez Bankası bütün konvertibl döviz kurlarının günlük açıklanması yerine sadece TL'nin ABD doları karşısındaki esas kuru saptamaya başlamış; ticari bankalara da bu kur üzerinden belli bir marjla serbestçe döviz alım satım yetkisi tanınmıştır. Merkez Bankasıncı uygulanan dolar alış kuru da, 31.12.1983'te \$ 1 = TL. 280 iken 31 Aralık 1984'te \$ 1 = TL. 442,50'ye çıkmıştır. Böylece, TL'nin dolar karşısında değer kaybı 1983'teki % 51'den hızlı ve % 58 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, ticari münasebette bulunduğumuz ülkelerle enflasyon farkından, uluslararası para piyasalarında doların diğer konvertibl dövizlere karşı değer kazanmasından ve kısmen de ihracatımızı teşvik amacıyla izlenen kur politikasından kaynaklanmıştır.

İhracattaki önemli artışa rağmen dış ticaret açığı biraz genişlemiştir

Sağlanan geçici verilere göre, ihracat 1983'teki % 0,3'lük azalmanın aksine % 24,5 oranında yükselerek \$ 7,1 milyarı aşmış; ithalat da % 4,4'e karşılık % 16,5 oranında artarak \$ 10,8 milyara ulaşmıştır. Böylece, 1983'te \$ 3,5 milyar düzeyinde bulunan dış ticaret açığı 1984'te \$ 3,6 milyara çıkmış, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 62'den % 66'ya yükselmiştir.

İhracatın 1983'teki duraklamaya karşılık 1984'te önemli oranda artması, izlenen günlük kur politikası ve kademeli olarak azaltılmakla beraber sürdürülen vergi iadeleri ile diğer özendirici tedbirler yanında, kısmen de Dünya ticaret hac-

mindeki genişlemeyle ilgilidir. Bu arada, ihracatın sınai ürünlerde gelişme temposunu sürdürerek önemli boyutlara ulaştığı; tarımsal ürünlerde ise gerileme eğiliminin yavaşlamakla beraber devam ettiği anlaşılmaktadır. İhracatta yapı değişikliği olarak değerlendirilen bu gelişmeler sonucunda, sınai ürünlerin payı 1983'teki % 64'ten 1984'te % 72'ye çıkmış; tarım ürünlerine ait pay ise % 33'ten % 25'e düşmüştür. İhracatın ülkelere göre dağılımına gelince, OECD grubu ile Diğer Ülkelere ait paylar ve bu arada özellikle F. Almanya ile Irak'ın payları yükselirken İslâm Ülkeleri ve bilhassa İran'ın payında düşme olduğu dikkati çekmektedir. İran'a yönelik ihracatın düşmesi, 1984'te ihracatımızın daha fazla artmasını önleyen bir faktör olarak değerlendirilebilir. Bununla beraber, İslâm Ülkelerine ait ihracat payının son yıllarda belirgin artış kaydettiği gözden uzak tutulmamalıdır.

İthalatın madde gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, hammaddelere ait pay % 72'den % 71'e düşerken yatırım maddeleri payının % 25'te kaldığı, tüketim malları payının ise % 3'ten % 4'e çıktığı gözlenmektedir. İthalatın ülkeler itibariyle dağılımı, başta ABD olmak üzere, OECD grubu ile Diğer Ülkelerin payları biraz artarken İslâm Ülkelerine ait payın azaldığını ortaya koymaktadır. Bu arada, ihracattaki gelişmelerin aksine F. Almanya ile Irak'tan yapılan ithalatın payları azalırken İran'ın payında artış olmuştur. İthalatın kaynaklara göre dağılımı da, liberasyon, proje kredili ve bedelsiz kaynaklı ithalatın payının büyüdüğü ve toplam içerisinde liberasyonun % 91'lik çok önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

İşçi dövizî girişleri 1983'ün aksine artmıştır

Geçici verilere göre 1984'te işçi dövizî girişleri \$ 1.881 milyon olup, 1983'tekinden % 21,1 yüksek gerçekleşmiştir. 1983 yılında ise işçi dövizleri % 28,9 oranında azalarak \$ 1.554 milyon olmuştur. İşçi dövizî girişinde Mayıs 1984'ten itibaren izlenen hızlanma, özellikle TL'nin resmi ve serbest piyasa kurları arasındaki farkın belirgin ölçüde kapanmasına ve yurda kesin dönüşlerin artmasına bağlanmaktadır. Bu arada, işçi tasarruflarından Dresdner Bank'taki Kredi Mek-tuplu Döviz Tevdiat Hesaplarına yönelen miktarın da artmaya devam ettiği ve söz konusu hesap bakiyesinin 1984'te \$ 1,8 milyar dolayına yükseldiği öğrenilmiştir.

Uluslararası finans piyasalarında Türkiye'nin kredi değerliliği artmıştır

1984 yılında dış ekonomik ilişkiler yönünden önem taşıyan başlıca hususlar, ülkemizin borç ödeme performansı ile dış kredi değerliliğindeki olumlu gelişmelerin devam etmesi ve uluslararası finans piyasalarından özel dış kredi sağlanmasına daha fazla ağırlık verilmesi olmuştur. Bu arada, Dünya Bankası'ndan toplam \$ 794 milyon tutarında program ve proje kredisi alınmış; Uluslararası Para Fonu ile yapılan iki ayrı stand-by düzenlemesi çerçevesinde de toplam SDR 225 milyonluk (yaklaşık \$ 240 milyonluk) finansman kolaylığı sağlanmıştır. Türkiye-AET ilişkilerinde gözlenen sorunlar ise 1984'te de önemini korumuştur.

Cari işlemler açığı daralmıştır

Uluslararası Para Fonu kurallarına uygun olarak yeniden düzenlenen ödemeler dengesi tablosuna göre, geçici veriler itibariyle 1984'te cari işlemler açığı 1983'teki \$ 1.828 milyondan \$ 1.442 milyona gerilerken sermaye hareketleri bir önceki yıldaki \$ 610 milyondan daha düşük ve \$ 205 milyonluk fazla

vermiş bulunmaktadır. Finansman kalemlerinin en büyüğü olan ödemeler dengesi finansmanı, 1983'teki \$ 622 milyona karşılık \$ 1.002 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir. Genel dengedeki fazlanın ise rezervlerdeki artışlarla 1983'te \$ 152 milyon iken 1984'te \$ 104 milyon olduğu görülmektedir.

*Genel bütçe gelirleri
1983'tekinden yavaş,
harcamaları ise daha
hızlı artmıştır*

Geçici veriler itibariyle, 1984'ün Ocak-Ekim döneminde genel bütçe gelirleri 1983'teki % 38,4'ten yavaş ve % 26,9'luk genişlemeye TL. 2.459 milyar olmuş; önceki yıl % 24,8 artan genel bütçe harcamaları da % 34,6 yükselerek TL. 2.481 milyar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler sonucu, 1983'te sağlanan TL. 95 milyarlık gelir fazlası 1984'te TL. 22 milyarlık harcama fazlasına dönüşmüştür. Bu arada, Ekim sonu itibariyle önceki yıl TL. 287 milyar olan bekleyen ödemeler 1984'te TL. 636 milyara çıkmıştır. Ayrıca, 1984 Bütçesi'nde başlangıçta TL. 3.212 milyar düzeyinde bulunan genel bütçe ödenekleri, sağlanan ek ödeneklerle % 32,8 artış kaydederek Ekim sonunda TL. 4.264 milyara yükselmiştir. 1983 Bütçesi'nde de başlangıçta TL. 2.559 milyar olan ödenekler % 10,2'lik artışla Ekim sonu itibariyle TL. 2.819 milyara ulaşmıştı. Ancak, kamu hesaplarıyla ilgili uygulama sonuçlarının tam olarak bilinmemesi nedeniyle, bütçenin ekonomi üzerindeki net etkisi hakkında kesin bir hükme varılamamaktadır.

*Tedavüldeki banknotlar
ile para arzı 1983'tekinden
yavaş genişlemiştir*

Tedavüldeki banknotlar 28 Aralık 1984 tarihi itibariyle bir önceki yıl sonuna göre TL. 188 milyarlık (% 25,8) artışla TL. 919 milyara ulaşmıştır. Aynı karşılaştırma açısından 1983'te de tedavüldeki banknot hacmi TL. 188 milyar (% 34,6) genişleyerek TL. 730,5 milyar olmuştu. Emisyonunda 1984'te gözlenen söz konusu yükselme, özellikle aktifte «muhtelif» hesabında görülen çok belirgin büyümeden kaynaklanmıştır. Haftalık ortalamalar itibariyle yapılan karşılaştırma ise, emisyon hacminin 1983'teki % 30'dan hızlı ve % 39 oranında yükseldiğine işaret etmektedir.

Merkez Bankası'nın haftalık geçici verilerine göre, 28 Aralık 1984 itibariyle dar kapsamlı para arzı (*) 1983 sonuna kıyasla TL. 162 milyar (% 8,4) artarak TL. 2.103 milyara ulaşmıştır. Aynı karşılaştırma itibariyle 31 Aralık 1983'te para arzı TL. 599 milyarlık (% 44,6) yükselişle TL. 1.941 milyar olmuştu. Dar kapsamlı para arzının 1983'tekinden yavaş genişlemesi, dolaşımdaki paranın daha hızlı artmasına rağmen, özellikle vadesiz tasarruf mevduatının önceki yılın aksine azalmasından ileri gelmiştir. Haftalık ortalamalar açısından yapılan karşılaştırma da, para arzının 1983'teki % 41'den yavaş ve % 23 oranında yükseldiğini göstermektedir. Ancak, 1984 yılında paranın devir süratinin 1983'e kıyasla artış kaydettiği gözden uzak tutulmamalıdır.

(*) Dar Kapsamlı Para Arzı (M_1) = Dolaşımdaki Para + Vadesiz Ticari Mevduat + Vadesiz Tasarruf Mevduatı + Merkez Bankasındaki Mevduatın Para Arzı Kapsamına Dahil Olan Kısmı.

Bankacılık kesimini dışa açılmaya ve rasyonel çalışmaya yönlendirmeyi amaçlayan düzenlemelere devam edilmiştir

Türk Bankacılığı, 1984'te, izlenmekte olan istikrar programı doğrultusunda alınan liberal önlemlere uyum sağlama çabalarının daha da yoğunlaştığı bir dönem geçirmiştir. Bu ortam içerisinde bankaların, özellikle kambiyo işlemlerinde çeşitlenen hizmet rekabeti ile dış kaynak kullanma imkânları ve mevduat temini yönündeki çabaları artarken, otomasyona yönelme ve şube sayılarını belli düzeylerde tutma gibi rasyonel uygulamalara ağırlık verdikleri gözlenmiştir. Sürdürülmekte olan daraltıcı para-kredi politikaları çerçevesinde Merkez Bankası'nın özel kesime yönelik reeskontlarının kısıtlanması ve banka kaynaklarının kullanılabilir bölümüne bazı sınırlamalar getirilmesinin de etkisiyle, kredi taleplerinin karşılanması açısından mevcut güçlükler devam etmiştir. Bu arada pozitif faiz politikası paralelinde birkaç kez yükseltile vadeli mevduat faizleri dolayısıyla önemli oranda mevduat artışı sağlanmış, fakat bankaların kaynak maliyetleri de yükselmiştir. Artan sayıda yabancı bankanın ülkemizde faaliyete başlamasıyla, sistemdeki rekabetin de yeni boyutlar kazandığı görülmektedir.

Bankacılık kesiminde Aralık 1983 sonlarından başlayarak 1984'te de çeşitli yeni düzenlemelere gidilmiştir. Bilindiği gibi, 19 Aralık 1983'ten itibaren bankaların mevduata uygulayacakları faiz oranlarının Merkez Bankası'nca üç aylık sürelerle tespiti esası benimsenmiş; getirilen yeni tasnifle resmi ve ticari hesaplara da vadeli faiz oranlarından yararlanma imkânı sağlanmıştır. Kredi işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarının ise birkaç istisna dışında vade ve türlerine göre serbestçe tespit edilmesi kararlaştırılmıştır. Aynı tarihten itibaren 3 ay ihbarlı vadesiz, 1 Mart 1984'ten itibaren de 1 ay ihbarlı vadesiz mevduat uygulaması başlatılmış, enflasyondaki artışa paralel olarak 3 ay ihbarlı vadesiz ve 6 ay vadeli mevduatta faiz oranları birkaç kez yükseltilmiştir. Yine 19 Aralık 1983'ten itibaren, Merkez Bankası reeskont ve avans işlemlerinde faiz oranları artırılırken faiz farkı iadesi fonuna kesinti oranı % 15'ten % 7,5'e indirilmiş; fondan bankalara iade oranları da düşürülmüştür. Ayrıca, banka ve sigorta muameleleri vergisi % 15'ten % 3'e; mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden yapılan gelir vergisi stopajı % 30 ve % 20'den % 10'a indirilmiştir. 7 Temmuz'da getirilen bir düzenleme de, bankaların taahhütlerine karşı bulunduracakları umumi disponibilite oranının % 10'dan % 15'e; eksik tutulan disponibil değer üzerinden cezai faiz oranının da % 45'ten % 66'ya çıkarılması olmuştur.

Diğer yandan, kambiyo kısıtlamaları geniş çapta gevşetilerek kısa vadede döviz işlemlerinin bankalara çekilmesi, uzun vadede dış rekabete açılmanın hızlanması amacıyla, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 17 Sayılı Karar ve buna bağlı bir seri karar ile tebliğ 1984 başından itibaren uygulamadan kaldırılmış ve kambiyo mevzuatına belirgin bir serbestlik getirilmiştir. Yapılan yeni düzenlemelerle, 28 ve 30 Sayılı Kararlar çerçevesinde, banka ve kişilerin serbestçe döviz bulundurabilecekleri kabul edilerek, bankalara vadeli veya vadesiz döviz hesabı ve kredisi açabilmeleri, yurt dışından özel dış kredi sağlanmasında belli şartlarla doğrudan veya dolaylı roller üstlenebilmeleri gibi imkânlar tanınmıştır.

Bu arada, Aralık 1984'te ihracatçıları ve bankacılık kesimini yakından ilgilendiren yeni bazı düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre, 1985 Yılı İhracat Rejimi ve İhracatı Teşvik Kararları çerçevesinde belirli ülkelere TL karşılığı ihracat yapılmasına imkân tanınırken ihracat kredileri ile vergi-resim-harc istisnası teşvik araçları kapsamından çıkarılmıştır. Ayrıca, faiz farkı iadesi fonu 1 Ocak 1985'ten iti-

baren uygulamadan kaldırılarak bunun yerine fiili ihracatı, teşvik belgeli yatırımları ve ihtisas kredilerini kapsayan «Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu» oluşturulmuştur. Getirilen yeni düzenleme, teşviklerden münhasıran ihracatçı ve yatırımcıların yararlandırılmasını öngörmektedir. Söz konusu Fon'dan ödenecek destekleme primleri, ihracatçıya fiili ihracat tutarının % 2-4'ü olarak, yatırımcıya gerçekleşen yatırım miktarı üzerinden % 7-20 arasında tespit edilmiş; böylelikle, ihracat ile yatırımlarda teşvik sistemi temelde kredilendirme sisteminden ayrılmıştır. Aynı zamanda, Merkez Bankası tarafından reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan faiz oranları ihtisas ve yatırım kredilerinde yükseltilirken, nispeten düşük faizli olan ihracat reeskont kredileri yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece, kredilerde selektivite uygulaması büyük ölçüde sona erdirilmiştir.

***Konsolide mevduat
1983'tekinden hızlı,
krediler ise yavaş
artmıştır***

Merkez Bankası'nın haftalık geçici verilerine göre, 28 Aralık 1984 itibarıyla bir önceki yıl sonuna kıyasla konsolide mevduat 1983'tekinden hızlı, krediler ise daha yavaş genişlemiştir. Söz konusu karşılaştırmaya göre konsolide mevduat TL. 1.628 milyar (% 52,8) artışla TL. 4.711 milyara; konsolide krediler de TL. 376 milyar (%15,6) yükselerek TL. 2.794 milyara ulaşmıştır. 1983'te ise mevduat TL. 726 milyar (% 30,8); krediler de TL. 612 milyarlık (% 33,9) artışlarla, sırasıyla TL. 3.083 milyar ve TL. 2.418 milyar olmuştur.

1984'te mevduat artışının hızlanmasında, milli gelirdeki büyümenin 1983'ün üzerinde gerçekleşmesi; yüksek faizli üç ay ihbarlı mevduat uygulamasının başlatılması ve bu mevduat türünde faiz oranlarının enflasyona paralel olarak yıl içinde birkaç kez yükseltilmesi; faizlerin önemli kısmının hesaplara eklenmesi; mevduat faizlerinden yapılan vergi stopajının düşürülmesi, genel olarak döviz girişlerinin artması ve alternatif değerlendirme alanlarının çekiciliğinin azalması gibi faktörler rol oynamıştır. Mevduatta izlenen belirgin gelişmeye karşılık kredilerin 1983'tekinden yavaş yükselmesinde ise, özel kesime yönelik reeskontların belirli ölçüde kısıtlanması; banka kaynaklarının kullanılabilir bölümüne getirilen sınırlamalar; bankaların Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili gibi mali plasmanlarındaki genişleme gibi unsurlar etkili olmuştur. Bu arada firmaların dış kaynaklardan fon kullanımının yaygınlaştığı gözlenmektedir.

Başlıca mevduat türlerinin 1984 sonu itibarıyla gelişmesi incelendiğinde, vadesiz ticari mevduatın 1983'ten daha yavaş arttığı; vadesiz tasarruf mevduatının 1983'ün aksine azaldığı; vadeli tasarruf mevduatının ise (mevduat sertifikaları dahil) önceki yıldan belirgin ölçüde hızlı genişlediği görülmektedir. Bütün bu gelişmelerin sonucu olarak, konsolide mevduat içerisinde vadeli tasarruf mevduatının payı 1983 sonunda % 43 iken 28 Aralık 1984'te % 59'a çıkmış; vadesiz tasarruf mevduatına ait pay % 18'den % 8'e; vadesiz ticari mevduatın payı da % 26'dan % 20'ye düşmüştür. Bu durum, bankacılıkta kaynak maliyetinin hissedilir oranda yükselmesine yol açan bir faktör olarak değerlendirilmektedir.

***Merkez Bankası
kredileri 1983'ün
aksine daralmıştır***

28 Aralık 1984 tarihi itibarıyla TL. 1.204 milyar olan Merkez Bankası kredileri, bir önceki yıl sonuna göre TL. 30 milyar (% 2,4) azalmıştır. 30 Aralık 1983 itibarıyla ise anılan krediler TL. 317 milyar (% 34,8) genişleyerek TL. 1.227,5 milyar olmuştur. 1984'te izlenen daralmada, hazineye kısa vadeli avanslar ile orta vadeli kredilerdeki artışlara karşılık, özel kesime

yönelik ticari senetler reeskontu ile tarım kooperatiflerine açılan kredilerdeki gelişmeler rol oynamıştır. Aynı tarih itibarıyla Merkez Bankası kredilerinin kesimlere göre dağılımı da, 1983 yılı sonuna kıyasla kamu kesiminin payı % 52'den % 63'e çıkarken bankacılık kesimi payının % 43'ten % 34'e, tarım kooperatifleri payının da % 5'ten % 3'e düştüğünü göstermektedir. Haftalık ortalamalar açısından yapılan karşılaştırmada ise, Merkez Bankası kredilerinin 1983'teki % 12'den hızlı ve % 21 oranında arttığı dikkati çekmektedir.

Kredi stoku daha yavaş genişlemiştir

Geçici verilere göre kredi stoku (*) bir önceki yıl sonuna kıyasla TL. 624 milyar (% 18,2) artarak 28 Aralık 1984 itibarıyla TL. 4.050 milyar düzeyinde gerçekleşmiştir. 1983 sonunda ise kredi stoku, aynı karşılaştırmaya göre TL. 758 milyar (% 28,4) yükselişle TL. 3.426 milyar olmuştur. 1984'te kredi stokundaki büyümenin yavaşlamasında, Merkez Bankası dolaysız kredileri ile kalkınma ve yatırım bankalarına ait kredilerdeki artışların biraz hızlanmasına karşılık, mevduat bankalarının açılan kredilerin 1983'tekinden oldukça yavaş yükselmesi başlıca rolü oynamıştır.

Sermaye piyasası genellikle durgun bir seyir izlemiştir

Yılın son aylarındaki kısmi canlılık dışında sermaye piyasası 1984'te genel olarak durgun bir seyir izlemiştir. Bunda vadeli mevduat ile hazine bonolarından sağlanan getirinin nispi yüksekliği dolayısıyla özel kesim menkul kıymetlerine yönelik taleplerin belirli bir gelişme göstermemesi, firmaların da özellikle faizleri yüksek görmeleri nedeniyle tahvil arzında çekimser davranmaları rol oynamıştır. Nitekim, özel kesim tahvil ihraç izinleri 1983'te % 30,6 artarak TL. 17,5 milyara ulaşmışken 1984'te % 32,7'lik azalmayla TL. 11,8 milyar düzeyinde kalmıştır. Buna karşılık, 1983'te önemli bir artışla TL. 34,9 milyar olan hisse senedi ihraç izinleri 1984'te de artış eğilimini korumuş ve TL. 63,8 milyara ulaşmıştır. Ancak, bu mablağın TL. 30,5 milyarlık bölümünün iki büyük şirkete ait olduğu ve ihraç edilen hisse senetlerinin büyük bölümünün rüçhan haklarını kullanan eski ortaklarca satın alındığı gözden uzak tutulmalıdır.

Diğer taraftan, ikinci el tahvil piyasasında her an paraya çevrilebilen sınırlı miktardaki yüksek getirili tahviller ile Eylül'den itibaren de hazine bonoları üzerindeki işlemlerin genellikle canlı seyrettiği; ikinci el hisse senedi piyasasında da Ekim'den itibaren talepler yönünden kısmi bir canlanma görüldüğü; bu gelişmede bazı şirketlerin sermaye artırım girişimleri ile yıl sonuna yaklaşılması dolayısıyla firmaların kârlılık durumlarının belirlenmeye başlaması gibi faktörlerin rol oynadığı belirtilmektedir.

Sermaye piyasasına ilişkin olarak 1984'te alınan başlıca kararlar da şöyle özetlenebilir: Şubat başlarında Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle tahvil faizlerindeki stopaj 1.1.1984'ten geçerli olarak % 10'a indirilmiş; 13 Eylül'de açıklanan Kamu Ortaklığı Fonunun İşleyişine Dair Yönetmelikle köprü, baraj, elektrik santrali gibi altyapı tesisleri için çıkarılacak Gelir Ortaklığı Senetleri, bu senetlerin satış usulü ve satış hasılatından kalkınmada öncelikli yörelere yapılacak yatırımların finansmanı gibi hususlara açıklık getirilmiş; 6 Ekim tarihli Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş, Yönetim, Çalışma ve Denetleme Esaslarını Dü-

(*) Kredi Stoku = Mevduat Bankaları Kredileri + Merkez Bankası Dolaysız Kredileri + Kalkınma ve Yatırım Bankaları Kredileri.

zenleyen Yönetmelikle de menkul kıymetlerin güven ve istikrar içerisinde işlem görmesi amacına yönelik yeni bazı ilkeler açıklanmıştır. Ayrıca, Kamu Ortaklığı Fonu'nun oluşturulmasında ilk adım olarak, 3 Aralık tarihinde iki tertip halinde toplam TL. 10 milyarlık Boğaz Köprüsü Gelir Ortaklığı Senetleri; 7 Ocak 1985'te de yine iki tertip halinde toplam TL. 40 milyarlık Keban Barajı Gelir Ortaklığı Senetleri'nin satışları gerçekleştirilmiştir.

Fiyat artışları hızlanmıştır

1984'te fiyat artışları bir önceki yıla göre belirli oranda hızlanmıştır. Bunda, yıl içerisinde TL'nin başta dolar olmak üzere konvertibl dövizler karşısında önemli ölçülerde değer kaybetmesi ile temel mal ve hizmetlere sık sık zam yapılması gibi maliyetleri etkileyen faktörler yanında çeşitli nedenlerle oluşan psikolojik beklentiler sonucu yılın son aylarında daha belirgin olmak üzere taleplerin yeniden canlanmasına bağlı olarak firmaların birikmiş maliyet artışlarını kısmen de olsa piyasa fiyatlarına yansıtabilmeleri etkili olmuştur.

Nitekim, fiyatlara ilişkin başlıca göstergelerden Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na açıklanan toptan eşya fiyatları genel indeksi, yıllık ortalamalar itibariyle 1984'te 1983'teki % 30,6'dan hızlı olarak % 52 oranında artış kaydetmiştir. Geçinme indekslerinde izlenen artışlar da, aynı karşılaştırmaya göre Ankara'da % 30,8'den % 47,3'e; İstanbul'da % 28,8'den % 45,6'ya yükselmiştir. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından hazırlanan toptan eşya fiyatları genel indeksi de, aynı karşılaştırma itibariyle 1983'teki % 30,5'ten hızlı ve % 50,3'lük bir artışa işaret etmektedir.

Aralık ayları itibariyle son bir yıllık dönemde izlenen fiyat artışları da, Hazine'nin toptan eşya fiyatları genel indeksinde 1983'teki % 40,9'a karşılık % 48,4 oranında; Ankara ve İstanbul geçinme indekslerinde de, önceki yıl kaydedilen % 34,7 ve % 37,5'ten daha hızlı olmak üzere sırasıyla % 49,6 ve % 43,3 oranlarında hesaplanmaktadır. DİE'nin toptan eşya fiyatları genel indeksi de, aynı karşılaştırmaya göre 1983'te % 40,1 yükselmişken 1984'te % 53,5 oranında artmış bulunmaktadır.

İhraçlık tarım ürünü piyasaları genellikle durgun seyretmiştir

İhraçlık tarım ürünü piyasaları yılın ilk yarısında genellikle durgun seyretmiş; ikinci yarıyılı ise, yeni ürünlerin idraki ve ihrac sezonlarının açılmasıyla pamuk dışındaki piyasalar kısmen hareket kazanmıştır. Bu arada, destekleme alım fiyatları genel olarak 1983'tekilerden daha yüksek oranlarda artırılmış; ancak tarım ürünü bedel ödemelerindeki taksitlendirme yaygınlaştırılmıştır.

İncelenen başlıca ürünlerde Ağustos'ta tamamlanan 1983/84 sezonu itibariyle fiili ihracat önceki sezona kıyasla miktar olarak fındık ve kuru incirde yüksek, tütünde yaklaşık aynı, diğer ürünlerde daha düşük düzeylerde gerçekleşmiş; değer itibariyle ise fındıkta artış gösterirken öteki ürünlerde değişik oranlarda azalmıştır. Aynı karşılaştırmaya göre dolar cinsinden ortalama ihrac fiyatları, pamuktaki yükselme dışında önceki sezonun gerisinde kalmıştır. Bu durum, doların 1984'te kaydettiği artışa da bağlı olarak uluslararası piyasalarda tarımsal ürün fiyatlarında gözlenen gerilemeyle açıklanmaktadır. Yeni sezona devredilen ihracılık ürün stokları, fiili ihracat dikkate alındığında, pamuk ve fındık dışında önceki sezondan düşük düzeylerde hesaplanmaktadır.

Başlıca ürünlerde 1 Eylül 1984'te açılan 1984/85 ihrac sezonunun Eylül-Aralık dönemi itibariyle, buğday ve pamuk dışında, piyasaların kısmen hareketli seyrettiği,

iç fiyatların da önceki yıla nazaran çoğunlukla artış kaydettiği gözlenmektedir. Sezonun ilk üç aylık döneminde gerçekleştirilen fiili ihracat, geçen sezonun aynı dönemine oranla miktar olarak fındıkta yükselirken öteki ürünlerde düşük düzeylerde kalmış; değer açısından da fındık ile kuru incirde artmış, öteki ürünlerde azalmıştır. Buğday ihracatı da 1984/85 sezonunun Mayıs-Kasım dönemi itibariyle geçen sezonun gerisindedir. Söz konusu karşılaştırmaya göre dolar cinsinden ortalama ihrac fiyatları, kuru incir ile fındıkta bir miktar artmış, incelenen öteki ürünlerde gerilemiştir. Kasım sonundaki ihracatlık ürün stokları, pamuk, tütün ve zeytin yağında geçen sezondakilerden yüksek, diğer ürünlerde daha düşük düzeylerde tahmin edilmektedir.

Sanayi ürünü piyasaları giderek hareketlenmiştir

1984'ün ilk yarısında Nisan ve Mayıs'taki kısmi hareketlenme dışında genellikle durgun geçen sınıai ürün piyasaları, Ağustos'tan itibaren giderek artan bir canlanma göstermiş; piyasaların büyük çoğunluğunda satışlar 1983'tekinden yüksek gerçekleşmiştir. Bunda, sınıai ürün ihracatındaki önemli artışlar ve 1.1.1985'te yürürlüğe gireceği bilinen Katma Değer Vergisi'ne de bağlı olarak yılın son çeyreğinde daha büyük ağırlık kazanan fiyat artışı beklentileri nedeniyle taleplerin öne alınması gibi faktörler başlıca rolü oynamıştır. Fiyatlar, daha ziyade maliyet baskılarına ve bazı piyasalarda taleplere bağlı olarak belirgin oranlarda yükselmiştir. Sınıai ürün stokları, üretimin 1984'te de genellikle taleplere göre ayarlanması dolayısıyla 1983'teki gibi düşük düzeylerini korumuş; yılın son çeyreğinde ise birçok maddede azalma kaydetmiştir. Satış şartları 1983'e kıyasla, satışları genellikle peşin yapılan yapı gereçleri ile gıda maddelerinde aynı kalırken, otomobilde satıcı lehine, öteki kara ulaşım araçlarıyla dayanıklı tüketim malları ve dokuma maddelerinde vadelerin uzaması ve peşinat iskontolarının yükselmesi şeklinde gelişmiştir.

Sonuç ve beklentiler

Genel bir değerlendirmeye, 1984 yılında milli gelir, ihracat, döviz rezervleri ve mevduat artışı yönünden olumlu gelişmeler sağlanmış; buna karşılık izlenen sıkı para politikasına rağmen, özellikle çeşitli maliyet unsurlarından ileri gelen baskılar sonucu enflasyon yeniden hızlanmıştır. Ayrıca, bazı kıpırdanmalara rağmen hem finansman darlığı hem de yüksek faiz nedeniyle yatırımlardaki yetersizliğin devam ettiği; hızlı nüfus artışı, işsizlik, konut açığı, gelir dağılımı dengesizliği gibi yapısal sorunların da ağırlığını koruduğu dikkatli çekmektedir.

1985 yılına ilişkin başlıca beklentilere gelince, temelde istikrar hedeflerine öncelik veren politikaların sürdürüleceği; ekonomik faaliyetlerin daha geniş çapta piyasa mekanizmasına dayandırılması yönündeki çabaların yoğunlaşacağı; dışa açılma ve ihracata yönelik muhtemel yeni tedbirler yanında, imzalanan GATT sübvansiyon anlaşması nedeniyle özellikle kur politikasının ayrı bir önem kazanacağı; bütçe idaresinin gerek daraltıcı para-kredi tedbirlerinin devamı gerek KDV uygulaması açısından özel bir ağırlık taşıyacağı; pozitif faiz politikasının sürdürüleceği; dış finansman kaynaklarına daha fazla başvurulabileceği; bütün bu hususlarda sağlanacak gelişmelere de bağlı olarak, enflasyonun kontrol altına alınmasına yönelik gayretlerin yoğunlaşacağı ve enflasyon oranının 1984'ün altında, fakat hedeflenenin üzerinde oluşacağı tahmin edilmektedir. Bu ortamda, bankalarımızın da istikrar programına uyum sağlama çabalarının artarak süreceği anlaşılmaktadır.